

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra
Statens plantepatologiske Forsøg.

CXLI. Landbrugsafgrøder. Vintermaanederne og April 1926.

Vintersæden har overalt overvintret godt. Sygdomsangrebene er uden Betydning, og kun hvor Sneen har ligget længe og i Driver meldes om pletvise Angreb af *Sneskimmel*.

Vaarsæden er de fleste Steder sund, hist og her dog angrebet af *Fusarium* eller *Marssoniose*. *Gule Pletter* (Kalimangel eller Lyspletsyge) forekommer.

I det store og hele har Roerne klaret Vinteren godt i Kulerne. Snart er Kaalroerne bedst, snart Runkelroerne, alt i Sammenhæng med Sundhedstilstanden inden Nedkulingen. Hvor Runkelroerne var stærkt angrebne af *Tørforraadnelse*, har denne bredt sig stærkt, og det samme gælder om *Kaalbrok* og *Bakteriose* i Kaalroekulerne, hvor Roerne forud var sløje. — Pasningen af Kulerne spiller som bekendt en meget væsentlig Rolle for Holdbarheden.

Kartoflerne har overvintret jævnt godt i de fleste Egne af Landet. Fra Dele af Sydsjælland og fra Loll-Falster meldes dog om stærke *Skimmelangreb* i Kulerne og i Egne af Jylland var *Vaad Forraadnelse* meget udbredt.

Kløverens Bægersvamp har over næsten hele Landet hærget slemt og tyndet eller endog ganske udryddet Rødkløverbestanden i Markerne; ogsaa Lucerne er hist og her angrebet.

Paa Rajgræs og tildels ogsaa Hundegræs har der lokalt været stærke Angreb af *Slimskimmel* eller *Sneskimmel*.

Smælderlarver har været paa Færde i nogle Vintersædmarker og er i Odderegnet og Sønderjylland almindelige i Vaarsædmarkerne.

Larven af *Kornets Blomsterflue* har paa Sjælland og Fyn gjort stor Skade i mange Vintersædmarker, særlig Hvedemarker, hvor Jorden har ligget bar i August 1925 (Hel- og Halvbrak og tidlig afhugget Staldfoder); hvor Jorden i Æglægningsstiden har været dækket med Ærter til Modenhed, sent afhugget Staldfoder eller Gul Sennep, staar Hveden saa godt som uangrebet.

Raps-Jordloppens Larve har i Sønderjylland og Skelskøregnen været paa Færde i Kaalroer og Turnips til Frøavl.

Lucerneaal har flere Steder pletvis udtynnet Lucernemarker.

LXXI. Havebrugsafgrøder. Vintermaanederne og April 1926.

Havebruget har næppe været generet af *Frostskade* i den forløbne Vinter. Efter den gunstige Sommer med varmt og tørt Vejr og ret uvæsentlige Svampeangreb var Skudmodningen mest god, og Frugttræer og Buske klarede sig godt i den milde Vinter. *Forårsnattefrost* har endnu ikke været fremtrædende. — Døde Skud træffes naturligvis hist og her, hvor uheldige Jordbundsforhold og Angreb af Parasiter har indvirket; de bør snarest fjernes.

Oedem (Intumescenser) findes adskillige Steder paa Tomater i Hus, hvor de drives stærkt. Der fremkommer en hvidlig, lidt melet Belægning paa Bladundersidens Ribber, som skuffende ligner Svampeangreb. Sygdommen er dog ikke smitsom, men skyldes ekstreme Kulturforhold (varm og stærkt gødet Jord, stærk Varme om Dagen, kraftig Afkøling om Natten). Vandtrykket i Planterne bliver da for stort, og Overhuden omdannes abnormalt, hvorved den hvidlige Belægning fremkommer.

Kartoffelskimmel optraadte paa Kartofler, som var drevet i Bænk og havde allerede næsten ødelagt Afgrøden.

Frostmaal- og *Knopviklerlarver* har det sidste Tidøgn af April vist sig i Æbleknopperne.

Bladlus har været tidligt fremme paa Æbletræerne, i Aalborgegnen fra Maanedens Begyndelse.

Bladlopperne viste sig i Lyngbyegnen i Æbleknopperne fra den 20. April.

Der er for Vintermaanederne og April indkommet 25 Beretninger, hvoraf 18 fra Jylland og 7 fra Øerne.

Korn. Hvede og Rug har overvintret særdeles godt. Pletvis, og navnlig i Egne, hvor Snefaldet var stærkt sidste Vinter, har der dog været Angreb af *Sneskimmel* (*Calonectria graminicola*). Disse omtales fra Mors, Aarhus-Egnen og Herning-Egnen. *Marssoniose*, en Sygdom, som skyldes Svampen *Marssonina secalis*, og viser sig som brune-graalige Striber og Pletter paa de nedre, gulnede Blade af de unge Bygplanter, er iagttaget paa Vinterbyg i Nordsjælland (E. Gram) og ved Aarhus (Hartvig-Larsen).

Slimskimmel (*Fusarium* sp.) er fundet i Rug og i Vinterbyg (Ærø og Odsherred). Angreb af Fodsyge vil sikkert senere vise sig i de paagældende Marker.

Gule Pletter i Vaarsæden har begyndt at vise sig enkelte Steder. Aarsagerne til Fænomenet er ofte vanskelige at udrede og sikkert komplicerede; undertiden er Lyspletsyge medvirkende, undertiden Kalimangel ell. lign. Jordbundsforhold; ofte spiller Jordens fysiske Struktur vist en Rolle.

Sandflugt, som hører til de aarligt tilbagevendende Ulemper i Vestjylland, har i Foraaret hærget ogsaa i Roskildeegnen. (M. Greve).

Overvintringen af **Rodfrugterne** har de fleste Steder været jævnt god og Sundhedstilstanden i Kulerne tilfredsstillende. Hvor der har vist sig Vanskeligheder, skyldes det mest, at Roerne allerede inden Nedkulingen var sløje, direkte har Vinterens Vejrlig næppe skadet.

Runkelroerne var mange Steder haardt angrebne af *Tørforraadelse* (*Phoma betae*); og denne Sygdom bredte sig i Vinterens Løb ret stærkt i Kulerne, hvor Roerne blev nedkulet vaade. Gennemraadne Kuler fandtes mange Steder paa Mors, i Aarhus-Skanderborg-Egnen og i det sydlige Jylland.

Drueskimmel (*Botrytis cinerea*) og *Traadkølle* (*Typhula betae*) synes at have været uden væsentlig Betydning og angives kun fra Aabenraa-Egnen, Tystofte og Lyngby.

Kaalroerne var i flere Egne af Jylland ret haardt angrebne af *Bakteriose* og denne breder sig som Regel stærkt i Kulerne, hvis disse ikke passes omhyggeligt Vinteren igennem. Betydelige Tab meldes fra Varde-Egnen, Aalborg-Egnen og Vendsyssel. Ogsaa Turnips kan blive angrebet og ødelægges da under Opbevaringen. (N. Abildgaard.)

Frøturnips er enkelte Steder ødelagt af Frost. (M. Greve).

Kartofflernes Holdbarhed har de fleste Steder været jævnt god. Stedvis klages dog over udbredt Forraadelse i Kulerne, enten paa Grund af Eftersyge i Knoldene (Næstved-Egnen) eller paa Grund af Bakterieangreb (Midt- og Sydvestjylland).

Bælgplanter. Fra næsten hele Landet meldes om alvorlige og ødelæggende Angreb af *Kløverens Bægersvamp* (*Sclerotinia trifolii*). Kun i Dele af Midt- og Nordjylland er Angrebene mindre ondartede. Hvor Kløverbestanden i Markerne forud var tynd, findes næsten intet tilbage og selv i tætte Marker er der blevet store Huller. Marker med tæt Bestand klarer sig dog ofte bedst, sandsynligvis fordi der i vore Kløvermarker findes saavel modstandsdygtige som meget modtagelige Typer (A. Pedersen). De resterende Planter burde anvendes som Udgangsmateriale ved Tiltrækning af modstandsdygtige Typer. Spredte Angreb af Kløverens Bægersvamp forekommer ogsaa paa Sneglebælg, Rundbælg og Lucerne.

Græs. Ret alvorlige Angreb af *Sneskimmel* er fundet i Græsmarkerne i Egne af Midtjylland og paa Sjælland. Som oftest er det Italiensk Rajgræs, der lider mest, men ogsaa Fløjelsgræs og Alm. Rapgræs angribes (Helge Drewsen). Ved Tystofte har ogsaa Hundegræs været angrebet af *Sne- eller Slimskimmel*. Der er udpræget Forskel paa Angrebets Styrke i de forskellige Familier (H. Bagge).

Frugttræer. *Frostskade* har efter den forløbne Vinter været uden Betydning. Tørre Skud ses dog, undertiden som Følge af uegnede Jordbundsforhold, men oftere er Aarsagen dog Svampeangreb, *Kræft* eller *Skurv*, for hvilke selv velmodne Skud bukker under. Navnlig er Kræft (*Nectria galligena*) ondartet mange Steder, navnlig hvor Kalktrang gør sig gældende. Hvor baade Over- og Undergrunden er kalktrængende, hjælper Kalkning af Overgrunden ikke synderligt; ogsaa Undergrunden maa behandles (N. Gram).

Frugtbuske. *Stikkelsbærdræberen* (*Sphærotheca mors-uvæ*) begynder at optræde, men kun synligt, hvor der i Fjor var stærke Angreb og Vintersprøjtning er blevet forsømt.

Ribs-Stærrusten (*Puccinia Pringsheimiana*) er allerede iagttaget et enkelt Sted (E. Gram).

Køkkenurter. *Kimskimmel* (*Pythium Baryanum*) har gjort alvorlig Skade paa Karsekulturer.

Et ret usædvanligt Angreb af *Meldug* (*Erysiphe polygoni*) fandtes paa Agurker i Hus. Sygdommen bekæmpedes virksomt ved Sprøjtning med tynd Svovlkalkopløsning.

Oedem (*Intumescenser*) optraadte flere Steder i Hus paa stærkt drevne Tomater og viser sig som en hvid, lidt melet Belægning paa Ribberne under de lavestsiddende Blade. Sygdommen skyldes ikke Svampeangreb og er ikke smitsom, men fremkommer som Følge af ekstreme Kulturforhold, hvorved Planternes Vandindhold bliver for stort. Overhuden misdannes da og dør, og de tørre Rester danner den hvide Belægning. Rigelig Luft om Dagen og høj Nattertemperatur samt Undladelse af Vanding Eftm. og Aften vil modvirke Sygdommen, der som Regel ikke er ondartet og oftest forsvinder frivilligt, naar Planterne bliver større og begynder at sætte Frugt.

Griffelraad paa Tomat fandtes et enkelt Sted. Planterne blev vandet meget sparsomt under Blomstringen og Sygdommen fandtes paa næsten alle Frugterne i de da ansatte Klaser.

Meldug er fundet paa Jordbær i Hus (*Sphærotheca macularis*) og paa Æbler (*Podosphæra leucotricha*) i en Frugtplantage paa Lolland. Sønderkov var den mest angrebne Sort (H. Øhlers).

Lyngby, 7. Maj 1926.

C. A. Jørgensen.

Korn. *Smælderlarver* (*Agriotes* sp.) har ved Daler og Drengsted gjort stor Skade i Hvedemarker, navnlig i en Mark efter langvarigt Græsleje, der i 1925 blev oppløjet og tilsaaet med Blandsæd, hvori der var svagt Angreb; ca. tre Fjerdedele af Hvedeplanterne var i Slutningen af April ødelagt; der er nu isaaet Byg (L. Nørsgaard). Ved Varde iagttoges der i Slutningen af April et stærkt Angreb i Rug efter Kartofler, medens der intet Angreb var i Rug efter Kaalroer i samme Skifte. Angrebet stammer rimeligvis fra Efteraaret, der fandtes nu kun faa Larver og kun raadne Rester af de ødelagte Planter (A. Pedersen). Fra Odder hedder det, at Smælderlarver optræder ret almindeligt i Vaarsædsmarkerne, dog synes Angrebene ikke saa ondartede som i 1925 (N. Primdahl). Ogsaa i Sønderjylland har der de sidste Dage af April begyndt at vise sig „stukne“ Planter i Vaarsædsmarkerne (H. Hansen).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*) har ved Hønsnap og i Ballum Mærsk vist sig i ret betydelig Mængde i Grønjordshavre, det førstnævnte Sted ogsaa, men i mindre Grad, i Rug efter Havre (H. Hansen, N. Nørsgaard).

Larven af *Kornets Blomsterflue* (*Hylemyia coarctata*) er paa Færde i Vintersæden adskillige Steder paa Sjælland (Roskildeegnen, Slangerup, Jerslev, Sydvestsjælland) og Fyen, og har mange Steder gjort stor Skade særlig i Hvedemarkerne. I Ølstykke er Rug efter tidlig benyttet Staldfoder pletvis næsten fuldstændig ødelagt, medens Rug ved siden af efter Ærter til Modenhed ikke er angrebet og efter sent anvendt Staldfoder kun lidt, „det er ejendommeligt at se, hvorledes Angrebet i det hele bliver svagere, efterhaanden som Staldfoderet er brugt paa et senere og senere Tidspunkt i August“ (Oluf Jensen). Fra samme Haand foreligger Meddelelse om en Hvedemark i Sundbylille; efter Helbrak er Hveden meget daarlig; i Dele af Marken, hvor der i 1925 var Kartofler, Turnips og Staldfoder, staar Hveden efter de to første Afgrøder godt, efter Staldfoderet har den taget lidt Skade. Paa Forpløjningen staar Hveden som sædvanlig godt: den faste Jord egner sig ikke til Æglægning. Langs et Dræn (1 m paa hver Side heraf) staar Hveden udmærket, hvad der sikkert, som man ogsaa formoder, skyldes Fugtigheden i Lavninger, hvor der Vinter og Foraar staar Vand, lægger Fluene saaledes ikke Æg. Ved Roskilde er en Hvedemark ligeledes stærkt angrebet efter Helbrak og Staldfoder, medens 1 Td. Ld. efter Staldfoderturnips staar ret godt (M. Greve). Fra samme Haand meddeles, at Larverne i en Hvedemark efter Helbrak (Ramsølille) d. 6. April havde en Størrelse af 2,5–3,5 mm, altsaa henved halv Størrelse. Paa Svanholm pr. Skibby har en Afgrøde Gul Sennep i Brakken ligesom i 1925 reddet Hveden, medens denne paa nogle i 1925 utilsaaede Pletter var stærkt medtaget, naar undtages en Plet, hvor der havde været megen Færdsel af Vogne, den fastkørte Jord har virket ligesaa utiltalende paa de æglæggende Fluene som den med Sennep tilsaaede (Forp. Jensen).

I en Hvedemark i Roskildeegnen efter lige nedpløjet Lucerne er der foruden Smældergnav fundet enkelte *Fritfluellarver* (*Oscinis frit*), der sandsynlig stammer fra Grus i den nedpløjede Lucernemark.

Rodfrugter. I Skelskøregnen og i Sønderjylland er der i April iagttaget Angreb af *Raps-Jordloppens* Larve (*Psylliodes chrysocephalus*) henholdsvis i Turnips og Kaalroer til Frøavl, det sidstnævnte Sted i Forening med *Kaalgalle-Snudebillens* Larve (*Ceutorrhynchus sulcicollis*) (Chr. Lunden). Det førstnævnte Sted var Plantebestanden paa en Tredjedel af Arealet helt ødelagt (A. Andersen).

Bælgplanter. Om *Bladrandbiller* (*Sitona lineata*) hedder det fra Oringe, at Ærter er meget lidt angrebet (N. Hansen).

Kløveraalen (*Tylenchus devastatrix*) har i Aarhuseggen ødelagt Kløveren i et 6-Marks Skifte med 2-aarig Græsmark (Hartvig Larsen). Om Aalepletter i Lucernemark foreligger der Meddelelse fra flere Steder (Tranbjerg, Grenaa, Samsø, Tystofte, Næstved).

Mus (*Arvicola arvensis*?) har i Aarhuseggen gjort betydelig Skade i mange Lucernemark, hvor de i større eller mindre Pletter har ædt Lucernens unge Skud (Hartvig Larsen).

Fodergræsser. *Gaasebillelarver* (*Phyllopertha horticola*) fandtes i stor Mængde ved Oppløjningen af en 8 Aar gammel Græsmark i Odenseegnen (H. Laigaard Nielsen).

I en ældre Græsmark ved Fossevangen (Tylstrup) er der iagttaget stærkt Angreb af *Stankelbenlarver* (*Tipula paludosa*). „Larverne har,“ skrives der d. 28/4, „godt halv Størrelse“ (N. Abildgaard).

Frugttræer og Frugtbuske. *Bladlus* (Aphidae) er i Lyngby, paa Lolland, i Viborg- og Aalborgegnen iagttaget paa Æbletræer; det sidstnævnte Sted har der hele April Maaned været en stor Mængde paa de Træer, der ikke er sprøjet (O. Hein). *Bladlopper* (*Psylla mali*) har fra den 20. April i Lyngby og Fredensborg vist sig i Æbleknopperne.

I et Sprøjtningforsøg (Skyggemørel) i Fredensborg saas de første Larver af *Kirsebærmøllet* (*Argyresthia ephippiella*) d. 22. April. Den 3. Maj var der mange Larver i de ubehandlede Parceller, medens der kun var faa i de med Frugttrækarbolineum og Sprøjteolje behandlede (H. Øhlers).

Et stærkt Angreb af Larven af *Ribsmøllet* (*Incurvaria capitella*) iagttoges d. 30. April i Bagsværd; der var mange angrebne Skudspidser paa de gamle Buske; men kun i faa af dem fandtes der Larver (H. Øhlers).

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*) og *Knopviklerlarver* (*Oletreuthes variegana* og *O. ocil-lana*) saas i Maanedens sidste Tidøgn i Æbleknopperne. I Sprøjtningforsøg i Lyngby og paa Lolland er der iagttaget mange Frostmaalerlarver i de ubehandlede Træer. Frugttrækarbolineum har haft god Virkning (H. Øhlers).

Larven af *Hindbær-Glassværmeren* (*Sesia bembiciformis*) har fra Efteraaret gjort ikke ringe Skade i Hindbærbuske i et Gartneri i Snekkersten.

Stikkelsbærmider (*Bryobia ribis*) var allerede fra Midten af Maaneden paa Færde i Stikkelsbærbuske i Bagsværd; Buskene havde allerede paa dette Tidspunkt taget nogen Skade; Sprøjtning med Frugttrækarbolineum, Svovlkalk og Sprøjteolje har haft god Virkning (H. Øhlers).

Mideknopper, frembragt af *Solbær-Galmiden* (*Eriophyes ribis*). ses rundt omkring.

Graaspurven (*Fringilla domestica*) har været paa Færde i Pære- og Blommetræer samt i Ribs- og Stikkelsbærbuske. Fra Aabyhøj skrives, at de begyndte at æde Knopperne paa Pæretæer, saa snart de svulmede, men en Sprøjtning med Kalkvand har siden holdt dem borte (N. Gram).

Mosegrisen (*Hypodæus amphibius*) overgnavede i Løbet af Vinteren i en Have i Aalborg 4 Æbletræer (med ca. 8 cm Stammelværmål) under Jordoverfladen (O. Hein).

Urtehaven. *Jordlopper* (*Phyllotreta* sp.) viste sig paa Maanedens sidste Dage ved Lyngby i forskellige korsblomstrede Planter; ved Jernved har de afgnavet saa vel Blade som Stængler af „overvintrede“ Kaalplanter; 25 pCt. af Planterne er gaaet ud (P. Nygaard).

I et Gartneri ved Helsingør er *Bænkebidere* (*Oniscidae*) paa Færde i Agurkeplanterne, i hvis Stængler de gnaver sig ind, og hvis Blade de fortærer.

Mus (*Arvicola arvensis*) har ved Oringe været slemme til at udhule Sellerikolde i Kulerne (N. Hansen).

Muldvarpe (*Talpa europaea*) har ved Aalborg som sædvanlig været paa Færde i Haverne. Godt Resultat er opnaaet ved i deres Gange at nedlægge Stryknin blandet i noget Kødfars (O. Hein).

Prydplanter. *Aal* (*Anguillulidae*) er iagttaget i *Calceolaria* (Hellerup). *Glimmerbøsser* (*Meligethes* sp.) er ved Lyngby set i stor Mængde i forskellige Blomster, særlig Paaskeliljer.

Mus (*Arvicola arvensis*?) har gnavet af Rødderne af de i Jorden nedslaaede Seljerøn og Pyramidepoppel (Aggersund).

København, den 5. Maj 1926.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXLII. Landbrugsafgrøder. Maj 1926.

Bortset fra enkelte Dage med Varme og klart Solskin har Vejret i Maj Maaned været regnfuldt og køligt. Nedbøren har over næsten hele Landet været usædvanlig stor og i de fleste Egne mere end rigelig. — Det kolde Vejr har bevirket, at *Gule Pletter* i Bygmarkerne er ualmindelig talrige. I Bygget ses ogsaa, hvor Afsvampning ikke er foretaget, begyndende Angreb af *Stribesyg* og *Bladpletsyg*. I Rugen viser *Stængelbrand* sig og i Hveden *Gulrust*.

Rodbrand er udbredt i Roemarkerne; fra alle Sider fremhæves den gunstige Virkning af Roefrøets Afsvampning. *Kløverens Bægersvamp* har gjort ydeligere Skade, som dog delvis skjules af den øvrige Plantebestands frodige Udvikling.

Smølderlarver har været paa Færde rundt omkring i Vaarsædsmarkerne, navnlig Byg; medens Angrebene en Del Steder har været ret ubetydelige og allerede er standset paa et ret tidligt Tidspunkt, har de andre Steder været ret ødelæggende. Det synes særlig at være gaaet ud over sildig saaede Marker i mindre god Kultur, medens Planterne paa tidlig saaede Marker var kommet over det kritiske Stadium, da Angrebet indfandt sig.

Stankelbenlarver synes at have optraadt usædvanlig talrigt særlig i Grønjords-Vaarsædsafgrøder i Jylland. Mange Steder har man anvendt Udstrøning af Schweinfurthgrønt blandet med Hvedeklid (1 : 50 kg pr. ha). Der foreligger allerede fra flere Steder Meddelelser om gunstigt Resultat heraf.

Larven af *Kornets Blomsterflue* fortsatte sit Gnav i Rug- og Hvedemarker til hen ved Midten af Maaneden. Der foreligger adskillige Udtalelser om Forfrugtens Indflydelse : Angreb efter Brak eller Afgrøder, der ikke dækkede Jorden tilstrækkeligt eller tilstrækkelig længe.

Jordlopper har optraadt meget forskelligt; Regnen har mange Steder standset begyndende Angreb; andre Steder har de derimod gjort megen Skade, stedvis saa stor, at Omsaaning har fundet Sted. Det synes særlig at være gaaet ud over de sidst saaede Roer.

Raps-jordloppens Larve har været paa Færde rundt omkring i Frøroemarkerne paa Sjælland og Møen og mange Steder gjort overordentlig stor Skade. Det menes, at disse Larver har været Aarsag til Ødelæggelsen af en stor Del af de Marker, der ompløjedes i Foraaret.

Glimmerbøssen har stedvis været slem ved Frø-Kaalroerne, medens Regnen andre Steder har standset dens Arbejde. Billefangeren har været i Anvendelse flere Steder.

Pletter i Lucernemarker, fremkaldt af *Kløveraalen*, er fremdeles iagttaget mange Steder.

LXXII. Havebrugsafgrøder. Maj 1926.

Nattefrost har flere Steder skadet Kirsebærblomsterne og Jordbærrene, saaledes at Frugtsætningen maaske forringes.

Den stærke Nedbør og efterfølgende store Bundfugtighed og Udvikling af gejlle Skud har skabt gode Betingelser for Angreb af *Drueskimmel*, der er optraadt ondartet paa forskellige Kulturer.

Den iøjnefaldende *Ribs-Starrust* er meget almindelig paa Stikkelsbær, men gør næppe Skade i tilsvarende Grad.

Bladlus har ogsaa i denne Maaned — til Trods for det kølige og regnfulde Vejr — været tidligt paa Færde paa usprøjtede Æbletrær.

Den aflange Blad-Snudebille har optraadt i meget stor Mængde paa Æbletrær og et Sted paa Lolland paa nypodede Blommetrær, hvor den afnavede Knopperne paa Podekvistene.

Frostmaalerlarver optræder rundt omkring i stor Mængde og har mange Steder gjort stor Skade paa usprøjtede Æbletrær. Sprøjtning med Frugttrækarbolium, særlig Carbokrimp har været almindelig benyttet og gennemgaaende haft udmærket Virkning.

Sprøjteskade er iagttaget nogle Steder; det gælder særlig, hvor der er sprøjet for sent, hvor der er anvendt for stærk Vædske, og hvor der er sprøjet saa stærkt, at Buske og Græs under Træerne er helt afsvedet og endelig ved Begyndelsen af en Sprøjtning, hvor der har været Bundfald i Sprøjten.

Da det vil være af stor Betydning, snarest og helst i Aar at faa vel underbyggede Oplysninger om Brugsværdien af Pudringsmidlerne mod Kartoffelskimmel, særlig „Pota“, i Forhold til Bordeauxvædske, bør sammenlignende Pudring-Sprøjtningforsøg anstilles i størst mulig Udstrækning. Forsøgsstykkerne bør foruden ubehandlet have Parceller med 1 og 2 Gange Pudring og 1 og 2 Gange Sprøjtning med 2 pCt. Bordeauxvædske. Første Behandling bør foretages saasnart den første Skimmelplet er opdaget i Marken. Det er af Vigtighed, at Mængderne af anvendt Pudder og Vædske pr. ha. angives sammen med Udbyttetallene.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Maj indkommet 48 Beretninger, hvoraf 26 fra Jylland og 22 fra Øerne.

Korn. Det regnfulde og kølige Vejr har sinket Afgrødernes Udvikling betydeligt. Hvor Plantebestanden er tynd, begynder Ukrudtet at tage Overhaand. — *Nattefrost* har ikke været ondartet, og næppe skadet Sæden kendeligt; i Landets nordlige og vestlige Dele er det derimod gaaet ud over mere ømfindtlige Afgrøder.

Gule Pletter i Bygmarkerne omtales fra alle Egne af Landet og optræder stedvis i en hidtil ukendt Udstrækning. Aarsagen til Pletternes Fremkomst er næppe helt klaret og sikkert heller ikke af simpel Natur. Fra Udpiningsforsøg, saavel lokale som stationære ved man, at Kalimangel kan foraarsage Gulfarvning af de unge Bygplanter. Men Vejrforholdene spiller ogsaa en Rolle, idet koldt og solfattigt Vejrlig i høj Grad er medvirkende til de gule Pletteres Fremkomst. Det kan derfor med lige stor Ret siges, at de gule Pletter skyldes Kalimangel som at de skyldes uheldigt Vejrlig; kun ved en Samvirken af begge Faktorer skabes Betingelser for Pletternes Fremkomst. Der kan derfor heller ikke angives noget absolut Minimum af Kaliindhold i Jorden under hvilket Sygdommen altid vil vise sig, men i et vaadt og koldt Foraar kan selv Jorder med relativt højt Kaliindhold give gule Pletter, mens disse i et varmt, solrigt Foraar kun viser sig paa virkelig kalitrængende Jord, og da hyppigt efter Rodfrugter eller efter Grønjord. — Den pletvise Optræden af Sygdommen maa i visse Tilfælde føres tilbage til Uensartethed i Kaliindhold, i andre til Forskelligheder i Jordens fysiske Tilstand, der atter betinger Forskelligheder i Varme, Vandindhold m. m. At det navnlig er manglende Jordvarme, som giver stærkt Udslag i Afgrødens Farve, viser sig ved de gule Pletteres Fordeling i Terrænet, idet disse forekommer hyppigst og er størst i Huller og Lavninger. — Spørgsmaalet er imidlertid ret uklart i Detaillerne, idet man ikke ved nogen Besked om de absolute Værdier af Kaliindhold og Temperaturer, som er nødvendige for at fremkalde Sygdommen. Saadanne Undersøgelser vilde være ønskelige i Betragtning af Fænomenets almindelige Udbredelse og kunde f. Eks. let etableres ved Samarbejde mellem interesserede Konsulenter og Statens plantepatologiske Forsøg. — Fra enkelte Egne meldes om gule Pletter ogsaa i Havre, men i denne Afgrøde er Sygdommen dog af ganske underordnet Betydning. At Sygdommen optræder med saa forskellig Styrke i Byg og Havre, er ganske interessant. Det skyldes ikke, at Havren i og for sig er mindre kalikrævende end Byg, men mellem disse to Kornsorter er der en udpræget Forskel paa Længden af det Tidsrum, i hvilket Optagelsen af Mineralsaltene fra Jordbunden sker. Bygget arbejder meget tidligt og intensivt, saaledes at Hovedparten af Planternes Kvælstof og Kali allerede er optaget 4—6 Uger efter Spiringen, medens Havren bruger mere end den dobbelte Tid dertil. Maj Maaned er derfor en kritisk Tid for Bygget; det kræver gode Vækstbetingelser, rigeligt Lys og Varme for at kunne præstere den nødvendige Assimilation. Svinger en af disse Faktorer, viser Miseren sig straks som gule Pletter — Pletterne forsvinder som Regel senere naar det bliver Grødevejr. Overgødskning med Chilesalpeter har god Virkning, idet Kvælstoffet virker fremmende paa Bladgrøntdannelsen; maaske virker Salpeteret ogsaa indirekte ved at frigøre Kali i Jorden.

Lyspletsyge angives fra Mors og Vardeegnen. Ogsaa i den plantepatologiske Mark ved Lyngby findes betydelige Angreb. Paa Mors viser det sig, at Lyspletsygen navnlig optræder i de samme Marker, hvor der sidste Sommer var stærke Angreb af Tørforraadnelse i Roerne. Reaktionstallet ligger paa ca. 8 (Niels A. Olesen). Tilskud af Mangansulfat maa gives snarest for at fuld Nyttevirkning kan opnaas.

Begyndende Angreb af *Gulspidsyge* forekommer i Bramminge-Gørdinge Egnen (J. Siggaard).

Stribesyge (*Pleospora gramineum*) og *Bladpletsyge* (*Pleospora teres*) begynder at vise sig i Bygget. Efter det kølige Foraar kan stærke Angreb af *Stribesyge* forventes.

Gulrust (*Puccinia glumarum*) er enkelte Steder iagttaget paa Hvede. Ofte er Uredosporerne endnu ikke brudt ud gennem Overhuden, men de smittede Blade er kendelige ved talrige gullige, halvtgennemskinnelige Pletter.

Fodsyge (*Fusarium* Arter) optræder stedvis paa Ærø (Alb. Sandager) og i Rugforsøgene paa Studsgaard ved Herning.

Rugens Stængelbrand (*Urocystis occulta*) angives fra Salling (S. R. Rasmussen) og Vardeegnen (A. Pedersen), men er selvfølgelig meget mere udbredt end disse faa Angivelser lader formode. Men Sygdommen overses let, da de angrebne Skud er tynde og korte og skjules imellem de sunde Straa. Der bør sikkert sættes Arbejde ind paa Afsvampning af Saasæd af Rug, idet en Afsvampning paa samme Tid vil være virkningsfuld mod Stængelbrand og Fodsyge.

Nogle Sygdomsangreb i Kornet af mindre Betydning er følgende: *Hvedens Graapletsyge* (*Septoria graminum*), som er fundet ved Tranbjerg (Hartvig Larsen), paa Fyen (Laigaard-Nielsen) og ved Sottrup (Chr. Nielsen), og *Marssoniose* (*Marssonina secalis*), der ogsaa forekommer paa Rajgræs (Hartvig Larsen).

Rodfrugter. Angreb af *Mosaiksyge* i Runkelroer angives fra Taastrup (J. Jacobsen), Tystofte (H. Bagge), Odense Egnen (L. P. Jensen) og Taasinge (E. Gram).

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) er fundet mange Steder paa Aarhus—Randers Egnen, ved Vordingborg (J. Lindgaard) og ved Taastrup (J. Jacobsen). De fleste Angreb ses i Sukkerroe-Frømarker. I udplantede Roer er iagttaget *Tørforraadnelse* (*Phoma betae*) og i Gulerødder lidt Svamp. (Laur. Jensen).

Rodbrand (*Phoma betae*, *Pythium Baryanum*) er udbredt i Runkel- og Sukkerroemarkerne, men dog ikke paafaldende ondartet. Afsvampning af Roefrøet har været anvendt mange Steder og alle Insenderne frem-

hæver den gunstige Virkning som Behandlingen har haft paa saavel Spiringsenergien som paa Antallet af Planter i Rækkerne.

Afsvampning af Kaalroefrø er forsøgt et enkelt Sted (Hartvig Larsen); gunstig Virkning paa Spiringen kunde iagttages.

Mosaiksyge paa Turnips er fundet paa to nye Lokalteter, ved Strøby i Stevns og ved Gumperup-Hyllinge i Vordingborg Egnen (A. S. Andersen).

Frostskade paa Kartoffelmarker meldes fra Midt- og Vestjylland (Overgaard, Nygaard).

Bælgplanter. Siden sidste Maaned har *Kløverens Bagersvamp* (*Sclerotinia trifolii*) gjort yderligere Skade, men i den seneste Tid er Angrebene standset eller drukner i den kraftige Vækst af den øvrige Plantebestand. I blandede Marker kan man ofte se, at Sneglebælg og Rundbælg er helt borte, mens Kløveren klarer sig delvis, og Lucernen godt (H. Drewsen). Flere Steder har Kløverbstanden været saa udtyndet, at Ompløjning var nødvendig, mens i et enkelt Tilfælde en stærkt medtaget Mark, som fik Lov at blive liggende, rettere sig betydeligt senere (N. A. Olesen).

Paa Rundbælg er fundet et Angreb af *Helminthosporium anthyllidis* (Hartvig Larsen).

I en Ærtemark ved Tylstrup var en Del Planter angrebne af *Ascochyta pisi* (Sv. Svendsen).

Kløverskimmel (*Peronospora trifolii*) er fundet paa Lucerne i Sydsjælland (M. Bakman).

Fodergræsser. Et svagt Angreb af *Skedesvamp* (*Epichloë typhina*) meldes fra Aarhusegnen (Hartvig Larsen). Angrebet var tydeligst nærmest Fjoraarets Frømark.

Aks-Bakteriose (*Erwinia Rathayi*) er fundet ved Lyngby, men angives ikke ude fra Hundegræs-Frømarkerne.

Frugttræer. Trods Maj Maanedes usædvanlig stærke Nedbør har der ikke manglet Solskinsdage, saaledes at Blomstringen skete uhindret. Blomstringen har i Aar været meget rig. Paa udsatte Steder fik Kirsebærrene *Nattefrost* under Blomstringen, men næppe saa meget, at Frugtsætningen har lidt videre Skade; Svidningen omfattede kun Blomstens ydre Dele.

Det stærkt vekslende Vejrlig har givet *Monilia*-Arterne gode Vækstbetingelser. *Stenfrugtskimmelen* (*Monilia cinerea*) optræder mange Steder ondartet (L. Hansen, H. Gram). Nedvisningen af de angrebne Skud er sket ret langsomt, og ofte er man næppe helt klar over, hvor alvorlige Angrebene er. Ogsaa *Kærnefrugtskimmel* (*Monilia fructigena*) er udbredt, men bliver først senere iøjnefaldende.

Pæreskurv (*Venturia pyrina*) har talrige Konidiepuder i Barksaar paa halvtørre Grene og *Æbleskurv* (*Venturia inaequalis*) breder sig stærkt paa unge Blade og de nyligansatte Frugter. Særlig ondartede Angreb findes ved Bagsværd, hvor talrige Sæksporehuse var til Stede paa fjorgamle visne Blade, der henlaa i Græsset under Træerne (A. Weber).

Æble-Meldug (*Podosphaera leucothricha*) angives fra Oringe (N. Hansen).

Blæresyge (*Taphrina deformans*) er fundet paa Espalie-Fersken i Lyngbys Omegn (A. Weber).

Fra Mern er der indsendt Grene af Mirabeller, som pludselig visner og gaar ud. Aarsag er sandsynligvis en Bakterie (*Bacillus spongiosus*), der findes i Barken.

Frugtbuske. *Stikkelsbærdrøberen* (*Sphærotheca mors-uvæ*) har vist sig flere Steder. Ved Aagaard er Angrebene mest godartede (L. Hansen), mens meget ondartede Angreb er set ved Roskilde (H. Øhlens) og ved Fredensborg.

Ribs-Starrusten (*Puccinia Pringsheimiana*) er meget udbredt, men heldigvis temmelig uskadelig. Det er mest i Haver, som grænser til Marker eller Enge, hvori der vokser Stargræsser, at Rustpletterne er talrige; under saadanne Forhold kan ogsaa en Del af Bærrene være plettede.

Filtrustens Skaalruststadie (*Peridermium Strobi*) er fundet paa hensygnende unge Weymonthsfyrre ved Hareskov; de andre Sporestadier findes paa Undersiden af Bladene af vore Ribes-Arter.

Hindbær-Stængelsygen er endnu ikke iøjnefaldende; et meget haardt Angreb findes dog ved Roskilde (H. Øhlens).

Andre Planter. Om *Frostskade* paa Jordbær meldes fra flere Steder, hvor Planterne vokser under udsatte Forhold (V. Thorsen, L. Hansen, P. Nygaard).

Drueskimmel (*Botrytis cinerea*) har været ret ondartet, særlig paa fugtige eller indelukkede Steder. Tulipaner, Liljekonvaller og adskillige andre Planter er pletvis blevet ødelagt. Ogsaa Pæon er angrebet (*Botrytis Pæoniae*). Forskellige Bladskimmelsvampe viser sig nu, saaledes paa Kaal (*Peronospora parisitica*) og paa Spinat (*Peronospora effusa*). Paa Roser er fundet *Hendersonia Rosae*.

Paa Kulturer under Glas er iagttaget følgende Sygdomme: Tomater: *Mosaiksyge*, *Stregbakteriose* og „*Buck-eye rot*“; den sidste forårsages af Svampen *Phythophthora parasitica*; Sygdommen optræder paa Frugterne og ligner en Del Angreb af Kartoffelskimmel, men de bløde Pletter begrænses udefter af flere koncentriske, brune Tegninger. -- Paa indsendt Materiale fandtes Stængelangreb af *Ascochyta lycopersici*. Agurker: *Meldug* (*Erysiphe polygoni*) og *Rodhalsraad*.

Paa Rhododendrom er fundet *Exobasidium Rhododendri*, som forårsager Dannelsen af fortykkede, kødede, lysfarvede, smaabladede Skud og paa Hortensia en sjælden Meldug (*Oidium hortensii*), der først er beskrevet fra Norge, hvor den optraadte paa Planter, der ligesom den her nævnte var importeret fra Holland.

Lyngby, den 7. Juni 1926.

C. A. Jørgensen.

Korn. Angreb af *Havreaal* (*Heterodera Schachtii* var. *avenae*) har begyndt at vise sig i Slutningen af Maanedene, men Hunnerne er endnu ikke kommet frem paa Rødderne.

Smældelarver (*Agriotes* sp.) har været paa Færde rundt omkring i Vaarsædsmarkerne navnlig Byg og gjort større eller mindre Skade. Et Par Steder (Øtoftegaard, Røde Vejrmøllegaard) var Angrebet næsten overstaaet i Slutningen af Maanedene. I Brønderslevegn findes der mange Larver i Jorden, men Angrebene er ret ubetydelige; man antager, at den tidlige Saaning har bevirket, at Planterne, da Angrebet begyndte (d. 15.–20. Maj), var for kraftige til, at det kunde virke ødelæggende (V. Kristensen). En Udtalelse fra Ærø, hvor Larverne i nogle Marker har hærget ret slemt, gaar i samme Retning: „Det forekommer mig at være værst i de sildig-saaede Marker og i dem, der ikke er i god Kultur. Det hører gjerne sammen, at Folk, der ikke vil saa tidligt, sjældent har deres Jord i saa god Kultur“ (A. Sandager).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*) synes at optræde usædvanlig talrigt i Aar. Fra mange forskellige Egne af Landet, dog særlig Syd-, Vest- og Nordjylland foreligger Klager over Ødelæggelse. Paa Øerne omtales stærkere Angreb kun fra Lejre og Sydvestfyn. I Jylland er navnlig Angrebene i Vaarsæd ofte meget ondartede – i Aalborgegnen synes de saaledes paa lave, humusrige Arealer at blive af en meget ondartet Karakter (A. Lyngvad); fra Ballum tilføjes dog: men ogsaa efter andre Afgrøder, hvor Jorden om Efteraaret har været fyldt med Ukrudt. Fra samme Lokalitet hedder det videre, at Angrebet har vist sig meget stærkt paa de Steder, hvor der ikke var Angreb i 1925 i Sammenligning med de Steder, hvor der var Angreb, – en Følge af at Jorden paa de i Fjor angrebne Pletter var uden Plantevækst i Efteraaret. I Ribe Marsk synes Angrebene dog at være mindre ondartede i Aar end i Fjor; dog er der pletvis paa lave fugtige Steder saa stærke Angreb i Grønjordshavre, at der er Fare for Ødelæggelse af Havren (P. Jørgensen). I Vejen–Brørupegnen har der været en Del Angreb, i enkelte Tilfælde har endogsaa Ompløjning været nødvendig; i Hovedsagen har Angrebene bestaaet i en tydelig Udtynding, der i særlig Grad har taget sin Udgang fra de lavere Partier af Marken. Mærkelig nok har der i to Tilfælde været en tydelig Forskel i Angrebets Styrke, eftersom Græsmarken i 1925 pløjedes i Begyndelsen af November eller i December–Januar: Angrebene var stærkest efter den tidligste Pløjning (Johan Aa. Nilson). I modsat Retning gaar en Meddelelse fra Mors: Arealet (ca. 10 Tdr. Ld.) pløjedes mellem November og Jul; der pløjedes rundt, saaledes at Midtpartiet pløjedes sidst; dette Parti (ca. 4 Tdr. Ld.) er saa stærkt angrebet, at Omsaaning (Byg) maaske bliver nødvendig. Benyttelsen af Jorden i 1925 gør dette Forhold endnu mere gaadefuldt, idet det stærkt angrebne Parti blev haardt afgræsset hele Sommeren, hvad der ikke skulde gøre Arealet særlig skikket til Æglægning, medens Arealerne paa den ene Side blev brugt til almindelig Slet, paa den anden Side til Hvidkløverfrøavl. Paa en anden Ejendom paa Mors er det gaaet ud over Runkelroer, der er udtyndet stærkt; paa en Plet paa 1 Skp. Ld. er Bestanden omtrent ødelagt. I den tilstødende Grønjordshavre har Larverne ogsaa huseret, men Planterne synes nu helt at overvinde Angrebet (Niels A. Olesen). – Klænge ved Ribe er pletvis ret stærkt angrebet; det er dog øjensynligt kun paa ret smaa begrænsede Pletter, at Larverne optræder saa talrigt, at Plantebestanden ødelægges. Paa en saadan Plet er der paa $\frac{1}{4}$ Kvadratmeter fundet over 50 Larver (P. Jørgensen). I Brønderslevegn er der mange stærke indtil helt ødelæggende Angreb i Grønjords-Vaarsædsafgrøder, hvorimod der næsten ingen Angreb af Betydning ses i Øster-Brønderslevengene et Tilfælde, der efter Beboernes Udsagn, vist aldrig tidligere er indtruffet. Man tænker sig Muligheden af, at Stankelbenæggene som en Følge af Angrebene lange Varighed i 1925 blev lagt paa saa sent et Tidspunkt, at det gik ud over deres Udviklingsmulighed (V. Kristensen), et Spørgsmaal, om hvilket der vistnok ingen Erfaringer foreligger, men som næppe spiller nogen Rolle.

Adskillige Steder i Jylland har der været anvendt Udstrøning af Arsenikkid mod Stankelbenlarver. Fra nogle Lokalteter foreligger der allerede Meddelelse om gunstig Virkning heraf (Vejen–Brørupegnen, Ribe Marsken, Brønderslevegn o. a. St.).

Larven af *Kornets Blomsterflue* (*Hylemyia coarctata*) har fortsat sit Gnav i Rug- og Hvedemarken til henved Midten af Maj Maaned. Der foreligger, særlig fra Sjælland, adskillige Udtalelser om Forfrugstens Indflydelse paa Angrebet. I Roskildeegnen har Larven optraadt i saa godt som alle Hvedemarken efter Brak. Ved systematiske Undersøgelser i Glim Sogn er der saaledes af det samlede Hvedeareal 193 Tdr. Ld., hvoraf 136 efter Brak, konstateret Angreb i næsten alle de sidst nævnte: i 53 Tdr. Ld. heraf 20–40 pCt., i 32 40–70 pCt., 7 Tdr. er omsaaet (M. Greve). Ved Tystofte har en Dækning af Jorden med Gul Sennep indtil d. 16.–17. August vist sig utilstrækkelig; Plantebestanden blev her lovlig tynd, selv om den sidste Tids gunstige Vejr har rettet betydeligt paa Hveden (H. Bagge). En ca. 3 Tdr. Ld. stor Rugmark paa Samsø efter tidlige Kartofler og efter Solsikke paa stor Rækkeafstand blev saa medtaget, at Afgrøden maatte pløjes om. Paa Næsgaard var der i en Hvedemark efter Frø-Rajgræs (aaben fra Sl. af Juli) angrebne Skud i saa at sige alle Planterne; i de lavere Partier, hvor Jorden var løsere, var Angrebet særlig stærkt. En kraftig Gødskning dels med Ajle dels med Salpeter ser ud til at kunne bringe Marken paa et Middeludbytte. I Hveden umiddelbart ved Siden af, hvor Forfrugten var Sukkerroer, er der fundet enkelte Larver- og kun, hvor Bestanden var tynd. I Hvede efter Turnipsfrø er der kun fundet ret faa Larver, men Jorden grønnedes ogsaa her efter Høsten af det fremspirende affaldne Frø; i et lavt Parti af denne Mark, hvor der kun var en yderst tynd Bestand af Turnipsfrøplanter, og hvor Jorden derfor heller ikke grønnedes efter Høsten, var hver eneste Hvedeplante angrebet. I en Bygmark ved siden af Hveden er der fundet enkelte Larver; Forfrugten var Sukkerroer med en Del aabne Pletter (P. N. Gaardmand).

Kaalroer, Turnips, Kaal og andre korsblomstede Afgrøder. *Jordopper* (*Phyllotreta nemorum* og

muligvis andre Arter) har optraadt med meget forskellig Styrke de forskellige Steder. Fra nogle Steder (Strøllille, Taastrup, Abed, rundt om paa Sjælland og Lolland-Falster, Dalum, Samsø, Tranbjerg, Mors, Salling, Aalborg) hedder det, at man ikke har set noget til dem eller at der kun har været lidt Angreb eller at begyndende Angreb er standset af Regnen, og at Planterne nu er for store til at kunne blive ødelagt. Andre Steder har der derimod været stærke ja paa sine Steder saa ødelæggende Angreb, at der har maattet finde Omsaaning Sted (Roskilde, Tystofte, Sydvestsjælland, Ubby, Næsgaard, Sydvestfyn, Pjedsted, Aarhus, Odder).

I Haverne har Jordlopperne flere Steder været slemme, ja stedvis fuldstændig ødelæggende ved Kaal, Radiser og Majroer (Bornholm, Lyngby, Roskilde, Oringe, Studsgaard, Vejle, Vejlbj, Aalborgegnen), det sidstnævnte Sted er Kaalen omsaaet og atter ødelagt. Selv Blomkaal af anselig Højde har de kunnet faa Bugt med; paa Forevisningsmarken i Vejle (til Ungskuet) blev Kaal, overvintret paa Stedet, fuldstændig opædt. Det i Beretningen for April omtalte Angreb ved Jernved er fortsat, saa at 92 pCt. af Planterne nu er ødelagt; Angrebet var saa voldsomt, at de flere Uger gamle Stængler ogsaa blev gnavet (P. Nygaard). Paa Forevisningsmarken i Mundelstrup sprøjter man som sædvanlig Kaal, saaet paa Blivestedet, med Nikotin (Niels Gram).

Raps-Jordloppers Larve (*Psylliodes chrysocephalus*) har optraadt rundt omkring paa Sjælland og Møen i Kaalroe- og Turnips-Frømarker og har mange Steder gjort overordentlig stor Skade, stedvis (Slangerup, Stevns, Skelskør) saa stor, at det har været nødvendigt at ompløje en Del af Arealerne. I en stor Del af de Marker, der blev ompløjet i Foraaret, skyldes Skaden sikkert ogsaa disse Larver, som man den Gang ikke var blevet opmærksom paa. „Det er mit Indtryk, at de angrebne Marker er saaet vel sent og for en Dels vedkommende i ubekvem Jord, og som Følge heraf var Bestanden svag fra Efteraaret og blev yderligere svækket af det kolde og regnfulde Efteraar og Frosten i November“ (A. S. Andersen). Af 19 undersøgte Marker paa Møen var 5 stærkt angrebet, 6 betydeligt og 8 svagt. De stærkt angrebne Marker giver næppe halv saa stor Afgrøde som de svagt angrebne (H. R. Hansen).

Glimmerbøssen (*Meligethes aeneus*) indfandt sig i stor Mængde i de varme Dage efter Midten af Maanedelen, nogle Steder havde de allerede været tidligere fremme saaledes paa Amagergaarden ved Taastrup, men holdtes nede af Regnvejret for atter at komme frem med Solen og Varmen. Paa Næsgaard begyndte de omkring Midten af Maanedelen at angribe Knopperne; de først udviklede blev helt ødelagt, og naar Afgrøden i Øjeblikket alligevel lover nogenlunde god Høst, skyldes det alene en god Gødskning i Forbindelse med et energisk Fangstarbejde. Billefangeren har været 7 Gange over Marken (P. N. Gaardmand). Paa Amagergaarden var det i de varme Dage før Pinsen nødvendigt at køre med Billefanger 1—2 Gange om Dagen (Jens Jacobsen). Paa Øtøftgaard afvægede man paa samme Tidspunkt et mægtigt Angreb paa Kaalroer ved 3 Gange — ved Aftenstid — at ryste Billerne ned i en Skaal med Tobaksekstrakt; der fangedes et meget stort Antal Biller (E. V. Ellehauge). Hos Frøavler Morten Jensen ved Ulstrup har man som sædvanlig sprøjtet med Nikotin (Niels Gram). Som sædvanlig gaar Angrebet mest ud over Kaalroerne, fordi disse staar længere paa Knopstadiet end Turnips, der blomstrer hurtigere af.

Bælgplanter. *Bladrandbiller* (*Sitona lineata*) har ikke gjort større Skade paa Markerne. Ved Strøllille er de meget tidligt saaede Ærter slet ikke eller kun ubetydeligt angrebet. Hvor Ærter og Vikker er saaet sammen er de sidste mest angrebet. Paa Amagergaarden er det særlig gaaet ud over de tyndt og sent saaede Ærter (Jens Jacobsen). Ved Tranbjerg led Ærterne i Haven meget stærkt ved Gnavet, medens Billerne ikke var slemme i Marken, hvor Ærterne dog hæmmedes noget (Hartvig Larsen). I det hele har de adskillige Steder (Lyngby, Tystofte, Sorø, Vejen, Studsgaard) været slemme ved Haveærterne. Fra Tystofte skrives, at Billerne, da Ærterne i den første Halvdel af Maanedelen paa Grund af Kulden voksede meget langsomt, næsten kunde holde dem nede; siden Varmen er kommet, er de imidlertid vokset fra Angrebet, men der er Spring i Rækkerne. Det er Witham Wonder, det er gaaet ud over, medens Lav Majært, der staar ved Siden af denne, er mere haardfør (A. Feilberg). Ved Sorø er det særlig gaaet ud over Aspargesærter (ved Siden af Witham Wonder, American Wonder og Record), der er næsten helt forsvundet (H. Gram).

Angreb af *Lucerneaal* (*Tylenchus devastatrix*) omtales ligesom i Beretningen for April fra adskillige Steder (Frederiksborg Amt, Ubby, Strøllille, Nyraad, Allerslev, et Par Steder paa Lolland, Væggerløse paa Falster, Vestfyn [optræder hyppigt her]). I Lucernemarkerne ses større eller mindre Pletter, hvor Planterne er helt eller delvis ødelagt. Det drejer sig om 2., 3. og 4. Aars Marker, hvoraf flere ellers er vellykkede. Ved Tranbjerg har de i April-Beretningen omtalte Huller i en Lucernemark i den sidste halve Snes Dage delvis lukket sig i det for Lucernens Vækst saa heldige Vejr (Hartvig Larsen). Angreb i Kløver omtales kun fra Vestfyn (Herluf Hansen).

De i April-Beretningen omtalte *Mus* (*Arvicola arvensis*?) synes ikke helt at have forladt Lucernemarkerne; der kan endnu omkring deres Huller ses store Pletter, hvor Planterne holdes nede (Hartvig Larsen).

Frugtræer. *Bladlus* (*Aphidae*) har ogsaa i denne Maaned til Trods for det kølige og regnfulde Vejr været talrigt paa Færde paa usprøjtede Æbletræer; paa Amager og i Sorø er de med Frugtrækربولineum sprøjtet Træer fri for Lus; ved Studsgaard er der derimod stærkt og ualmindelig udbredt Angreb til Trods for Sprøjtning med 8 pCt. Carbokrimp. Samme Sted er ogsaa Pæretæerne angrebet og det i endnu stærkere Grad end Æbletræerne (Nestén). I en Frugthave ved Tylstrup, hvor der i Foraaret var mange Bladlus, ser det nu efter 3 Gange Sprøjtning med Nikotinopløsning ud, som man er blevet af med dem (L. Lauridsen). — Om *Komma-Skjoldlus* (*Mytilaspis pomorum*) meddeler *Hans Gram*, Sorø, at de d. 6. Marts efter Sprøjtning med Carbokrimp nogle Dage før var dræbt og sad saa løst, at de ved et let Strøg med Fingrene lod sig stryge af

Grenene, der var tæt besat med dem. — *Bladlopper* (*Psylla mali*) har optraadt mange Steder. Hvor der er sprøjtet med Carbokrimp, ses der trods rigelig Ægbesætning saa at sige ingen.

Sugning af *Tæger* (*Plectiscocoris rugicollis*?) iagttoges i en Frugtplantage paa Lolland første Gang d. 7. Maj. Fra Tylstrup hedder det, at Frugttræerne i Aar er overordentlig stærkt angrebet af Skadedyr, særlig Tæger, Frostmaaleralarver og Ringspinderlarver (Sv. Svendsen).

Den aflange Blad-Snudebille (*Phyllobius oblongus*) har optraadt i meget stor Mængde paa Æble- og Pæretræer. I en Frugtplantage paa Lolland kastede de sig over de nypodede Blommetræer og afnavede Knopperne paa Podekvistene.

Æble-Snudebillens Larve (*Anthonomus pomorum*) fandtes endnu ved Slutningen af Maanedens i en Mængde visne Knopper.

I Kirsebær- og Æbleblomster har *Glansbiller* (*Meligethes* sp.) flere Steder været paa Færde i uhyre Mængder (Ringsted, Skals, Hummeltofte). *Meligethes*-Arterne omtales almindeligt som Honningsugere i Frugtblomster. I Blomster, indsendt fra Ringstedegnen, var der imidlertid gnavet lidt. Fra Skals meddeles, at man i Æbleknopper, paa hvis Side der findes et Hul, kan finde 1½ Snes Biller og 1—2 Larver, men heller ikke Spor af anden Indmad (Beskrivelsen minder om Æble-Snudebillens Angreb); i en Del af de udsprungne Knopper mangler Kønsganerne (N. J. Vester).

Æble-Bladhvepsen (*Hoplocampa testudinea*) viste sig ved Slutningen af Maanedens.

Om Angreb af *Kirsebærmøllets* Larve (*Argyresthia ephippiella*) paa Skyggemorel foreligger der Meddelelse fra Anlægsgartner Guldborg, København.

Larven af *Blommevikleren* (*Tortrix funebrana*) iagttoges d. 28. Maj i Blomme paa Amager (H. Øhlers).

Frostmaaleralarven (*Cheimatobia brumata*) optræder rundt omkring i stor Mængde og har mange Steder gjort stor Skade paa Æbletræerne. Sprøjtning med Frugttrækarbolineum, særlig Carbokrimp, har været almindelig benyttet og gennemgaaende haft udmærket Virkning. Sprøjteskade er iagttaget nogle Steder. Det gælder særlig, hvor der er sprøjtet for sent, i Overensstemmelse hermed har Sydsiden af Træerne ofte lidt, medens Nordsiden er gaaet fri, hvor der er anvendt for stærk Vædske og hvor Træerne er sprøjtet saa stærkt, at Buske og Græs under dem er helt afsvedet, og endelig ved Begyndelsen af en Sprøjtning, hvor der har været Bundfald i Sprøjten. Først og fremmest gælder det at være paa Færde i rette Tid; naar Knopperne er begyndt at svulme, kan Sprøjtningen være farlig. Fra Aagaard meddeles, at det ser ud, som Cox Pomona daarligt taaler Sprøjtningen. I en Frugtplantage paa Lolland har Lord Suffield lidt en Del, men der var ogsaa sprøjtet meget stærkt, med 11 pCt. Carbokrimp.

Kopviklerlarver (*Olethreutes variegana* og *O. ocellana*) har været paa Færde rundt omkring; i Københavns nærmeste Omegn er de yderst talrige (H. Mosegaard).

Spindemider „*Rødt Spind*“ (*Paratetranychus pilosus*) kom frem i Slutningen af Maanedens, ved Lyngby og paa Amager i saa stor Mængde, at mange smaa Blade allerede var gule af Sugningen (H. Øhlers). Fra Studsgaard meddeles, at Sprøjtning med Carbokrimp ikke har hjulpet (J. Nestén).

Mideskurv paa Pære, frembragt af *Pære-Galmiden* (*Eriophyes piri*) er iagttaget flere Steder.

Frugtbuske. Ribsbuse har nogle Steder været stærkt angrebet af *Bladlus* (bl. a. *Myzus ribis*) (Kibæk, Aalborg).

I et Gartneri ved Bagsværd var Stikkelbærgrenene ret stærkt besat med *Skjoldlus* (*Phaenococcus aceris*).

Paa Amager iagttoges i Slutningen af Maanedens et ret ondartet Angreb paa Stikkelsbær af *Stikkelsbærmøllets* Larve (*Incurvaria rubiella*) (H. Mosegaard).

I Københavns Omegn iagttoges der i Midten af Maanedens et ondartet Angreb paa Hindbær af *Hindbærmøllets* Larve (*Incurvaria rubiella*) (H. Mosegaard).

Angreb af Larven af *Hindbær-Glassværmøren* (*Sesia bembeciformis*) er iagttaget nogle Steder. Fra Tystofte skrives, at Larven breder sig fra Aar til Aar, saa at Angrebet nu maa betragtes som ondartet (A. Feilberg).

Frostmaaleralarver (*Cheimatobia brumata*) har flere Steder (Hellerup, Pederstrup, Fredericia) været paa Færde i Stikkelsbærbuske, udhulet Bærrerne eller gnavet Blomsterne af. Ved Skelskør har de bearbejdet en Del Solbærbuske.

I det flere Gange omtalte Gartneri i Bagsværd var en Del Stikkelsbærbuske stærkt angrebne af *Stikkelsbærmider* (*Bryobia ribis*). Sprøjtning med Carbokrimp og Svovlkalk havde rensat Buskene næsten fuldstændigt.

Mideknopper paa Solbær, frembragt af *Solbær-Galmiden* (*Eriophyes ribis*) klages der over fra flere Steder. I Skelskøregnen breder de sig stærkt fra Aar til Aar; de findes saa at sige i alle Haver, hvor der findes ældre Buske (A. Feilberg).

Urtehaven. I Jordbær er der ved Lyngby iagttaget nogle *Hindbær-Snudebiller* (*Anthonomus rubi*) og temmelig mange Larver af *Jordbærvikleren* (*Acalla comariana*) (H. Øhlers). Fra Ringsted klages der ogsaa over de sidste.

Æg af *Løgfluen* (*Hylemyia antiqua*) iagttoges d. 3. Maj ved Grunden af og paa Skaller ved Roskilde, medens der ingen iagttoges paa saaede Gule Løg. De første Æg af *Kaalfluen* (*Chortophila brassicae*) iagttoges ved Lyngby d. 26. Maj, d. 31. fandtes der baade Æg og Larver (H. Øhlers).

Tusindben (*Blanjulus guttulatus*) er iagttaget i stor Mængde i Bønner, der paa Grund af den kolde Periode ikke spirede (Aalborg, Oringe). — Angrebet begynder ved Navlen og fortsættes derfra over hele Frøet. (O. Hein).

Den graa Ågersnegl (*Agriolimax agrestis*) optraadte d. 25. Maj ved København i meget stor Mængde i et Stykke Kaal, udplantet før Pinse; der indsamledes før Mørkets Frembrud 1 Liter Snegle; derefter lagdes der brede Striber af brændt Kalk omkring Stykket og Rhabarberblade mellem Rækkerne for at undersøge, om Hovedparten var indsamlet; de to følgende Dage fandtes der kun yderst faa under Bladene. Angrebet bredte sig tydeligt fra de i Efteraaret paa bestemte Steder nedgravede Agurkeranker (H. Mosegaard).

Fugle har ved Stouby ædt Agurkeplanterne ved Spiringen, saa at kun Frøskallerne er tilbage; paa Selleri har de hugget Bladene af, saa de ligger ved Siden af. Paa Forevisningsmarken i Tranbjerg bliver Kaal og Radiser efterhaanden halet op (Niels Gram). Ved Lyngby har *Alliker* (*Corvus monedula*) rykket de først fremspirende Voxbønner og Hestebønner op, saa de ligger oven paa Jorden (H. Øhlers).

Prydplanter og Træer. Gnav af *Smælderlarver* (*Agriotes* sp.) paa Gladiolus og Anemone fulgens (Vanløse), *Jordkrebs* (*Gryllotalpa vulgaris*) i Have og Drivbænke (Klintholm), en *Viklerlarve* (*Tortrix*) og *Bladlus* (*Aphider*) paa en Espalierrose (Studsgaard), Larven af *Plusia moneta* paa Stormhat (flere Haver i Københavns Omegn), *Mideskurv* (*Eriophyes piri*) paa Sorbus aucuparia (Vedbæk). *Odenborrer* (*Melolontha vulgaris*) talrige Imagines optræder ved Jels.

København, den 7. Juni 1926.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter over Sygdomme hos Kulturplanter

fra
Statens plantepatologiske Forsøg.

CXLIII. Landbrugsafgrøder. Juni 1926.

Fra flere Egne af Jylland meldes om lokal Skade forårsaget dels af *Nattefrost* (Herning), dels af heftige *Regnskyl* (Holstebro).

Gulspidsyge og *Lyspletsyge* optræder ondartet mange Steder i Midt- og Vestjylland, *Lyspletsygen* angives ogsaa fra mange Lokaliteter paa Øerne. *Gulspidsygen* bekæmpes med Blaasten, *Lyspletsygen* med Mangansulfat eller Svovlsur Ammoniak.

Stribesygen er udbredt, men aftagende, hvorimod *Bladpletsygen* har haft et Rekordaar iaar. *Prenticebyg* angribes langt stærkere end *Guldbyg*. Afsvampning for *Stribesyge* hæmmer ogsaa denne Sygdom.

Gulrustangrebene i Hvede breder sig ikke synderligt og er de fleste Steder uden Betydning, dog iøjnefaldende i Østjylland.

Stængelbrand hos Rugen er udbredt; Rugen bør afsvampes hvor Sygdommen findes talrigt i Markerne; dette gælder navnlig for mange Egne af Jylland.

Fodsyge er fundet i adskillige Vaarsædmarker; flere Angreb bliver sikkert tydelige, naar Modningen skrider frem.

Kartoflerne har over hele Landet spiret daarligt saaledes at Markerne staar med en hullet Bestand. Aarsagen er i de fleste Tilfælde *Rodfiltsvamp*, der i fugtigt og køligt Vejr, naar Skuddene spirer langsomt, kan angribe og ødelægge dem pletvis.

Havreaalen har gjort megen Skade rundt omkring i Landet, hovedsagelig hvor Havre- eller havreblandede Afgrøder kommer for hurtigt efter hinanden.

Stankelbenlarver har endnu i denne Maaned arbejdet i Korn- og Roemarker; efter Omsaaning af Roer ved Midten af Maaneden har Angrebet været fortsat, men ikke skadet Bestanden saa meget som tidligere. Der indkommer stadig Meddelelser om udmærket Virkning af Udstrøning af Schweinfurtergrønt blandet med Hvedeklid (1 : 50 kg pr. ha).

Der klages usædvanlig lidt over Angreb af *Fritfluellarven*.

Aadselbillelarven har i enkelte Egne afribbet Runkelroerne slemt; medens *Bedefluens* Angreb har været ret ubetydelige.

Jordlopperne synes gennemgaaende at have optraadt ret moderat.

Glimmerbøssen har ofte i Forbindelse med *Skulpe-Snudebillen* været talrigt paa Færde og navnlig paa Sjælland adskillige Steder gjort stor Skade.

Krusesyge, forårsaget af *Krusesyge-Galmyggen* har optraadt usædvanlig ondartet rundt omkring i Landet, navnlig i Østjylland og gjort overordentlig stor Skade i Kaalroemarkerne og Kaalen. For Øjeblikket er Angrebet vist forbi; Myggen optræder imidlertid med flere Generationer; Angrebene kan derfor ventes gentaget; forhaabentlig er Planterne da vokset saa godt til, at de ikke lider saa meget derved.

Kaalfluellarven har været almindelig paa Færde i Kaalroemarkerne, men har dog som Helhed ikke været særlig ondartet.

LXXIII. Havebrugsafgrøder. Juni 1926.

Det fugtige Vejr under Frugttræernes Blomstring og efter denne har i udpræget Grad begunstiget Frugttræernes Svampesygdomme. Samtidig med at Svampene har haft gode Betingelser, har Vejret vanskeliggjort Sprøjtningen, som er af særlig stor Betydning i fugtige Aar.

Æbleskurven er særlig ondartet paa Mølleskov, Bellefleur de France, Cox' Orange, Boiken, Cox' Pomona, Bismarck, Pigeon, Mac Intosh, Newton Wonder og Cellini. Bramley nævnes som fri for Skurv.

Kærnefrugtskimmelen har vist sig særlig alvorligt paa Bismarck, Maglemer, Cox' Pomona, Filippa, Graa-stener, Guldtøjsæble, Golden noble og Keswick Codlin.

Stenfrugtskimmelen har i Aar ikke alene været alvorlig paa Surkirsebær, men ogsaa i udpræget Grad paa Sødkirsebær. Talrige Skud, og i nogle Tilfælde næsten alle Blomsterne er ødelagt. — Ogsaa paa Blomme har der været alvorlige Angreb.

Æblemeldug er nogle Steder alvorlig paa Boiken, Bismarck og Rødt Annanasæble. Beskæring om Vin-teren af Skudspidser eller Sprøjtning med Svovlkalk 1 : 40, saa snart Sygdommen ses, har virket godt.

Stikkelsbærdræberen er almindelig i usprøjtede Haver og hvor Buskene staar i Skygge eller særlig inde-lukket. God Virkning ses mange Steder af Vintersprøjtning. Enkelte Steder er man ikke tilfreds med dette Bekæmpelsesmiddel, hvilket rimeligvis enten skyldes, at Vintersprøjtningen ikke udføres godt nok, eller at Svampen har for gunstige Betingelser paa Grund af Buskenes Tæthed, beskyggede og lune Vokseplads.

Stikkelsbærskaalrust er almindelig; enkelte Steder tillægger man den økonomisk Betydning, medens den i Almindelighed ingen større Skade foraarsager.

Korsblomstskimmel var paa Amager alvorlig paa Blomkaal til Frø.

Æble- og Blommebladhvepsene har været meget talrigt paa Færde, den førstnævnte særlig i lollandske Frugtplantager, hvor der nogle Steder har været anvendt daglig Indsamling saavel af Hvepse som af angrebne Frugter.

Frostmaalerlarven har ogsaa i denne Maaned optraadt meget ødelæggende rundt omkring.

Pære-Galmyggen har huseret slemt i Pætræerne; i mange Haver paa Sjælland er Frugten helt eller delvis ødelagt.

Larver af *Stikkelsbær-Bladhvepsen* har flere Steder raseret Stikkelsbær- og Ribsbuske.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Juni indkommet 69 Bereininger, hvoraf 34 fra Jylland og 35 fra Øerne.

Korn. De „Gule Pletter“ i Bygmarkerne, der i Foraaret var meget fremtrædende, har efterhaanden fortaget sig; kun paa lerede og meget kolde Jorder var de endnu synlige ved Maanedens Udgang. Pletterne maa ikke forveksles med den nedenfor omtalte Gulspidsyge, der først nu er ved at blive alvorlig og som er en helt anden Sygdom. De gule Pletter kan med godt Resultat behandles dels med Salpeter, dels med Kaligødning; Udslag for Kvælstofgødskning er iagttaget paa Bornholm (Hans Nielsen), for Kali i Randersegnen (Th. Jensen).

Gulspidsyge er iagttaget talrige Steder i Jylland. Syd for Limfjorden ligger næsten alle Lokaliteterne Vest for Højeryggen, og er Jorder af en karakteristisk sortsandet Type, der efterhaanden udvikler sig af opdyrket Hedebund, naar denne ikke behandles rigtigt. De angrebne Omraader strækker sig fra Vejen—Vorbasse i Sydøst over Bramminge—Varde til Ringkøbing Egnen og Holstebro; der er ogsaa betydelige Angreb i Sønderjyllands Sandjordsegne; tillige meldes der Angreb fra Egnene S. og Ø. for Randers Fjord. Nord for Limfjorden forekommer Sygdommen i de opdyrkede Dele af Vildmosen, samt spredt i Dronninglund Herred. Jorderne er her ofte af en noget anden Type, enten gammel Højmose el. gl. Søbund.

Sygdommens Symptomer kommer tydeligst frem i Havre og Byg, men ogsaa andre Afgrøder lider af Sygdommen, selv om denne ikke direkte ytrer sig som „Gulspids“syge. Dette gælder Hvede, Rug, Kløver, Kartofler og Kaalroer, mens Turnips og Runkelroer synes at være upaavirkede.

Siden ifjor har man begyndt, efter Exempel fra Holland, at anvende Blaasten (Kobbersulfat) mod Sygdommen. Kemikaliet bruges i Pulverform og udstros ved Saatid eller evt. senere som Overgødskning (50 kg pr. ha); det virker da paa lignende Maade som Mangansulfat mod Lyspletsyge og kan oftest helt ophæve Sygdommen. Behandlingen kan synes lidt kostbar — med de nuværende Priser paa Blaasten: ca. 30 Kr. pr. ha —, men da Blaastenets Virkning synes at vedvare udover Udstrøningsaaaret, bliver Bekostningen jo væsentlig mindre.

Lyspletsyge omtales fra alle Landets Egne, fra mange Steder som mere alvorlig end ellers, fra andre Steder som uvæsentlig og aftagende efterhaanden som Anvendelsen af Svovlsur Ammoniak bliver almindelig. Paa Øerne er Angrebene mest pletvise og lokale, ofte knyttet til humusrig Jord, mens Sygdommen i mange Egne af Jylland forekommer over større Omraade, hvor den sammen med Gulspidsygen hører til Landbrugets alvorligste Plager. — Det er bekendt, at Sygdommens Optræden staar i Sammenhæng med alkalisk Reaktion i Jordbunden, omend dens direkte Aarsag ikke er kendt. I Mangansulfat har man et sikkert og hurtigt virkende Middel mod den, som burde anvendes i meget større Udstrækning end Tilfældet er i Øjeblikket. — Sygdommen ytrer sig typisk paa Byg og Havre, men ogsaa i Rug kan tydelige Symptomer ses og selv andre Afgrøder hænges af Sygdommen uden at vise typiske „Lysplet“-Symptomer.

Meldug (*Erysiphe graminis*) er efter den fugtige Forsommer ret udbredt paa Byg og Hvede, men Angrebene er gennemgaaende svage og godartede; et stærkt Angreb i Hvede meldes dog fra Tystofte (H. Bagge).

Stribesyge (*Pleospora graminea*) er ret udbredt, men i det store og hele i Aftagende, takket være det energiske Arbejde for en gennemført Afsvampning, der udføres fra forskellig Side. Stærke Angreb kan dog endnu findes hist og her paa Ejendomme, hvor Afsvampning ikke foretages og hvor man hvert Aar udsaar sit eget Byg. I saadant Sædekorn hobes Sygdommen langsomt op og kan tilsidst findes i 20–30 pCt. af Afgrødens Planter. Stribesygen smitter ret langsomt, og det tager som Regel flere Aar inden et sundt Parti Sædekorn bliver stærkt inficeret, et Forhold som ogsaa vanskeliggør Bedømmelsen af ny tiltrukne Sorters Modstandsdygtighed mod Sygdommen. Paa Tystofte Forsøgsstation er der saaledes først i det 3die Aar efter foretaget Afsvampning tydelig Forskel paa forskellige Bygfamiliers Angribelighed. Det fremhæves dog fra flere Sider, at man undertiden finder stærke Angreb i Marker, hvortil Sæden blev afsvampet i Fjor (O. Kirketerp-Nielsen, A. Larsen-Ledet); i Praksis bør Afsvampningen sikkert være en aarlig tilbagevendende Foranstaltning.

Byggets Bladpletsyge (*Pleospora teres*) har efter alt at dømme haft et Rekordaar i Aar. 52 Indsendere, fordelt over hele Landet, melder om meget alvorlige Angreb, saaledes at Bygmarkerne en Tid stod ganske vissentgule. Senere rettede de sig igen, men at en Nedsættelse af Kærneudbyttet bliver Resultatet af de haarde Angreb, kan der ikke godt være Tvivl om. De forskellige Bygsorter, som dyrkes Landet over, navnlig Guldbyg og Prenticebyg, angribes i højst ulige Grad af Sygdommen. I Guldbyg optræder den kun sparsomt, mens man kan regne med at praktisk talt alt Prenticebyg i Landet har været sygt, nogle Steder kun svagt, men de fleste Steder ondartet. — Forholdet er altsaa for denne Sygdoms Vedkommende ganske modsat Stribesygens, idet Guldbyg som bekendt gennemgaaende angribes mere af denne Sygdom end Prenticebygget.

Bladpletsygen har Saasædssmitte. De inficerede Kærner kan kendes paa deres violetbrune Spidser, hvori Svampemyceliet findes. Fra Kærnen smittes de ganske unge Bygplanter og bliver plettede paa de nederste Blade. Disser Infektion er derfor primær; men i Bladpletterne dannes talrige Sporer, som spredes og inficerer nye Blade og nye Planter, hvis Infektion derfor er sekundær. De sekundære Infektioner er umaadelig talrige, navnlig i fugtigt Vejr og betinger Sygdommens epidemiske Optræden. De primære Infektioner kan forebygges ved Afsvampning — som for Stribesyge — med Tillantin C eller Germisan, og idet Mængden af Smittemateriale derved fra Begyndelsen nedsættes stærkt hænges Sygdommens Udvikling i høj Grad. Det fremhæves ogsaa fra mange Sider, at det fortrinsvis er de uafsvampede Bygmarker, som har været syge, mens de afsvampede har klaret sig meget bedre, omend de kun sjældent har været helt fri for Sygdommen.

Endnu en Bygssygdom er der at nævne, nemlig *Marssoniose*, der skyldes Svampen *Marssonina secalis*. Den er fundet pletvis, mest paa Øerne, og af disse navnlig paa Lolland. Sygdommen viser sig som blege, visne, mørkrandede Pletter paa Bladene. Den kan hæmme de unge Planter en Del, men forsvinder som Regel senere og er i det hele uden større Betydning. De forskellige Bygsorter angribes i ulige Grad; særlig Forkærlighed synes Svampen at have for Rexbyg (H. A. B. Vestergaard, H. H. Holme-Hansen).

Gulrustangrebene i Hvede, som skyldes *Puccinia glumarum*, saa en Tid ud til at ville udvikle sig alvorligt, men heldigvis er Angrebene de fleste Steder kun blevet sparsomme og lokale. Dette gælder Øerne, mens Sygdommen synes at være mere udbredt i Østjylland. Fra Løjstrup Egnen meldes saaledes om ødelæggende Angreb. Angrebene er ofte stærke paa Panserhvede og Wilhelminahvede, og navnlig hvor der er givet rigelig Kvælstofgødning.

Af Brandsvampene er det efterhaanden snart kun *Støvbrand* og *Stinkbrand* hos Hveden og *Stængelbrand* hos Rugen der har større økonomisk Betydning. Byg- og Havrebrand er efterhaanden aftaget stærkt i Hyppighed og selv om man endnu træffer Bygmarker med Nøgen Brand i iøjnefaldende Mængde er man dog altid tilbøjelig til at skønne Angrebet stærkere end det virkelig er; Marker med over 1 pCt. brandige Aks ses kun sjældent. De to Brandsvampe paa Hveden begynder først nu at blive fremtrædende, mens Rugens Stængelbrand (*Urocystis occulta*) har været fremme længe. Det er ikke sjældent at træffe Marker med 10–20–30 pCt. Angreb, men da Sygdommen ikke er meget iøjnefaldende, fordi de angrebne Planter er lavere og spinklere end de sunde og skjules af disse, er Folk tit ikke opmærksomme paa Sygdommen, der sikkert betyder en Forringelse af Udbyttet, da de angrebne Planter aldrig giver Kærne.

I Rug er der iagttaget Angreb af *Brunrust* (*Puccinia dispersa*) og et begyndende Angreb af *Sortrust* (*Puccinia graminis*) er iagttaget i Omegnen af Hurup (N. C. Stensgaard).

Vaarsædmarkerne har i Aar mange Steder et usædvanlig tattet Udseende. Ofte skyldes dette sikkert ujævn Spredning af Gødningen, men andre Steder er Pletterne saa smaa og ujævnt fordelt, at Aarsagen maa søges i andre Forhold. Der er saaledes adskillige Steder, Herning Egnen, Vendsyssel og ved Askov, konstateret Angreb af *Fodsyge* (*Fusarium*-Arter) i de ujævne Marker, og da saaledes, at Kornet var stærkt angrebet i Markens lave og gullige Pletter. Angrebet er konstateret baade i Havre og Byg. Mange flere Fodsyge Angreb vil sikkert blive kendelige under Vaarsædens Modning.

Rodfrugter. I Frøavlsegnene optræder de forskellige Former af *Mosaiksyge* fortsat. *Runkel-* og *Sukker-roemosaiksygen* er meget udbredt og skæmmer Planternes Udseende meget, ligesom Frøudbyttet formindskes. De korsblomstredes Mosaiksyge optræder heldigvis stadig sparsomt omend alvorligt nok hvor den findes. Smitte fra angrebne Frømarker til 1. Aars-Markerne er iagttaget i Østfyn (E. Gram).

Kartofflernes Mosaiksyge hører nu til de almindeligste Sygdomme. „Juli“ er næsten altid mere eller mindre angrebet, men ogsaa de senere Sorter er i stor Udstrækning syge. Som Middel mod Sygdommen kan man kun angive Lægning af sunde Knolde, som eventuelt kan fremskaffes ved Blokudvalg i Marken.

Bladrullesygen begynder nu ogsaa at blive synlig og er, da den nedsætter Knoldudbyttet saa stærkt, langt farligere end Mosaiksygen. Atter her gælder det om at have sundt Læggemateriale og selv om man skal købe til Overpris, betaler det sig at have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Punkt.

Fra mange Steder lyder der i Aar Klager over Kartofflernes daarlige Spiring og de mange Spring i Rækkerne som er Følgen deraf. Graver man op i Rækkerne, vil man mest finde, at de manglende Knolde vel har spiret, men at Spirerne er brunplettede og ofte døde i Spidsen, eller at de i Jordskorpen har et brunfarvet indsnævret Parti under den grønne Del. Den slette Spiring og de medfølgende Komplikationer skyldes i de allerfleste Tilfælde *Rodfiltsvamp* (*Rhizoctonia solani*), hvis brune Myceltraade findes paa Skuddenes Overflade og i de syge Pletter; kun i enkelte Tilfælde er der Grund til at formode, at Sygdommen skyldes tidlige Skimmelangreb.

Kartoffelskimmelen (*Pnytophthora infestans*) er usædvanlig tidlig fremme i Aar og har som sædvanlig vist sig først i indelukkede Haver og Gartnerier, mens kun meget spredte Angreb er bemærket i Markerne. Det første Angreb fandtes $\frac{7}{6}$: Amager (tidlige Sorter); $\frac{18}{6}$: Stevns (flere Sorter), $\frac{19}{6}$: Sharpes Victor ved Sorgenfri i Lyngby, Vilvorde (Sharpes Victor). $\frac{24}{6}$ meldes om Angreb paa Blangsted og Nakskov (Pepo og forskellige tidlige Sorter). $\frac{25}{6}$ fandtes Skimmelen ved Højelse pr. Skensved (Æggeblomme og Rosen) og $\frac{28}{6}$ ved Skævinge (Webbs), Bandholm (Webbs og Juli), Hurup (Up to date), Lyngby (Magnum bonum). $\frac{29}{6}$ Stouby mellem Horsens og Vejle (flere Sorter), $\frac{30}{6}$: Nørre Vium (Juli), Sorø (Webbs), Holte (King Edward), Tureby (Æggeblomme). $\frac{1}{7}$: Maribo (Magnum bonum, Webbs, Juli), $\frac{2}{7}$: Viby i Aarhusegnen (Juli, Webbs), $\frac{5}{7}$: Gevnø ved Storeheddinge, $\frac{9}{7}$: Brønderslev (Up to date), Mors (Up to date), $\frac{10}{7}$: Brødstrup (Up to date). Som det fremgaar af det foregaaende, ligger Lokaliteterne spredt over hele Landet; det er mest de tidlige Sorter, der har vist Angreb af Betydning, men enkelte Steder er der ogsaa sparsomme Angreb paa sildige Kartoffler. Af de indsendte iagttagelser er der Grund til at fremhæve et Tilfælde, hvor Skimmelangrebet havde udviklet sig omkring en Kuleplads, stærkt nærmest denne og udefter svagere, mens den øvrige Del af Marken var fri for Sygdommen (Hartvig Larsen).

Sorte Ben (*Erwinia phytophthora*) findes i adskillige Kartoffelmarker; navnlig synes Richters Imperator at være tilbøjelig til at faa denne Sygdom.

Angreb af *Tørforraadnelse* (*Phoma betae*) findes flere Steder paa Frøroer, undertiden sammen med *Bedeskimmel* (*Peronospora Schachtii*). Paa Kaalroer er indberettet om et Par stærke Angreb af *Kaalbrok*

(Plasmodiophora brassicae); tillige er fundet et enkelt Angreb af *Bladskimmel* (Peronospora parasitica) og af *Pletbakteriose* (Bacterium maculicolum), det sidste ved Guldborg (H. Øhlers). Om ondartet Angreb af *Hvidbakteriose* (Bacterium campestre) paa en Mark, hvor raadne Kaalroer forinden Saaningen var kørt ud, meddeles fra Aarhus Egnen (Hartvig Larsen).

Bælgplanter. Et usædvanlig sent og heftigt Angreb af *Kløverens Bægersvamp* (Sclerotinia trifolii) er iagttaget i en frodig Hvidkløverfrømark ved Vejrum (P. O. Overgaard). Endvidere er der i Rødkløver iagttaget et Par Angreb af Svampen Gloeosporium caulivorum, der danner sorte Striber paa Stængler og Bladstilke; ofte knækker de sidste helt sammen, saaledes at Bladet visner; for en flygtig Betragtning minder Angrebet da om Frostskaide. Sygdommen fandtes paa Tystofte, hvor den første Gang fandtes i 1923, paa Øtoftegaard, Virumgaard og i Holstebroegnen (P. O. Overgaard); den synes at være ret stationær hvor den engang har faaet Indpas; sandsynligvis indføres den med udenlandsk Frø.

Fodergræsser. I Frøhundegræs i Borre Sogn er der iagttaget stærke Angreb af *Skedesvamp* (Epichloë typhina). Svampen viser sig først i de Rækker, hvor Hobene Aar efter Aar stilles og breder sig derfra til Siderne (H. Emil Jensen). I Hundegræs i Grenaa Egnen er desuden iagttaget *Rust* (Uromyces dactylidis) og paa indsendt Kvik fra Slangstrup fandtes *Skedebrand* (Ustilago hypodytes).

Frugttræer. Den rige Blomstring er mange Steder blevet ødelagt, saaledes at der kun er ansat lidt Frugt. Foruden den Skade, der er forvoldt af Insekter, har Frugttræerne lidt meget under Angreb af Svampesygdomme, der i udpræget Grad er blevet begunstiget af det fugtige Vejr under og efter Blomstringen. Foruden direkte at begunstige Svampene, har det fugtige Vejr ogsaa indirekte begunstiget disses Skadevirkning, idet det har været vanskeligt at faa sprøjtet i godt Vejr. Der maa dog særlig i saadant Vejr, der er gunstigt for Svampene, lægges megen Vægt paa Sprøjtningen. Et Forhold der gør Bekæmpelsen endnu vanskeligere i et saa fugtigt Aar som dette, er det, at Træerne er mere tilbøjelige til at tage Skade af Sprøjtningen end i tørre Aar, hvilket ogsaa har vist sig i Aar.

Æbleskurven (Venturia inaequalis) er almindelig i hele Landet. Den har dels — ofte i Forbindelse med Kærnefrugtskimmel — ødelagt Blomsterne, og dels er mange smaa Frugter og mange Blade ondartet angrebet. Fra Blangsted meldes, at Bordeauxvædske har beskyttet bedre mod Skurven end Svovlkalkvædske (N. Esbjerg). Som særlig ondartet angrebet af Skurven nævnes: Mølleskov, Bellefleur de France, Cox' Orange, Boiken, Cox' Pomona, Bismarck, Pigeon, Mac Intosh, Newton Wonder, Cellini og Paradisæble (N. Esbjerg, H. Gram, Lars Hansen, N. Hansen, H. Øhlers). Ved Tystofte er Bramley fri for Skurv, medens alle andre Sorter er angrebet (A. Feilberg).

Paa indsendt Materiale fra København og Aarhus er der konstateret Angreb paa Æbleskud af Skurv; paa de fleste Skud fandtes tillige Angreb af *Kræft* (Nectria galligena).

Pæreskurv (Venturia pirina) har ødelagt mange Blomster og fandtes sidst i Maanedens almindeligt paa de smaa Frugter (H. Gram).

Kærnefrugtskimmel (Sclerotinia fructigena) har, i Forbindelse med Æbleskurv, dræbt talrige Blomster og Skud; saaledes at der baade fra Øerne og Jylland meldes om ødelæggende Angreb. Særlig Bismarck, Maglemer, Charlamowsky, Rød Astrakan, Cox' Pomona, Filippa, Graastener, Guldøjsæble, Golden noble, Keswick Codlin, Nonnetit Bastard og Kasseler Reinet har lidt under dette Angreb. Følgende Sorter, der stod blandt angrebne Træer, har holdt sig sunde: Bramley, Boiken, Pederstrup, Fransk Reinet, Signe Tillisch og Dyndegaardsæble (A. Feilberg, Hans Nielsen). Fra Bornholm betegnes Kærnefrugtskimmelen som den værste Æblesygdom (Hans Nielsen). Afskæring af syge Skudspidser i Vinter har, saa vel som Sommersprøjtning vist godt Resultat (M. Sørensen, Lars Hansen).

Angreb af *Æblekræft* (Nectria galligena) viste sig tydeligt i Juni ved at angrebne Kviste med nye Skud visnede (H. Gram).

Æblemeldug (Podospheera leucothricta) er nogle Steder alvorlig paa Boiken, Bismarck og Rødt Annanasæble. Beskæring om Vinteren af Skudspidser eller Sprøjtning med Svovlkalk (1 : 40), saa snart Sygdommen ses, har virket godt (H. Gram, H. Øhlers).

Sølvglans (Stereum purpureum) er ved Guldborg konstateret paa et Æbletræ, som ogsaa var angrebet i 1925; kun dette ene Træ var angrebet. Paa Amager er konstateret enkelte Angreb af Sølvglans paa Blomme (H. Øhlers).

Stenfrugtskimmel (Sclerotinia cinerea) har i Aar ikke alene været alvorlig paa Surkirsebær, men ogsaa i udpræget Grad paa Sødkirsebær. Talrige Skud og i nogle Tilfælde næsten alle Blomsterne er ødelagt. Angrebet paa Blomme har været alvorligt og almindeligt nogle Steder, medens det andre Steder har været sjældent (H. Gram, J. Irgens-Møller).

Blommepunge (Taphrina pruni) synes ret udbredt og i enkelte Tilfælde saa alvorlig, at alle Blommerne er omdannede til „Punge“.

Frugtbuske. *Stikkelsbærdræberen* (Sphærotheca mors uvae) er almindelig i usprøjtede Haver og hvor Buskene staar i Skygge eller særlig indelukket. I mange Haver, hvor Sygdommen bekæmpes rationelt, er Buskene sunde. Enkelte Steder kan man ikke holde Sygdommen nede ved Vintersprøjtning med Blaasten eller Svovlkalk, hvilket rimeligvis enten skyldes, at Vintersprøjtningen ikke udføres godt nok, eller, at Svampen har for gunstige Betingelser paa Grund af Buskenes Tæthed, beskyggede eller lune Vokseplads. Fra Viborg meldes om godt Resultat af Sprøjtning med Svovlsyreopløsning.

Stikkelsbærskaalrust (*Puccinia Pringsheimiana*) er almindelig, og enkelte Steder tillægger man den økonomisk Betydning, medens den i Almindelighed ingen større Skade forårsager.

Drueskimmel (*Botrytis cinerea*) har flere Steder dræbt Stikkelsbærgrene.

Hindbær-Stængelsygen (*Didymella applanata*) synes ikke at være særlig alvorlig i Aar, maaske fordi angrebne Planter har klaret sig godt i den fugtige Forsommer, og Angrebene derfor ikke har vist sig tydeligt endnu.

Køkkenurter. *Drueskimmel* (*Botrytis cinerea*) paa Jordbær har nogle Steder ødelagt en Del Deutsch Evern, men iøvrigt ingen større Rolle spillet, takket været Varmen og Tørken i Jordbærsæsonen. Paa Jordbær er der desuden konstateret Angreb af *Bladpletsyge* (*Mycosphaerella fragariae*).

ÆRTER med St. Hanssyge er indsendt fra Bramminge. Paa Ærterne fandtes *Slimskimmel* (*Fusarium vasinfectum* var. Pisi). Ærter med lignende Symptomer er fundet i Lyngby, men her konstateredes i Rødderne Tilstedeværelse af en Svamp, *Aphanomyces euteiches*, som i Amerika og Norge vides at gøre megen Skade paa Ærter (A. Weber).

Vikkaskimmel (*Peronospora vicia*) har været ret ondartet paa Ærter ved Charlottenlund (J. Irgens-Møller). Ved Lyngby er der en Del Angreb af *Meldug* (*Erysiphe communis*) (H. Øhlers). *Mosaiksyge* er konstateret paa Wonder of Witham ved Sorø (H. Gram).

Bønnesyge (*Glomerella Lindemuthiana*) har nogle Steder ødelagt Planterne helt, medens den andre Steder først begynder at vise sig nu (Lars Hansen).

Mosaiksyge er ved Sorø konstateret paa Bønner og Spinat (H. Gram) og paa Radiser, Maj- og Høstrøer ved Lyngby.

Paa Tomat er konstateret *Fløjlsplet* (*Cladosporium fulvum*), *Ascochytose* (*Ascochyta lycopersici*) og *Streptobakteriose* (*Bacillus lathyrus*).

Korsblomstskimmel (*Peronospora parisiatica*) har som sædvanlig været alvorlig paa Kaalplanter i Bænk. Desuden er der konstateret et meget alvorligt Angreb paa Friland paa Blomkaal til Frø i en Storkultur paa Amager.

Kaalens Pletbakteriose (*Bacterium maculicolum*) har ved Lyngby angrebet forskellige Blomkaal Sorter, stærkest angrebet er „Stor Dansk“, ogsaa paa Amager er denne Sort angrebet, men her kun svagt. Desuden er der ved Lyngby konstateret Angreb paa Savoy- Hvid- og Grønkaal samt Glaskaalrabi.

Løgskimmel (*Peronospora Schleideni*) er ondartet flere Steder ved Aalborg paa Skaller, men ikke paa saade Løg. Sprøjning med Bordeauxvædske har været virksom (O. Hein).

„Bløde Løg“ (Bakteriose) er meget almindelig, og hist og her er næsten alle Løgene angrebne (H. Gram). Desuden har det flere Steder vist sig, at Skallerne visner i Spidserne, uden at det i de paagældende Tilfælde har været muligt at finde Aarsagen.

Selleri Bladpletsyge (*Septoria apii*) er flere Steder alvorlig. Paa Blangstedgaard er Sellerierne ret stærkt angrebet af *Selleri-Skurv* (*Phoma apii*) (N. Esbjerg).

Drueskimmel (*Botrytis cinerea*) har ved Aarhus været ondartet paa Rhabarber.

Prydplanter m. m. Følgende Angreb har vist sig: *Drueskimmel* (*Botrytis tulipae*) paa Tulipaner ved Aarhus, Vordingborg og Lyngby. Stærke Angreb af *Coniothyrium hellebori* paa Helleborus niger ved Maarslet. *Septeria paeoniae* paa Pæoner ved Vig. Sammesteds var der ogsaa Angreb paa Pæoner af *Drueskimmel* (*Botrytis cinerea*) og paa Papaver acaulis af *Peronospora arborescens*. *Ramularia macrospora* fandtes paa Campanula persicifolia ved Aarhus (Kn. Hansen). *Rosenmeldug* (*Sphaerotheca pannosa*) og *Straaletplet* (*Achinonema rosae*) er konstateret flere Steder.

Paa en Lokalitet i Charlottenlund, hvor *Mahoniarusten* (*Puccinia mirabilissima*) hidtil ikke har vist sig, er den nu konstateret. *Marssoniasalicycola* er fundet paa Pil fra Sønderød ved Værløse. Indsendte Frøplanter af Ædelgran fra Faaborg var angrebet af *Slimskimmel* (*Fusarium blasticola*).

Lyngby, den 15. Juli 1926.

C. A. Jørgensen.

Korn. *Havrealen* (*Heterodera Schachtii* var. *avenae*) er optraadt rundt omkring i Landet (Gandløse, Ølstykke, Nordsjælland, Nordvestsjælland, Mariboegnen, Samsø, Assens, Ringe, Askov, Hammel, Grenaa, Salling, Mors og Aalborg). De fleste Steder har Angrebene været ondartede, ja stedvis ødelæggende. Fra Hilerød skrives dog: „Havrealangreb er dog nu ikke saa fremtrædende som for faa Aar siden“. (H. E. Jensen). Flere Indsendere omtaler Sædskeftets Indflydelse. Angrebet er som sædvanlig værst, hvor Havre eller havreblandede Afgrøder kommer for hyppigt efter hinanden, der er dog ogsaa Eksempler paa stærkt Angreb efter 7—8 havrefri Aar (Jerslev, Ringe).

Smælderlarver (*Agriotes*-Arter) i Vaarsæd omtales fra Herning, Ørting og Brønderslev. Ved Herning var der fra Begyndelsen af Maj pletvis stærkt Angreb i Grønjordshavre paa Lavmosen; Angrebet skyldtes forøvrigt baade Smælder- og Stankelbenlarver. Ved Ørting har en Del af Vaarsæden, navnlig Byg, været angrebet; den stærke Regn i Juni hjalp for en Del over Angrebet, saa det for Øjeblikket ser ud til, at Skaden ikke vil faa

ret megen Betydning (G. Th. Gravesen). Ved Brønderslev har Angrebet kun været ondartet i sent saaede Vaarsædmarker efter Roer (Viggo Kristensen).

Af *Korn-Jordloppen* (*Phyllotreta vittula*) var der i Slutningen af Maj stærkt Angreb i en sent saaet 6rd. Bygmark ved Tystofte. Regnen hjalp dog hurtigt Bygget over Angrebet (H. Bagge).

Hvedemyg (*Contarinia tritici*) optræder kun i ringe Tal (H. A. B. Vestergaard, Olaf Jensen).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*) omtales fra Ærø, Kolding, Vejle, Herning, Mors, Holstebro og Brønderslev. Paa Ærø er de angrebne Marker vokset godt til i det frugtbare Vejr, saa der ingen Omsaaning har fundet Sted (A. Sandager). Ved Kolding har Larverne gjort Skade i ikke faa Marker; et Sted er der omsaaet, Angrebet fortsattes imidlertid i det omsaaede Stykke (Jes Nielsen). Fra Holstebro skrives: „Jeg kan ikke erindre noget Aar med Angreb af lignende Styrke. Mange Stykker Havre er pletvis saaet om“ (P. O. Overgaard). I Herningegnens har Larverne i det hele taget optraadt ondartet, selv Havre paa høj Agermark blev stærkt tyndet. Fra Brønderslev meddeles, at Bekæmpelsen med Hvedeklid og Schweinfurthgrønt 5—6 Steder er lykkedes langt over Forventning, idet der ikke paa nogen af de paagældende Marker efter Behandlingen har kunnet paavises fornyede Angreb af nogen Betydning (Viggo Kristensen). I Vejleegnen har man ligeledes haft godt Resultat heraf, medens denne Bekæmpelsesmaade ikke har haft nogen Virkning de 2 Steder, den har været prøvet i Koldingegnen (Jes Nielsen).

Fritfluelarven (*Oscinis frit*) omtales kun fra nogle faa Steder (Tranbjerg, Grenaa, Salling). Paa Forevisningsmarken det førstnævnte Sted er Havre, saaet d. 10. Maj stærkt angrebet, efter Saaning 29. April, kun ubetydeligt. Fra Grenaa skrives: „De sidste Dage har jeg, selv hvor der er saaet rettidigt, fundet nogle tynde Havremarker, der skyldes Fritfluen. Den meste Havre er i Aar saaet omtrent samtidigt, derfor er der i Almindelighed ikke mange Steder Angreb, undtagen hvor der mellem de andre findes en enkelt sildig saaet Mark, der da er helt ødelagt“ (Arne Larsen-Ledet).

Runkelroer og Sukkerroer. Fra flere Egne meldes om begyndende Angreb af *Bedelus* (*Aphis papaveris*). Enkelte Steder viste det sig allerede i den første Halvdel af Maanedens (Lyngby, Tystofte, Struer), de fleste Steder først henimod Slutningen. Ved Struer optraadte Kolonier af *Lus*, endnu før Blomsterskuddene var rigtig fremme, indkilet mellem Bladene, og gemt paa en saadan Maade, at Bekæmpelsen var meget vanskelig. Frøavlerne begyndte at blive betænkelige, „men det kølige, regnfulde Vejr, maaske i Forbindelse med ret talrige Mariehøns, har foreløbig afværget Faren“ (J. S. Fruergaard). Som Helhed er Angrebet ubetydeligt, holdt nede af det kølige, regnfulde Vejr, enkelte Steder ved Indsamling (Tystofte) eller Dypning i Tobaksopløsning (Østoftegaard).

Smælderlarver (*Agriotes*-Arter) bearbejdede i Borre Sogn paa Møen ret kraftigt Sukkerroer paa den lidt mildere Jord (H. Emil Jensen).

Larven af *Aadselbillen* (*Blitophaga opaca*) omtales fra Jydstrup (Roskildeegnen), Grenaa og Viborg. Ved Jydstrup var Roemarkerne paa 3—4 Ejendomme angrebet; paa een Gaard var en Runkelroemark paa 7—8 Tdr. Ld. fuldstændig afribbet (A. Andersen). I Viborgegnen optraadte den meget ondartet, enkelte Marker er næsten ødelagt (Pedersen Aidt). I Midten af Maanedens var der i Grenaaegnen stærkt Gnav i Roerne, særlig fra Udkanten af Markerne og op til Hegn; men Roernes gode Vækst i Maanedens sidste Halvdel har overvundet dette Angreb (Arne Larsen-Ledet).

Ved Darum (Ribeegnen) og paa Mors har der været nogle ondartede Angreb i Runkelroer af *Stankelbenlarver* (*Tipula paludosa*). Udstrøning af Klid blandet med Schweinfurthgrønt har det førstnævnte Sted dræbt en Masse Larver (M. Sørensen).

Bedefluens Larve (*Pegomya hyoscyamus*) har optraadt meget godartet. Fra enkelte Egne (Tranbjerg, Borris, Struer) omtales ubetydelige Angreb.

Kaalroer, Turnips og Kaal. *Smælderlarver* (*Agriotes*-Arter) har i Gjerlev ved Randers været paa Færde i stor Mængde i en forarsgødet Kaalroemark og ødelagt Dele af denne helt; Roerne er 3. Afgrøde efter 3 Aars Græs. Fra mange Landmænd i Brønderslev klages der over, at Larverne overgnaver de untyndede Roer, saa der kommer Spring i Rækkerne (P. Jensen).

Over *Jordlopper* (*Phyllotreta*-Arter) klages der ikke meget. Ved Ørding har de dog været slemme ved mange Marker, der maatte omsaas (G. Th. Gravesen). Ved Tranbjerg har de lige efter Udtyndingen gjort en Del Skade i enkelte Marker; hvor de har arbejdet sammen med Kruzesyge-Galmyggen, har Angrebet været skæbnesvangert (Hartvig Larsen). Fra Abed hedder det derimod, at Kaalroerne kom let over Angrebet. De heftige Regnskyl i Maanedens Begyndelse synes at have haft en gunstig Virkning overfor Jordlopperne (H. A. B. Vestergaard). Ved Oringe har de trods det fugtige Vejr optraadt saa ondartet som ingensinde før: „Hvidkaal, Rødkaal, Rosenkaal for ikke at tale om Spidskaal og Blomkaal har vi maattet plante om flere Gange, og endnu (^{24/6}) vedvarer Angrebet. Alle de saaede Roer (Majroer og Bortfelderroer) er helt afædte, hvorimod Kaalraber paa Marken har klaret sig helt godt“ (N. Hansen).

Larven af *Bladribbe-Snudebillen* (*Ceutorrhynchus quadridens*) har i mange Kaalroemarken ved Allingaabrø sat Væksten meget tilbage, idet der har været stærkt Angreb i Hjerteskuddet; nu (^{25/6}) er de fremmeligste Afgrøder ved at komme over det, da Larverne er vandret ud i Bladstilkene fra Hjerteskuddet, saa dette igen er friskt (Wm. Christensen). Det samme Angreb har i et Gartneri i Borup ødelagt Hvidkaal saavel i Bænk som paa Friland (M. Greve). Paa en Ejendom i Stevns har Larven mineret stærkt i Stængel og Bladribber af Frøturnips (H. Gejl-Hansen).

Glimmerbøssen (*Meligethes aeneus*) har været talrigt paa Færde og „navnlig adskillige Steder paa Sjælland gjort stor Skade (Vestsjælland, Skelskør, Mørkhøj, Faxø o. a. Steder); endvidere meldes der om Angreb ved Korinth, Dragstrup og Struer. I Vestsjælland var en 10 Tdr. Ld. stor Kaalroefrømark saa stærkt angrebet, at der ved Midten af Blomstringsperioden ikke var en eneste Skulpe ansat. Billerne, der til Trods for energisk Bekæmpelse med Billefanger paa dette Tidspunkt var til Stede i Tusindvis, vil sandsynligvis helt ødelægge Frøsætningen“ (A. M. Frederiksen). „Mange Kaalroemarkers første Blomstring er til Dels ødelagt af Glimmerbøsser trods Anvendelse af Fangstapparat“ (H. Rasmussen, D. L. F.). „Glimmerbøsser og Skulpesnudebiller har forringet Kaalroe- og Turnipsfrømarkerne paa Sjælland ret betydeligt de første er forringet fra 30 til 50 pCt., de sidste 10–30“ (A. S. Andersen, D. L. F.). Fra Møen omtales et Angreb i Toppen af Planterne af Larverne, der bevirker, at Blomsterne sygner hen; de fleste Spidser paa saa godt som alle Planter er angrebet (E. Nielsen, D. L. F.). Fra Struer skrives, at det kølige og regnfulde Vejr, der indtraf omkring Midten af Maanedens, hjalp noget mod Angrebet (J. S. Fruergaard). Hos mange Gartnere rundt om i Landet har der været meget stærkt Angreb i Radiser og forskellige Slags Kaal til Frøavl; „nogle sprøjter med Nikotin, men det giver ikke noget Resultat. De Steder, hvor der anvendes Billefanger, er man i Stand til at begrænse Skaden betydeligt; der tages imidlertid for lidt fat hermed“ (Knud C. Hansen). Paa Ærø, hvor man saa godt som ingen Frømarker har for Tiden, har Glimmerbøsser og Skulpesnudebiller optraadt meget rigeligt i Agersennep og Kiddike (A. Sandager). Ved Ubbø iagttoges der ligeledes et Angreb i en Bygmark med stor Bestand af Agerkaal; Billerne hindrede omtrent dennes Blomstring og Frøsætning (A. M. Frederiksen). Ved Haarby er der iagttaget Angreb i Gul Sennep (M. C. Dinesen).

Skulpe-Snudebiller (*Ceutorrhynchus assimilis*) nævnes sammen med Glimmerbøssen fra Ærø, Dragstrup, Struerengen, Korinth og rundt om paa Sjælland.

Ved Lyngby iagttoges de første Kaalmøl d. $\frac{9}{8}$; d. $\frac{30}{8}$ var der i Kaalroer, Blomkaal m. m. baade Larver smaa og store, Pupper og sværmende Møl; Angrebet var dog uden Betydning (H. Øhlens). Ogsaa ved Askov har Møllene vist sig, men Larveangreb er ikke bemærket (Hans Agergaard).

Knoporme (*Agrotis segetum*) og *Snegle* (*Agriolimax agrestis*) har ved Tystofte overgaaet en Mængde udplantede Kaalplanter og derved gjort ikke ringe Skade (A. Feilberg).

Kaal-Galmyggen Larve (*Cecidomyia brassicae*) var ved Mørkhøj paa Færde i en 20 Tdr. Ld. Kaalroefrømark, der var meget stærkt angrebet af Biller, særlig ned mod det gamle Frøstykke (1925). Næsten alle de Skulper, som var levnet af Billerne, var fyldt med Larver (M. Greve).

Krusesyge, foraarsaget af Krusesyge-Galmyggen (*Contarinia nasturtii*) har fra Midten af Juni optraadt meget almindeligt og usædvanlig ondartet i Kaalroemarkerne i Østjylland, navnlig Aarhusegnen strækkende sig helt til Silkeborg, Skanderborg, Hammel, Randers, Grenaa, Odder; ogsaa fra Ribe, Struer, Dalby (Fyn) og Nord- og Vestsjælland (Lyngby, Slangerup, Vig og Kallundborgegnen) foreligger der Meddelelser om stærke Angreb. Ved Lyngby var der ogsaa Angreb i Blom- og Hvidkaal og i mindre Grad i Spids- Rød- og Knudekaal; ved Risskov var 90 pCt. af ca. 10000 Hvidkaalsplanter angrebet. Fra Skanderborg skrives, at Sygdommen er *meget* udbredt og *meget ondartet*; man kan finde store Arealer, hvor efter Skøn hele Arealet er angrebet saa stærkt, at højst 10–20 pCt. af Planterne er sunde (Jørgen Christensen). Fra Galten hedder det: „Her paa Egnen er alle Kaalroemarkerne uden Undtagelse saa stærkt angrebet, at man skal gaa rundt og lede efter normale Planter. Angrebet synes foreløbig at være lige ondartet for tidlig som for senere saaede Roer. Turnips fejler ikke noget“ (J. Georg Hansen). Om Saatidens Indflydelse udtaler Hartvig Larsen, at tidligsaade Roer klarer sig bedst. Fra Grenaa meldes, at vistnok ingen Kaalroemark paa Egnen er fri for dette Angreb, der i tidligsaade Marker har staaet paa i en Maaned; 80–90 pCt. af Planterne er ikke vokset (Arne Larsen-Ledet). Noget lignende berettes fra Oddereggen, hvor de tidligst saaede og bedst gødede Marker nu synes at være over Angrebet for denne Gang og er begyndt at gro igen (O. Kirketerp Nielsen).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*) har været paa Færde i stor Mængde i Kaalroer ved Hurup, Holstebro og Ringkøbing og i Kaal efter Grønjord ved Herning. Det førstnævnte Sted blev der ødelagt saa mange Planter, at der maatte saas om. Sidstnævnte Sted holdt Plantebestanden sig nogenlunde trods Larvernes Talrig- hed. Ved Herning tog Larverne ca. 10–20 pCt. af Kaalplanterne. Udstrøning af Naftalin og Sod ved Planterne standsede ikke Angrebet (A. Kirkegaard).

Kaalfluellarven (*Chortophila brassicae*) har været paa Færde fra Maanedens Begyndelse (ved Lyngby iagttoges de først angrebne Planter d. $\frac{9}{8}$) i Kaalroemarkerne, hvor de optræder meget almindeligt (Hillerødeggen, Tystofte, Lolland-Falster, Dalum, Horsens, Oddereggen, Grenaa), gennemgaaende dog ikke værre end sædvanligt. Fra Dalum hedder det: „det fugtige Vejr medfører, at adskillige af de angrebne Planter skyder nye Rødder ovenfor det angrebne Sted, men stærk Svækkelse i Væksten undgaas naturligvis ikke“ (L. P. Jensen). Fra enkelte Egne (Horsens, Grenaa) omtales dog ondartede Angreb. Sidstnævnte Sted maatte man enkelte Steder en Tid lang undlade Radrensning for ikke at vælte de Planter, der er begyndte at fæstne Rødderne i Jorden ovenfor det angrebne Sted: „Nu synes Angrebet i Aftagende, i hvert Fald stillet i Skyggen af Krusesygen“ (Arne Larsen-Ledet). — I Kaal har Angrebene derimod flere Steder været ret ødelæggende (Tranbjerg, Struer, Jernved, Esbjerg). Det er gaaet ud over al Slags Kaal endogsaa Grønkaal, som sædvanlig dog mest over tidlig Blomkaal. Om udmærket Virkning af Tjærekartonskiver foreligger der Meddelelse fra Tranbjerg og Esbjerg. Stedvis har Angrebene dog været ret ubetydelige: „muligvis begrundet paa den megen Fugtighed har vi saa at sige ikke mærket til Angreb“ (A. Feilberg, Tystofte).

Tusindben (*Blanulus guttulatus*) beskyldes et Par Steder paa Samsø for at have gjort en Del Skade i Kaarloemarken: „Det saa ud som Kaalfluellarveangreb, men ved nærmere Eftersyn fandtes kun meget faa af disse, derimod en Masse Tusindben, og flere Ting tydede paa, at det var dem, der forvoldte Størsteparten af Skaden. Samme Tusindben har optraadt i Blomkaalsmarker, og i en Kartoffelmark har jeg fundet dem i stort Antal, uden at de dog her syntes at have gjort nævneværdig Skade“ (P. Riis Vestergaard).

Gulerødder. *Krusesyge*, foraarsaget af *Gulerods-Bladloppen* (*Trioza viridula*) omtales kun fra Aagaard og Vester Nebel, Aalborg og Brønderslev. Kun det sidstnævnte Sted er Angrebet udbredt og ondartet i Have og Mark, „der er Haver, hvor Gulerødderne Aar efter Aar fuldstændig ødelægges“ (P. Jensen). Regnvejret er sandsynligvis, som det omtales fra Aalborg, Aarsagen til Bladloppernes godartede Optræden. Angreb af *Gulerodsfluens* Larve (*Psila rosae*) iagttoges efter Midten af Maaneden: ved Blangsted ca. $\frac{18}{6}$, ved Lyngby sidst i Maaneden, først i Nantes og Amager Karotter, senere ($\frac{1}{7}$) paa James og Stensballe. Stedvis er Angrebene betydelige (Vester Nebel, Tystofte); sidstnævnte Sted er de tidligst saaede (sidst i Marts) i Færd med at ødelægges. Angreb er ogsaa iagttaget i Krusepersille, Rodpersille, Dild og Selleri.

Selleri-Minérfluens Larve (*Acidia heraclei*) har begyndt at minere i Selleribladene.

Kartofler. *Havetægen* (*Lygus pabulinus*) har efter Midten af Maaneden begyndt at bearbejde Kartoflerne.

Bælgplanter. Om *Lucerneaalens* (*Tylenchus devastatrix*) Angreb skrives fra Tranbjerg: Den kraftige Vækst, som Lucernen kom i sidst i Maj, skjulte mange Steder Angrebet, men i Genvæksten er Pletterne nu tydelige igen (Hartvig Larsen).

Frugttræer. Angreb af *Tæger* (*Plesiocoris rugicollis* eller *Lygus pabulinus*) omtales kun fra nogle faa Steder. Ved Sorø har de i den sidste Tid vist sig i Mængde, særlig i Nærheden af Tjonehækkene, der i det hele viser sig som slemme Ynglesteder for mange Skadeinsekter, hvorfor det indtrængende maa tilraades at sprøjte ogsaa disse grundigt om Vinteren (Hans Gram). *Bladlopper* (*Psylla mali*) har flere Steder, hvor der ikke er sprøjtet, været ret talrigt paa Færde og gjort ikke ringe Skade. *Bladlus* (antagelig *Aphis fitchii* og *A. Pomi*) omtales fra Lyngby, Blangsted, Sorø, Aalborg, Herning og Hurup. De to førstnævnte Steder har Regnen holdt dem nede. Fra Sorø skrives, at de endnu ikke har vist sig særlig slemme, navnlig ikke, hvor Træerne bliver regelmæssig beskaaret, hvorved de ægbesatte Skudspidser fjernes (Hans Gram). Ved Aalborg er der sjælden set saa mange *Bladlus* paa Æbletræerne som i Aar (O. Hein). Ved Hurup er baade Æble- og Pæretræerne stærkt angrebet (N. C. Stensgaard). *Bladlus* paa Kirsebær og Blomme er iagttaget i næsten alle Haver ved Sorø og paa Kirsebær ved Lyngby. Det førstnævnte Sted har de stærke Regnskyl hæmmet Lusene en Del; men i de sidste Dage, da der kun er kommet Smaabyger, har de formeret sig stærkt (Hans Gram). I Sorø var der paa nogle espalierede Æbletræer, der ikke var sprøjtet med Carbokrimp, en Del *Komma-Skjoldlus* (*Mytilaspis pomorum*). Masser af Yngel bredte sig herfra i Maanedens sidste Dage over Træerne. Svovlkalk (1:40) med Nikotin (0,1 pCt.) synes at have dræbt dem (Hans Gram).

Æble-Snudebillens Larve (*Anthonomus pomorum*) har optraadt ret ondartet ved Brøndbyvester og Vilvorde. Det førstnævnte Sted er indtil $\frac{3}{4}$ af Blomsterne paa nogle Træer ødelagte.

Æble-Bladhvepsen (*Hoplocampa testudinea*) har optraadt meget talrigt i lollandske Frugtplantager. I Lollands Frugtplantage saas de første æglæggende Hvepse d. $\frac{23}{5}$, allerede inden Blomsterne var helt aabne. Der indsamledes 10000 levende Hvepse; 1 Mand kunde indsamle 4–500 om Dagen. D. $\frac{23}{6}$ var 25 Mand travlt beskæftiget med Indsamling af angrebne Æbler, der blev plukket af Træerne. I Guldborghave fandt en lignende Indsamling Sted. Frugterne blev hver Aften bragt hjem og kogt. Staar de blot een Nat, kryber Larverne ud. Samme Sted sprøjtedes alle Pederstrup-Reinetter, der plejer at blive angrebet, d. $\frac{20}{5}$ med Nikotin + Blyarsenat. Alle de sprøjtede Træer viste sig ved Undersøgelsen d. $\frac{23}{6}$ saa godt som fri for Angreb, medens 2 ubehandlede Træer var stærkt angrebet. Ved Lyngby fandtes allerede d. $\frac{8}{6}$ store Larver i Pærer.

Blommehvepsen (*Hoplocampa fulvicornis*) har ligeledes været meget talrigt paa Færde (Amager, Hilerød, Sorø, Majbølle, Guldborghave, Odense). Paa Guldborghave indsamledes de angrebne Blommer hver Dag og tilintetgjordes straks. I nogle Haver ved Sorø er Angrebene saa haarde, at næsten alle Frugter er ødelagt; mindre Angreb saas næsten overalt (Hans Gram). Som særlig angrebne Sorter nævnes: Reine Claude, Jefferson, Kirkes, Victoria, Czar, medens Rivers kun blev lidt angrebet.

Larven af *Æble-Marvmøllet* (*Blastodacna putripenella*) gjorde ved Brede meget stor Skade, særlig paa Bismarck og Hawthornden (H. Øhlens).

Snareorme (*Hyponomeuta malinellus*) har flere Steder (Sorøegnen, Tystofte, Guldborg, Majbølle) været talrigt paa Færde. Det sidstnævnte Sted er der lige saa stærkt Angreb paa de med Karbolineum (12 pCt.) sprøjtede som paa de ubehandlede. Heller ikke Sprøjtning før Blomstringen med Nikotinopløsning har haft nogen Virkning (H. Øhlens).

Om *Æble-Viklerens* Larve (*Carpocapsa pomonella*) hedder det fra Aagaard, at den i Aar er værre end sædvanlig der paa Egnen, hvor der er mange ondartede Angreb (Lars Hansen).

Frostmaalervarven (*Cheimatobia brumata*) har ogsaa i denne Maaned optraadt meget ødelæggende rundt omkring, særlig i Jylland, og afbladet Træerne, hvor der ikke har været vintersprøjtet med Karbolineum. Sammen med Frostmaalere nævnes fra flere Steder *Knopviklerlarver* (vist særlig *Olethreutes variegana*).

Larver af *Ringspinderen* (*Malacosoma neustria*) og *Blaahovedet* (*Diloba coeruleocephala*) har optraadt flere Steder og mere eller mindre afribbet Bladene paa Æble og Pære (Nordvest-Falster, Pjedsted, Tystofte, Bolderslev, Høsterkøb, Skelskør, Bornholm, Aalborg).

Pære-Galmyggen (*Contarinia pirivora*) har huseret slemt i Pæretæerne. I mange Haver paa Sjælland er Frugten helt eller delvis ødelagt. Ved Sorø er det særlig gaaet ud over de tidlig blomstrende Sorter, som Moltke, Giffard, Colorée de Juillet, men ogsaa sildigere blomstrende som Catillac og Nouveau Poiteau, har lidt deraf (Hans Gram).

„Rødt Spind“ (*Paratetranychus pilosus*) omtales kun fra Lyngby og Amager. „Angrebet er i Aar uden Betydning. Miderne trives ikke i det meget regnfulde Vejr (H. Øhlers). *Mideskurv*, frembragt af *Pære-Galmiden*, (*Eriophyes piri*) er iagttaget flere Steder, et enkelt Sted (Odense) paa Æble.

Frugtbuſke. Angreb af *Havetægen* (*Lygus pabulinus*) iagttoges i Lyngby d. 11/6; ved Maanedens Slutning var det ret ondartet. *Bladlus* (*Aphididae*) var ved Studsgaard talrigt paa Færde, især paa Ribs (J. Nestén); ved Brønderslev er de særlig slemme ved Solbær (P. Jensen). Ved Lyngby ses de hist og her paa Ribs, Stikkelsbær og Solbær (H. Øhlers).

Larver af *Stikkelsbær-Bladhvepsen* har flere Steder raseret Stikkelsbær- og Ribsbuske (Bornholm, Branderup, Aalborg, Brønderslev). Fra Bornholm skrives: Hvor der er sprøjtet i flere Aar med Schweinfurthergønt, er der intet Angreb iagttaget i Aar, hvor der kun har været sprøjtet i 2 Aar, er der stadig Larveangreb (Hans Nielsen). Larven af *Stikkelsbærmaaleren* (*Abraxas grossulariata*) har i mange Haver paa Sjællands Odde afribbet Stikkelsbærbuskene. „Det er dog“, skrives der, „en let Sag at blive af med dem, da en Sprøjtning med Kalkvand dræber dem“ (Carl Madsen). Ved Aabyhøj er der paa Stikkelsbærbuske iagttaget Gnav af to andre Maalerlarver (*Anisopteryx aescularia* og *Crocallis elinguarua*) (Niels Gram).

Hindbær-Billen (*Byturus tomentosus*) har været mere eller mindre talrigt paa Færde mange Steder i Københavns Omegn. Ved Brørup har den ødelagt alle Frugterne i et Stykke Hindbær (Jens Thorsen). *Hindbær-nudebiller* (*Anthonomus rubi*) omtales kun fra Lyngbyegnen; Gnav af en Øresnudebille (*Otiorynchus* sp.) fra et Par Lokaliteter.

Solbærmiden (*Eriophyes ribis*) klages der over fra Tystofte og Esbjerg.

Urtehaven. JORDBÆR. *Jordbærvikleren* (*Acalla comariana*) har i Begyndelsen af Maanedens været meget talrigt paa Færde i Rungsted og Esbjerg. Fra Studsgaard klages over *Jordbærmider* (*Tarsonemus fragariae*). *Tusindben* (*Blanjulus guttulatus*) har gjort megen Skade i det regnfulde Vejr (Oringe, Aalborg). Sorten Dr. Lomoe klarer sig bedst det ført nævnte Sted (N. Hansen). Ved Aalborg er mange af Bærrene ubrugelige, da de er fyldt med Tusindben; i et enkelt stærkt angrebet Bær var der ikke mindre end 56 Stk. (O. Hein). *Stære* (*Sturnus vulgaris*) og *Solsorter* (*Turdus merula*) har ved Tystofte som sædvanlig ødelagt en Del Bær, dog ikke nær saa mange som i de foregaaende Aar (A. Feilberg).

Bladlus (*Aphis gossypii*?) har ved Oringe begyndt at angribe Meloner (24/6) (N. Hansen). Tægeangreb ses paa Bønner. *Porremøl* (*Acrolepia assectella*) har begyndt at vise sig. Angreb af *Løgfluelarver* (*Hyalemyia antiqua*) er d. 25/6 iagttaget ved Lyngby (H. Øhlers).

Paa **Prydplanter** og **Træer** er bl. a. iagttaget: *Havetægen* (*Lygus pabulinus*?) paa Chrysanthemum (Vilvorde), *Bladlus* (*Aphididae*) paa Roser (Bornholm, Herning, Varde) og paa Hække af Tjørn og Naur (Vejen), *Thrips* (*Euthrips parvus*) paa Begonia (Fredericia), *Ørentviste* (*Forficula auricularia*) og *Snegle* (*Agriolimax agrestis*) paa Georginer (Lyngby), *Rosenskudboreren* (*Ardis bipunctata*) paa Rose (Klarskov); *Bladhvepselarver* (*Tenthredinidae*) paa Snebold (Lyngby), *Snareorme* (*Hypohomeuta evonymellus*) paa Hæg (Lolland).

København, den 14. Juli 1926.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra
Statens plantepatologiske Forsøg.

CXLIV. Landbrugsafgrøder. Juli 1926.

Fodsyge i Hvede og Byg har sidst i Juli vist sig mange Steder paa Øerne og i Nord- og Vestjylland, særlig hvor Forfrugten er den anden Kornsort. Hvede efter Byg og Byg efter Hvede rummer saa stor Fare for stærke Fodsygeangreb, at denne Praksis burde forlades i størst mulig Udstrækning. Ogsaa Rug har i enkelte Tilfælde vist sig uheldig som Forfrugt, i Modsætning til f. Eks. Lucerne og Rodfrugter.

Nøgen Bygbrand har en Del Steder tiltrukket sig Opmærksomhed, særlig i Seger-Byg; men Antallet af syge Planter har dog været meget ringe.

Kaalbrok optræder meget ondartet, formodentlig begunstiget af det fugtige Vejrlig. Som en særlig Smittekilde nævnes Forpløjningerne, der jævnlgt tilsaas med Kaalroer eller Turnips, saa at Smitstoffet der faar særlig gode Betingelser for Formering.

Sortbensyge i Kartofflerne har været fremtrædende, men langt værre var dog de tidlige Angreb af *Karhoffelskimmel*. Flittig Sprøjtning har hjulpet betydeligt, men ikke fuldtud, bl. a. fordi Toppen stadig skød nye Skud. Ved Slutningen af Juli var de tidlige Sorter helt ødelagt — hvor der ikke var sprøjtet — og Angrebet var stærkt i Gang i de sildigere Sorter.

Kornlusen har flere Steder optraadt meget talrigt paa Havre og Hvede.

Fritfluen synes at have været talrigere paa Færde, end det fremgik af Beretningerne fra Juni og har i nogle Egne gjort betydelig Skade paa de sent saaede Marker, ligesom der flere Steder er meget Topangreb i Havren. Det samme er Tilfældet med *Bygfluen*; navnlig i sent saaet 6rd. Byg er Angrebsprocenten ikke faa Steder ret høj.

Krusesyge-Galmyggen har fortsat Angrebet i Kaalroer og Kaal rundt omkring i Landet. Larvernes 2. Generation er nu færdig med at arbejde; men mange Steder er Krusesygen efterfulgt af Bakteriose, rimeligvis som en Følge af, at Vandet efter stærke Regnskyl er blevet staaende i de sammenkrøllede Blade og muligvis i Forening med Fluelarver har givet Anledning til Forraadnelse. De store Blade lægger sig helt fladt hen ad Jorden, raadner ved Grunden og visner; selve Hjertet og større eller mindre Dele af Roelegemets øverste Del raadner væk. Nogle Steder, hvor Bakteriosen har været ondartet, har man skyndt sig at opfodre Roerne, enkelte Steder har man pløjet Roerne op.

Hvor Krusesygen optræder alene, har den vel gjort betydelig Skade, idet den har sat Roerne meget tilbage i Væksten, saa de langt fra naar fuld Vægt, men den slaar som Regel ikke Planterne ihjel. Paa Øerne og i Østjylland er Angrebene gennemgaaende ondartede, medens de i Nord- og Vestjylland synes at være af langt mindre Betydning.

Kaalfluellarven har i flere Egne af Landet gjort stor Skade, medens den i andre ikke har spillet nogen større Rolle.

Græstægen (*Miris dolobratius*) har i Hundegræs-Frømarker ved Hedehusene, saa vidt vides for første Gang, optraadt som Skadedyr her i Landet.

LXXIV. Havebrugsafgrøder. Juli 1926.

Æbleskurv er mange Steder alvorlig baade paa Blade og Frugter, især paa Bismarck, Cellini, Cox' Orange, Cox' Pomona, Graastener, Maglemer, Ildrød Pigeon og Signe Tillisch. At mange Træer trods rig Blomstring kun har ansat lidt Frugt tilskrives Angreb i Blomstringstiden af *Æbleskurv* og *Kærnefrugtskimmel*.

Stenfrugtskimmelen er alvorlig, ikke blot paa mange Surkirsebær, men er ogsaa almindelig paa Sødkirsebærtræer. Saa vidt muligt bør alle visne Skud afskæres og brændes.

Fløjlspilet paa Tomater er for første Gang her i Landet bemærket paa Tomater paa Friland. De angrebne Tomater staar paa en lun Plads 10 m fra et Tomathus med Planter med Fløjlspilet.

Følgerne af *Tægeangreb* ses i mange Frugthaver i Form af misdannede Frugter og ødelagte Skud, der i høj Grad har hæmmet Væksten.

Krusesyge har mange Steder ødelagt Hovedkaal.

Kaalfluelarven har i mange Smaahaver paa Sjælland og Lolland-Falster, navnlig ved Byerne, gjort stor Skade, værst i tidlig Blomkaal, men ogsaa i anden Kaal.

Gulerodsfluens Larve har i mange Haver ødelagt Gulerødder, Krus- og Rodpersille.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Juli indkommet 33 Berejninger, deraf 20 fra Jylland og 13 fra Øerne.

Korn. Storm har i Himmerland slået en Del Kærne af Rug og 6rd.-Byg, og ogsaa andre Steder i Landet iagttages en Del forpisket Korn. Paa Nordfalster og Vest for Maribo er en Del Korn slået af under stærke Haglbyger.

Gulspidsyge i Havre omtales fra Holstebro — ikke særlig ondartet — og fra Sjølborg ved Varde; sidstnævnte Sted er Forfrugten Kaalroer og hvor der er foraarsplojet er Havren stærkt angrebet, medens der efter Efteraarsplojning intet Angreb er at se (A. Pedersen).

Lyspletsyge i Havre og Byg omtales endnu i denne Maaned fra enkelte Egne. **Hvidaks** i Havre har forekommet under Forhold der kunde tyde paa, at bl. a. de Faktorer, der betinger Gulspidsyge og Lyspletsyge, ogsaa begunstiger Dannelsen af Hvidaks.

Meldrøjer (*Claviceps purpurea*) omtales fra Vendsyssel som mindre betydende.

Stribesyge (*Pleospora graminea*) omtales fra nogle Lokalteter i Sydjylland, samt fra Aalborg, men oftest som aftagende.

Om **Byggets Bladpletsyge** (*Pleospora teres*) er der modtaget en Række Meddelelser, der slutter sig til forrige Maaned; enkelte Steder er det stødt **Fodsyge** til, hvorved Skaden naturligvis er forøget. I enkelte Tilfælde er Afgrøden fjernet og Arealet plojet.

Fodsyge i Hvede og Byg er meget udbredt paa Øerne, og fra Jylland foreligger der ogsaa en Del Meddelelser, særlig fra Nord- og Vestjylland. Angreb i Rug og Havre omtales kun af faa Medarbejdere. Som sædvanlig kan der ses en Række Eksempler paa, at Angrebet er ondartet eller ødelæggende efter en Straaafgrøde (mindst efter Havre), medens det i en anden Del af Marken, efter Lucerne, Rodfrugter etc., er uden Betydning. I et Sortsforsøg ved Studsgaard er Stormrugen særlig angrebet. I Hvedemarkerne, og til Dels i Bygget, synes Angrebet at forekomme mere spredt, paa Enkeltpanter end sædvanligt; de syge Planter Aks bliver ofte sortskimlede (*Cladosporium*, *Alternaria*).

Havrens Mørkpletsyge (*Septoria avenae*) er enkelte Steder blevet saa fremtrædende, at de visne Blade gav Marken et rødbrunt Skær.

Gulrust (*Puccinia glumarum*) har ved Tystofte bredt sig stærkt i Juli; paa enkelte Sorter visnede Bladene alt for tidligt (H. Bagge).

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*) har en Del Steder tiltrukket sig Opmærksomhed i Seger-Byg; ved nærmere Eftersyn har Antallet af syge Planter dog vist sig at være yderst lavt (1–3 Promille).

Rodfrugt. Storm har i Himmerland søndersledet Bladene paa Runkelroer og Kartoffler i Yderrækkerne; paa Nordfalster, samt Vest for Maribo har der været meget alvorlig Haglskade.

Af **Bedeskimmel** (*Peronospora Schachtii*) er der noteret nogle Angreb i Vestsjælland, deraf enkelte stærke; det synes at Avlen af Sukkerroefrø i Dæksæd begunstiger Bedeskimmelsens Udvikling. Fra Struerregnen hvor der er iagttaget et Par ret ondartede Angreb, bemærkes at Sukkerroe endnu er mindst angrebet og Lille Taarøje mest (J. S. Fruergaard).

Tørforraadnelse (*Phoma betae*) i Runkelroer forekommer i Sydjylland, begyndende Angreb paa Mors, og Angreb i Fodersukkerroer ved Skelskør og Næstved. Angreb i Bladstilkene er indsendt fra Roskilde, Bladpletter med Pyknider er iagttaget nogle Steder paa Lolland, samt ved Tystofte.

Turnips-Mosaiksyge fandtes i Greystone ved Tystofte, en tidligere kendt Lokaltet, samt ved Rønnede.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) er i Odsherred, ved Randers, Hjerm, Struer, Graasten og i Ribe Amt i Aar meget ondartet. Angreb ud fra Forplojninger, der stadig besaas med Kaalroer, er iagttaget ved Vig (J. A. Kofoed).

Hvidbakteriose (*Erwinia carotovora*) er iagttaget i Turnips ved Tystofte og var her ret ondartet i Greystone (H. Bagge). **Brunbakteriose** (*Pseudomonas campestris*) omtales fra Samsø, hvor flere Angreb i Olsgaard og Bangholm menes at være indledede ved Angreb af Bladribbe-Snudebillen (P. Riis Vestergaard), og fra Stevns hvor en Kaalroefrømark led betydelig Skade (V. Pilholm). Se iøvrigt nedenfor, under Krusesyge.

Kartofler. **Bladrullesyge** er meget udbredt paa Møen, Lolland og Falster; paa Samsø blev en Up-to-date Mark nedplojet, fordi der kun var ca. 5 pCt. sunde Planter. Ved Sorø er der ret stærkt Angreb i Vallø Askebladet og Juli; gentagen Oversvømmelse ved stærke Regnskyl har fremkaldt en Rulning af Bladene paa „Rund gul svensk“, der forblev normal paa den lidt højere Jord (H. Gram). Ved Tystofte gav Læggekartofler af egen Avl 6–12 pCt. Bladrullesyge, Avl fra Vendsyssel derimod helt sund Afgrøde (H. Bagge). Ogsaa fra Pjedsted noteres betydelige Tab.

Mosaiksyge findes ved Sorø i Magnum Bonum og King Edward, ved Varde i Immun Ashleaf, særlig hvor der er brugt smaa Læggekartofler.

Sortbensyge (*Erwinia phytophthora*) omtales som fremtrædende fra Tylstrup, Brønderslev, Gredstedbro, og som hyppig i de tidlige Sorter paa Lolland-Falster. Ved Sorø har Oversvømmelser ved Tordenbyger fremmet Angrebet meget stærkt.

Kartoffelskimmelen har, ihvertfald paa Øerne, været haard ved de tidlige Sorter. Af Angreb paa sildige Sorter er bemærket i Up to date: Vandborg ¹⁷/₇, Varde ²¹/₇, Holstebro ²⁵/₇, Aalborg ²⁶/₇, Grenaa ²⁸/₇ — og i

Richters Imperator; Haubro og Vordegaard ^{21/7}. Paa Lolland-Falster og i Sydsjælland har Skimmelen ødelagt de tidlige Sorter, hvor der ikke er sprøjtet godt mindst 2 Gange. Ved Sorø var ^{26/7}, trods Sprøjtning, Webbs stærkt angrebet; Vallø Askebladet, Sharpes Victor og Juli svagt; Magnum Bonum og King Edward begyndende; Athene, S. Malo og Rund gul svensk helt sunde (H. Gram) ogsaa ved Grenaa er der stærkt Angreb trods god Sprøjtning. Mange Steder er Angrebet i de sildige Sorter stærkt i Gang i Slutningen af Juli; Angreb paa Stænglerne er mere paafaldende end almindeligt.

Frugttræer. *Æbleskurven* (*Venturia inaequalis*) er mange Steder alvorlig, særlig tydeligt ses for Tiden Bladangrebet, der nogle Steder er saa stærkt, at Bladene falder af. Følgerne af Blomsterangrebet ses ogsaa, maaske i Forbindelse med Kærnefrugtskimmel, idet nogle Sorter paa Grund af stærke Skurvangreb, trods rig Blomstring, kun har sat ganske faa Frugter. Ogsaa paa Frugterne ses nu mange Skurvpletter og mange Revner som Følge af Skurvangrebet (H. Gram).

Som de stærkest angrebne Sorter nævnes særlig: Bismarck, Cellini, Cox' Orange, Cox' Pomona, Graa-stener, Maglemer, Ildrød Pigeon og Signe Tillisch; men ogsaa mange andre Sorter er angrebet. Enkelte Sorter, f. Eks. Bramley og Bodil Neergaard holder sig godt mod Skurven. Nogle Sorter, f. Eks. Belle de Boskoop og Bellefleur de France nævnes fra nogle Lokalteter som angrebne fra andre som sunde (A. Feilberg, H. Gram, N. Hansen, F. Køster).

Angreb af *Kærnefrugtskimmel* (*Sclerotinia fructigena*) ses nu saavel paa Skud som paa Frugter og kan være ondartet. Angreb af denne Svamp har i Forbindelse med Skurven mange Steder mindsket Frugtansætningen betydeligt, saavel paa Æble som Pære. Særlig ofte ses Frugtangrebet paa Frugter, som er revnede af Skurv eller saarede af Æbleviklere o. lign. Frugtangrebet findes i Aar paa Sorter, hvor det aldrig tidligere er set, f. Eks. Høve Reinet, og findes ogsaa paa Bismarck, Cox' Pomona og Rødt Ananasæble m. fl. (H. Gram). Opmærksomheden henledes paa, at Skudangrebet af *Kærnefrugtskimmel* let kan forveksles med Angreb af Æblemarvmøl, *Blastodacna putripennella*. Ved Gennemskæring af Skuddene kan man se om der har været Larver eller ej.

Æblemeldug (*Podospheera leucothricha*) har særlig vist sig paa Bismarck og Bodil Neergaard.

Kræft (*Nectria galligena*) er særlig ondartet paa Smaagrenene paa Træer, der har været hærget af Skurv (F. Køster).

Pæreskurv (*Venturia pirina*) er alvorlig mange Steder, især paa Frugterne, f. Eks. af Charneu, Clara Frijs, Dr. Jules Guyot, Napoleon, Williams o. fl. (H. Gram).

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) er meget ondartet, ikke alene paa mange Surkirsebærtræer, men ogsaa paa Sødkirsebærtræer; det er ikke almindeligt at de visne Skud fjernes for at tilintetgøre Smitsstoffet.

Hagelskudsyge (*Clasterosporium carpophilum*) er konstateret paa indsendte Blommeblade og optræder ondartet paa større Kirsebærtræer ved Nørre Alslev (F. Køster).

Sølvglans (*Stereum purpureum*) findes paa enkelte Fersken og Blommer ved Nykøbing F., Horslunde og Halsted (F. Køster).

Frugtbuske. *Stikkelsbærdræberen* (*Sphærotheca mors uvæ*) er flere Steder ondartet, men andre Steder, f. Eks. i mange Haver langs Strandvejen, findes den slet ikke.

Paa Stikkelsbær er endvidere noteret Angreb af *Stikkelsbær-Skaalrust* (*Puccinia Pringsheimiana*), *Bladpletsyge* (*Gloeosporium ribis*), samt Angreb af *Septoria ribis*.

Ved Aalborg er et Par Hundrede Ribsbuske saa stærkt angrebet af Bladrandsyge, at de næsten er bladløse (O. Hein).

Gloesporium curvatum optræder ret stærkt paa Bladene af Solbær ved Blangstedgaard.

Hindbærstængelsygen (*Didymella applanata*) er nogle Steder alvorlig, særlig hvor Skuddene ikke er tyndet tilstrækkeligt ud.

Hindbærrust (*Phragmidium rubi-idei*) optræder ved Birkerød ondartet i et treaarigt Stykke Fajstrup.

Køkkenurter. *Drueskimmel* (*Botrytis cinerea*) har nogle Steder været alvorlig, særlig paa Deutsch Evern, Königin Louise og Sejrhønen.

Bønnesyge (*Glomerella Lindemuthiana*) optræder meget varierende, men viser sig ikke, hvor man selv i det gode Vejr i Fjor avlede sundt Frø (H. Gram). Ved Aalborg er Angrebet standset ved Sprøjtning med Kobbersodavædske (O. Hein).

„Bløde Løg“ (Løgbakteriose) er ret almindeligt og kan se ud til at brede sig paa Bedene fra Plante til Plante (H. Gram).

Løgskimmel (*Peronospora Schleideni*) er ret almindelig. Den synes at kunne modvirkes ved Afsvampning af Sætteløgene i Germisan eller Sublimat (F. Køster).

Selleri Bladpletsyge (*Septoria apii*) er almindelig og nogle Steder ondartet.

Kaalens Pletbakteriose (*Bacterium maculicolum*) optræder ved Kroghave saa stærkt i næsten alle Hoveder af Hvid-, Rød, Rosen-, Savoy-, Grøn- og Spidskaal, at Kaalene vistnok ødelægges (F. Køster). Ved Holmstrup ved Slagelse optræder den ondartet paa Blomkaal.

Skulpesvamp (*Alternaria brassicae*) findes vistnok paa alle Frømarker paa Samsø med Lav Amager Hvidkaal. Mest ondartet er Sygdommen ved Frøavl paa Planter overvintrede paa Blivestedet (P. Riis Vestergaard).

Et meget ondartet Angreb af *Kaalbrok* (*Plasmodiophora brassicae*) er konstateret paa Amager; Jor-

-dens Reaktionstal 6,4. Endvidere er der paa indsendt Blomkaal fra Fyn konstateret *Forraadnelse af Hjertet* efter Angreb af Kaaigalmyggen.

Paa indsendt Materiale af AGURK er konstateret *Mosaiksyge*, *Rodhalsraad* og *Bladpletter* forarsaget af *Sporodesmium mucosum* var. pluriseptatum.

Paa TOMAT er fundet *Ascochyta* (*Ascochyta lycopersici*) og *Stregbakteriose* (*Bacillus lathyrus*), samt de saakaldte *Vokspletter*, der skyldes Næringsmangel, især Kalimangel. For første Gang her i Landet er der konstateret *Fløjsplet* (*Cladosporium fulvum*) paa Tomat paa Friland. Angrebet findes i et Gartneri ved Viborg, hvor Tomaterne staar mellem 2 Rækker Dværgtræer i ca. 10 m Afstand fra et angrebet Tomathus.

Lyngby, den 6. August 1926.

Ernst Gram.

Korn. Angreb af *Havreaal* (*Heterodera Schachtii* var. *avenae*) omtales kun fra Samsø og Vesthimmerland. Det førstnævnte Sted er en ca. 7 Tdr. Ld. stor Havremark pletvis stærkt medtaget; det er 5 Aar siden, der sidst var Havre i Skiftet (P. Riis Vestergaard). Fra Himmerland skrives: der findes sikkert Angreb i mindst 50 pCt. af Havremarkerne, og flere af Angrebene er ret stærke. Det er første Aar, jeg har fundet nævneværdige Angreb (N. Vester).

Kornlusen (*Macrosiphum granarium*) har flere Steder optraadt meget talrigt paa Havre og Hvede: paa en Gaard ved Jelling er Havren pletvis gaaet væk og staar ellers med kun ganske faa ansatte Kærner; Mariehøns var paa Færde i stor Mængde (Bagger). Over Lus i Hvede klages der fra Tystofte og Tørring; sidstnævnte Sted holder de sig dels til et Hjørne, dels til uregelmæssige Pletter i Nærheden, hvor Hvedens Vækst er trykket paa Grund af Kalkmangel og daarlig Afvanding (C. P. Müller).

Kokoner med *Nellihegnaverlarver* (*Phytonomus polygoni*) er flere Steder iagttaget paa Bygaks og har givet Anledning til Ængstelse; som tidligere nævnt lever Larven paa forskellige vildtvoksende Planter og er kun en tilfældig Gæst paa Kornaksene, idet den ynder at forpuppe sig paa Planter, der rager højere op end deres Omgivelser.

Hvedemyg (*Contarinia tritici*) omtales fra Abed og Tystofte. Fra Abed hedder det: Angrebet, der først tegnede til at blive svagt, viser sig noget mere omfattende end ventet som sædvanlig værst i de tidlige Hvedeformer. I de tidlige Bygsorter er det ogsaa ret almindeligt (H. A. B. Vestergaard).

Fritfluellarven (*Oscinia frit*) synes at have været talrigere paa Færde, end det fremgik af Beretningerne fra Juni. Fra Fredericia hedder det saaledes: De Tab, som Larven har forarsaget paa de sent saaede Marker, er meget betydelige (M. Olsen). Ved Tappernoje er en Havremark paa ca. 2000 m² omtrent ødelagt (K. Olsen). Paa Samsø er der ret ondartet Angreb i en Havremark paa ca. 9 Tdr. Ld., til Trods for at den er saaet omkring Midten af April; Udbyttet skønnes at være nedsat med ca. 25 pCt. Fra Aalborg, Dalum og Abed meddeles, at der er meget Topangreb i Havren; der findes usædvanlig mange Larver og Pupper her.

Bygfluellarven (*Chlorops taeniopus*) har ret almindeligt været talrigt paa Færde og gjort ikke ringe Skade, navnlig i sent saaet 6rd. Byg. Ved Gadstrup var der endogsaa ret stærkt Angreb i et Stykke Rex Byg, saaet 6. April; der havde tidligere været stærkt Fritflueangreb, som rimeligvis havde forsat Væksten en Del. Om Angreb i Jylland foreligger der Meddelelser fra Ribe- og Skiveegnen, Mors, Viborg og Tørring. Fra Skive hedder det (21/7): Jeg har i den sidste Tid truffet nogle Marker med 6rd. Byg, hvor 50–60 pCt. af Planterne er ødelagt. De angrebne Marker har i alle Tilfælde været saaet i første Halvdel af Maj (Jens Lund). Det sidstnævnte Sted er alle sentsaaede, 6rd. Bygmarker angrebet i stærkere Grad, medens der ikke er set Angreb af økonomisk Betydning i 2rd. og tidlig saaede 6rd. Bygmarker; i en Mark med 6rd. Byg, saaet i Midten af Maj i 3 Gange forarspøjet Jord, er 50–60 pCt. af Straaene angrebet (C. P. Müller). Et enkelt Sted i Viborgeggen er Afgrøden, meget sent saaet Byg, totalt ødelagt; ikke 10 pCt. af Planterne bærer friske, ubeskadigede Straa (A. P. Aidt).

Spurve (*Passer domesticus* og muligvis *P. montanus*) har ved Holstebro været talrigt paa Færde i Kanten af en Havremark; i og paa Avnerne var der fuldt af udklemt „Mel“ (P. Overgaard). Ved Tystofte har de gjort betydelig Skade i Byg (H. Bagge).

Bælgplanter. Den 10. Juli var Haveærter ved Holstebro stærkt medtaget af *Ærtelus* (*Macrosiphum pisi*); Dyrene var imidlertid allerede borte (P. Overgaard).

Galmyglarver (*Cecidomyiidae*) var ved Midten af Maanedens paa Færde i Ærteblomster ved Næstved (M. Bakman).

Runkel- og Sukkerroer. Et meget stærkt Angreb af *Roeaalen* (*Heterodera Schachtii*) iagttoges i Juli paa Odense Sukkerfabriks Gaard; det holdt Planterne nede, omtrent paa Udyndingsstadiet (Lund). I Skolehaverne ved Husmandsskolen i Odense, hvor de samme Køkkenurter dyrkes Aar efter Aar, har der i længere Tid været iagttaget *Roeaal* (*Heterodera Schachtii*) paa Rødbeder, i Aar ogsaa paa Radiser, Majroer, og et Stykke Runkelroer efter angrebne Rødbeder. I Aar er Rødbederne næsten mislykkede som Følge af Angrebet (Jacob Lange).

Bedelus (*Aphis papaveris*) har i større eller mindre Grad været paa Færde overalt i Frøromarkerne stedvis i 1. Aars Markerne (Næstved, Sydfyn, Ribe).

Kaalroer, Turnips og Kaal. *Kaallus* (*Aphis brassicae*) er endnu ikke iagttaget i nævneværdig Grad.

Jordlopper (*Phyllotreta*-Arter) omtales kun fra Oringe og Lolland-Falster. Det førstnævnte Sted var der i Begyndelsen af Maanedens voldsomt Angreb paa Kaal, Roer og Radiser; ved Slutningen af Maanedens var det fuldstændig ophørt (N. Hansen), hvorimod der flere Steder paa Lolland-Falster var begyndt et nyt Angreb paa dette Tidspunkt.

Larven af *Bladribbe-Snudebillen* (*Ceutorrhynchus quadridens*) har begyndt at bearbejde Bladstilke af Turnips og ved Oringe af Blomkaal.

Kaalmøllarven (*Plutella cruciferarum*) har foreløbig ikke gjort nogen videre Skade; ved Tylstrup har de dog fra Maanedens Begyndelse bearbejdet Kaalroer- og Turnipsbladene ret stærkt (S. Svendsen).

Kaalorme, Larver af *Hvidsværmere* (*Pieris brassicae*) har begyndt at vise sig i Kaalroer og Kaal.

Krusesyge, forårsaget af *Krusesyge-Galmuggen* (*Contarinia nasturtii*). Fortsættelse af Forsiden: Fra Bratningsborg, Pjedsted, Tørring, Mors, Holstebro foreligger Beretninger om Krusesyge, der optræder uden Bakteriose som Følgesygdom. Meddelelser om Angreb foreligger fra Sjælland (Næstved, Præstø, Oringe, Kalundborg-egnen, Tystofte, Ringsted, Stevns), Lolland (Holeby, Ullerslev, Maribo, Abed, Landet), Langeland, Fyn (Dalum, Haarby, Vestfyn, Skaarup, Øster Skjerninge), Samsø, Østjylland (Pjedsted, Kolding, Tørring, Skanderborg- og Oddereggen, Galtens, Aarhus- og Randerseggen, Morsø), Vestjylland (Viborg, Lemvig, Holstebro-Struer, Ringkøbing, Varde, Ribe). Paa Øerne og i Østjylland er Angrebene gennemgaaende ondartede, medens de i Nord- og Vestjylland synes at være af langt mindre Betydning. Fra Ribe hedder det saaledes: spredte Angreb af mild Karakter (Johs. Siggaard), fra Varde: Angrebet maa her karakteriseres som ubetydeligt eller svagt (A. Pedersen), fra Viborg: Der findes meget Krusesyge; dog er Angrebet i Viborgeggen begyndt saa sent, at Skaden ikke er meget stor (P. Aidt), fra Holstebro: der kan godt blive Roer endda, selv om Udbyttet naturligvis gaar meget ned (P. Overgaard). Om Beliggenhedens og andre Forholds Indflydelse paa Angrebet skrives der fra Tørring: Sygdommen synes at have holdt sig saa nogenlunde til den gode Jord, idet den var meget udbredt i Egnen Syd og Øst for Tørring, medens jeg i Nørre Snede og Ejstrupholmeggen, hvor der er længere mellem Kaalromarkerne og ogsaa stærkere Blæst og barskere Klima, kun har fundet ubetydelige — enkelte spredte Planter — Angreb Sted af den (C. P. Müller). Et Par Steder har man gjort den Iagttagelse, at Shepherd er mindre angrebet end Bangholm; paa Forevisningsmarken ved Ringsted er der ikke saa faa angrebne Roer i Wilhelmsburgerparcellen, medens Bangholmstammerne og Shepherd endnu er gaaet fri; det bemærkes, at Wilhelmsburgerparcellen er knap saa godt afvandet som de øvrige Parceller, og at der i samme Parcel er foretaget en Del Efterplantning, da Jordlopperne frembragte Spring i Bestanden (Ove Pinholt). Ogsaa ved Galtens er der Bakteriose i Øtøfte Wilhelmsburger (J. G. Hansen). Paa Aarhus-egnen er kun faa Angreb iagttagne, men heriblandt to, hvor Shepherd var stærkt medtaget, Wilhelmsburger og Studsgaard Bangholm med spredte Angreb og alm. Bangholm sundest (Hartvig Larsen). Angrebet er gennemgaaende begyndt i de tidligst saaede Marker; men de senere saaede har lidt mere under Angrebet. „Marker, saaet omkring Midten af April, var saa kraftige, at de har klaret sig uden synderlig Standsning i Væksten, hvorimod Marker, saaet omkring d. 1. Maj og senere, har staaet i Stampe i 14 Dage eller 3 Uger, og ikke faa Planter er gaaet ud eller svækket saa stærkt, at de er meget sene til at komme i Vækst igen“ (Hartvig Larsen).

Paa Frø-Kaalroer ved Randers optraadte et kombineret Angreb af forskellige Skadedyr med meget ødelæggende Virkning. Den første Blomstring blev næsten ødelagt af Glimmerbøsser, de tiloversblevne Skulper blev angrebet af Skulpe-Snudebiller og Kaal-Galmug. Blomsterstandens Erstatningsskud ødelagdes dernæst af en med Krusesyge-Galmuggen beslægtet Art, *Contarinia raphani*, idet de unge Skud og de enkelte Blomster galledannedes.

Kaalfluellarven (*Chortophila brassicae*) har optraadt meget forskelligt i de forskellige Egne. Stærke Angreb i Roer omtales fra Næstvedeggen, Vejle, Tørring og Ribe og i Kaal fra Sorø og Lolland, svage eller uden Betydning fra Studsgaard, Aalborg, Brønderslev, Tranbjerg, Viborg, Vesthimmerland. Fra Vejle skrives, at 2. Generations Larver nu gennemminerer Roerne (Bagger), i Tørringeggen er et ret stort Antal Planter ødelagt; i nogle Tilfælde er de angrebne Planter i Stand til at skyde Birødder og bliver da staaende, selv om de ikke er i Stand til at give en ordentlig Rod (C. P. Müller).

Gulerødder. *Krusesyge*, forårsaget af *Gulerods-Bladloppen* (*Trioza viridula*) har fremdeles optraadt meget mildt; de er nu for største Delen vokset fra Angrebet. *Gulerodsfluens* Larve (*Psila rosae*) omtales kun fra faa Steder. Ved Tystofte er stadigvæk (se Juni-Beretningen) de sent saaede (Slutningen af April) Gulerødder fri for Angreb, hvorimod Martsudsæden er helt ødelagt (A. Feilberg). Fra Sorø skrives, at der er Angreb i Karotter, Krus- og Rodpersille, i mange Smaahaver ved Byerne, men ogsaa hist og her i større, mere fritliggende. Angrebene varierer meget i Styrke, der er ofte iagttaget helt ødelæggende; man er endnu ikke kommet ind paa at bruge Bekæmpelsesmidler (Hans Gram).

Kartofler. *Havetægen* (*Lygus pabulinus*) optræder paa Lolland-Falster som sædvanlig paa Kartofler og en Del andre urteagtige Planter, særlig i Nærheden af Ribs, Liguster og andre træagtige Planter, hvor de er udklækket (Fridlev Køster). Larven af *Kartoffelborenen* (*Hydroecia micacea*) har vist sig enkeltvis ved Sakskebøing og Nakskov (Fridlev Køster).

Grønjord og Græs til Frøavl. Ved Statens Moseforsøg, Tytstrup, fandtes der ved Pløjning d. 29. Juli ret talrige Stankelbenlarver i Jorden (N. Abildgaard).

Græstægen (*Miris dolobratu*) er, saa vidt vides for første Gang, optraadt som Skadedyr her i Landet, hvorimod den tidligere (1917) i Sverige og Norge har gjort stor Skade saa vel i Græs som Korn. Angrebet fandt Sted i Hundegræs til Frøavl ved Hedehusene: Lige efter Skridningen lagde man Mærke til, at Græsset havde en rødlig-brun Tone og nærmest saa ud til at være ved at modnes. Tægerne blev paa det Tidspunkt, hvor de endnu var smaa Larver, ikke iagttaget. Ved Høstningen af en 5 Aar gammel Græsmark, opdagede man den imidlertid: Imagines og store Nymfer var da til Stede i umaadelig Masse. Ved Undersøgelse af Stubben fandtes der en Mængde Tægeæg i Straaene. Marken pløjes ned i Efteraaret, Æggene hindres derved i at klækkes.

Frugttræer. **Tæger** (*Piesiocoris rugicollis* eller *Lygus pabulinus*) omtales fra Sorø og Lolland-Falster. Fra Sorø skrives: „Tæger har i Haver rundt om paa Sjælland skadet en Mængde Frugter, saa de kun bliver smaa og vanskabte; paa Filippa, f. Eks. er mindst Halvdelen ødelagt — og derfor afplukket. Ogsaa de unge Skudspidser er bearbejdet slemt — og det synes, som om de med særlig Forkærlighed har kastet sig over de unge Skud fra Ompodninger; disse er derved helt standset i Længdevæksten og maa skyde fra lavere siddende Sideknopper, hvilket hæmmer deres Vækst slemt“ (Hans Gram). I en Del Frugtplantager paa Lolland-Falster har Tægerne ogsaa optraadt ret voldsomt og har ødelagt megen Frugt paa Æble og Pære. Sprøjtning med Nikotinopløsning (0,2 pCt.) har virket udmærket, men er aabenbart anvendt for tidligt, da der er udklækket mange Tæger senere. „Det synes“, skrives der, „som om det er nødvendigt at foretage to Sprøjtninger med ca. 10 Dages Mellemrum“ (Fridlev Køster). Det er naturligvis udmærket, hvor det kan gennemføres ellers vil en Sprøjtning, udført saa sent som muligt inden Blomstringen, vel nok træffe største Delen af Tægebestanden udklækket.

Blodlus (*Schizoneura lanigera*) optræder som sædvanligt i flere københavnske Haver (M. Thomsen).

Fra Lolland-Falster hedder det, af **Bladlus** (*Aphididae*) og **Bladlopper** (*Psylla mali*) ikke har optraadt ondartet, hvor der har været sprøjtet med Frugttrækarbolineum (Fridlev Køster).

I flere Egne af Lolland-Falster har der, som ogsaa nævnt i juni-Beretningen, været ondartede Angreb af **Æble-Bladhvepsen** (*Hoplocampa testudinea*). Der har, skrives der, ikke været helt tilfredsstillende Resultat af Sprøjtning med Blyarsenat efter Blomstringen, hvorimod rationel Afplukning af angrebne Æbler har givet godt Resultat (Fridlev Køster). Sprøjtning lige før Blomstring maa tilraades. Nikotin + Blyarsenat paa dette Tidspunkt har paa Guldborghave virket godt. Muligvis har Nikotinen større Virkning end Blyarsenat; der bør til næste Aar prøves med hver Ting for sig. — Fra Sorø foreligger Meddelelse om slemme Angreb forskellige Steder af **Blommehvepsen** (*Hoplocampa fulvicornis*), der har faaet saa godt som alle Frugter til at falde (Hans Gram).

Larven af **Æblevikleren** (*Carpocapsa pomonella*) har optraadt talrigt i mange Haver rundt omkring paa Sjælland; „mange Frugter er allerede faldet, og ved Udtynningsarbejdet finder man en Mængde ormstukne Æbler. Almindelig Brug af Fangbælter maa derfor tilraades“ (Hans Gram).

Ringspinderlarven (*Malacosoma neustria*) har optraadt ret ondartet i de fleste Haver paa Lolland-Falster (Fridlev Køster). Larven af *Macrotylacia rubi* afribbede i juni alle Frugttræer (ca. et halvt Hundrede) i en Frugthave ved Karise. Angrebet stod paa en Ugestid, men var saa voldsomt, at Træer var afribbet for Blade paa en enkelt Dag, hvorefter Larverne tog fat paa et nyt. Det gik ud over Æble, Pære, Blomme og Mirabel. Et lignende Angreb paa Frugttræer er, saa vidt vides, ikke tidligere iagttaget. Larverne lever ellers paa en Mængde forskellige Planter f. Eks. Brombær, Hindbær, Roser, Eg.

Af **Pære-Galmyggen** (*Contarinia pirivora*) har der været ondartede Angreb ved Nykøbing F. og i mange Haver i Stiftet, saa næsten alle Frugter er faldet ned (Fridlev Køster).

Æbletræerne i Landbohøjskolens Have er meget stærkt angrebet af „**Rødt Spind**“ (*Paratetranychus pilosus*); mange er helt gulgraa paa Bladene. 3 Rækker, der i Foraaret sprøjtedes med Gargoyle Sprøjteolie, er lidt mindre angrebet (M. Thomsen). Om samme Sprøjtevædske hedder det fra Aalborg: „efter Sprøjtning med Gargoyle Sprøjteolie, findes saa godt som ingen Mider, hvorimod de andre Træer, som ikke er sprøjtet hermed, er en Del angrebet“ (O. Hein).

Stære (*Sturnus vulgaris*) og et mindre Antal **Solsorter** (*Turdus merula*) plyndrede i Løbet af faa Dage aldeles de med Frugter ret sparsomt forsynede Kirsebærtræer (N. Hansen).

Frugtbuske. **Hindbærbillen** (*Byturus tomentosus*) har optraadt meget talrigt i en Have ved Hjortekær og delvis ødelagt alle Bærrene.

Stikkelsbærorme, Larver af **Stikkelsbær-Bladhvepsen** (*Nematus ribesii*) har i Haver rundt omkring paa Sjælland paany afribbet Stikkelsbær- og Ribsbuske for, hvad der tidligere er levnet (Hans Gram).

Stære (*Sturnus vulgaris*) har ved Oringe taget en Masse Ribs; de kommer i store Flokke, der næsten ikke lader sig skræmme bort (N. Hansen).

Urtehaven. **Traadorme** (*Mermis*) er i flere Haver paa Sjælland fundet i Jordbær, mest i Königin Louise og Sejrhøllen; Roskilde Victoria og Weserruhm synes at gaa fri (Hans Gram). Rimeligvis søger de de særlig løse Bær.

Tusindben (*Blanjulus guttulatus*) har ved Aalborg fortsat Bearbejdning af Jordbær, selv om Angrebet ikke er saa ondartet som i Begyndelsen (O. Hein).

Larven af *Mamestra oleracea* har flere Steder ved Odense og Aarhus gnavet stærkt i Tomater i Hus.
(Knud C. Hansen).

Paa **Prydplanter** er bl. a. iagttaget *Tæger* (*Lygus pabulinus*) paa Roser, *Chrysanthemum maximum*,
Aster chinensis, forskellige fleraarige Asters (Haver rundt om paa Sjælland, sorte Bladlus (*Aphis viburni*) paa
Snebolle (overalt i Jylland).

København, den 6. August 1926.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra
Statens plantepatologiske Forsøg.

CXLV. Landbrugsafgrøder. August 1926.

Vejrforholdene i den forløbne Maaned har i de fleste Egne af Landet været jævnt gode og har næppe hindret Afgrødernes normale Udvikling. Dog var Maanedens første Halvdel stedvis saa tør og varm, at Nødmodning af Sæden paa mange lette Jorder blev Følgen og i Maanedens sidste Halvdel, navnlig i Dagene 20. – 22., har *stærk Blæst* anrettet nogen Skade i Jylland paa Mark- og Haveafgrøder.

Indhøstningen er vel tilendebragt og Tærskningsresultater begynder at komme frem. Det viser sig, som det maatte befrygtes efter den megen Fugtighed i Forsommeren, der paa samme Tid muliggjorde en kraftig Udvikling af Skadesvampe i Jordbunden og paa Straaene og betingede ringe Stivhed og Styrke hos disse, at Kærneudviklingen meget ofte er mangelfuld. Aarsagen er i de allerfleste Tilfælde *Fodsyge* eller *Straafusariose*, fremkaldt af *Fusarium*-Arter.

Rustangreb er kun lidt fremtrædende, mest Interesse har et Par Angreb af *Sortrust* (*Puccinia graminis*) i Sydvest-Jylland og i Nordsjælland. – Heller ikke Brandsygdomme spiller nogen større Rolle, lidt *Stinkbrand* findes dog i Hveden, og i Rugen er der endnu alt for megen *Stængelbrand*. Det bør blive Praksis ogsaa at afsvampe Sæderugen regelmæssigt med Germisan eller Tillantin C, der samtidig fjerner Stængelbrand og Sne-skimmel.

Rodfrugterne er med Undtagelse af Kartofflerne gennemgaaende sunde og lover godt Udbytte; hist og her er *Kaalbrokangrebene* dog alvorlige.

Over hele Landet er *Kartoflerne* gaaet altfor tidligt fra Grøden som Følge af *Skimmelangreb*. Skimmelen tog voldsomt fat i Begyndelsen af Maaned og raserede i Løbet af kort Tid Kartoffeltoppen fuldstændigt; et stærkt formindsket Knoldudbytte bliver Følgen. Til Trods for, at denne Sygdom maaske er den økonomisk vigtigste af alle hjemlige Sygdomme, gøres der kun lidt eller intet for at bekæmpe den; det er for stor Ulejlighed at sprøjte, mener man, og Pudring med Pulvermidler er kun en tarvelig Erstatning; og de allerfleste Steder foretager man sig slet intet. *Rodfiltsvampen*, der i Forsommeren var meget fremtrædende i Kartoffelmarkerne, ses nu mindre tydeligt; det graa Svampedække ved Grunden af Stænglerne er dog almindeligt og paa Udbyttet skal Angrebet nok kunne spores med mere end ønskelig Tydelighed.

Fritflue- og *Bygfluellarver* har, særlig i Dronninglund Herred, optraadt meget ondartet henholdsvis i sent-saaet Havre og Byg.

Kaalmøl omtales fra de fleste af Landets Egne; gennemgaaende har dog Larveangrebet været uden større Betydning.

Forskellige *Uglelarver* bl. a. *Knoporme* har stedvis været paa Færde i Runkelroer.

Kaalorme optræder talrigt mange Steder, særlig i Jylland.

Om *Krusesygen* og den dermed følgende Bakteriose, berettes der ogsaa i denne Maaned rundt omkring fra Landet. I visse Egne er Angrebet ovre, i andre har Bakteriosen først vist sig eller yderligere bredt sig i denne Maaned. Tredje Generations Larver er paa Færde nogle Steder.

De første store Sværme af *Stankelben* viste sig ved Statens Moseforsøg, Tylstrup, lidt før Midten af Maaned.

LXXV. Havebrugsafgrøder. August 1926.

Æble- og *Pæreskurv* er mange Steder alvorlig. Mange Æbletræer har Løvet saa medtaget, at en daarlig Skudmodning let kan blive Følgen, og bliver Vinteren haard, skades Træerne let af Frosten. Rationel Sprøjtning har virket godt særlig med Hvid Bordeauxvædske (1 : 2 : 100).

Paa revnede Æbler er konstateret Svampen, *Coniothecium chomatosporium*, som ikke tidligere er iagttaget her i Landet.

Skivesvamp paa Stikkelsbærbladene faar disse til at falde for tidligt af og regnes mange Steder for en alvorligere Fjende for Stikkelsbærkulturene end Stikkelsbærdræberen. Ogsaa paa Ribs og Solbær findes meget Angreb af Skivesvamp. Svampen overvintrer i Bladene, hvorfor disse bør tilintetgøres omhyggeligt til Efteraaret. Til Foraaret bør Svampens Udbredelse hæmmes ved Sprøjtninger med Bordeauxvædske.

Sprøjtning af Tomater med Bordeauxvædske eller Kobbersodavædske har virket godt mod *Kartoffel-skimmel*, som er almindelig paa ubehandlede Tomater. Ved Lyngby er fundet svagt Angreb af *Fløjlsplet* paa Frilandstomater.

Selleri-Bladpletsyge er meget udbredt. Bortfjernelse af de syge Blade og Sprøjtning med Bordeauxvædske har virket godt.

Larven af *Frugttræ-Bladhvepsen* har i flere Haver i Nordsjælland afribbet Pærebladene stærkt.

Stikkelsbærmider har i Haver rundt omkring paa Sjælland bevirket for tidligt Bladfald.

Knoporme har nogle Steder i Nordsjælland optraadt meget ødelæggende i Rødbeder, i unge Kaalplanter og Ærter (Forsommeren), i alle Slags Rodurter samt Skalotter, Jordbær og flere Prydplanter.

Forskellige *Uglelarver* har været paa Færde i Rødbeder og Kaal.

Kaalorme bearbejder flere Steder, navnlig i Jylland, Kaalen stærkt.

Krusesygen har mange Steder optraadt ondartet i Hovedkaal.

Stærke Angreb af *Porremøllens* Larve ses i mange Haver paa Sjælland.

Muldvarpen har ved Kvistgaard forarsaget store Ødelæggelser ved at gennemrode og underminere Porreplantninger og Frøbede. — Der klages over, at den amerikanske Muldvarpesaks svigter, idet Muldvarpene gaar igennem den uden at fanges.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for August indkommet 37 Beretninger, deraf 25 fra Jylland og 12 fra Øerne.

Korn. Et Par forsinkede Angreb af *Lyspletsyge* i Havre meldes fra Vejle Egnen og fra Salling. Det sidste Sted var Angrebet uensartet i de to Halvdele af Skiftet, som var behandlet ens med Mergel, men i den angrebne Del var Forfrugten Græsmark, i den næsten sunde derimod Roer (Sv. A. Rasmussen).

Ogsaa et Par Angreb af *Gulspidsyge* nævnes. Gulspidsygen fremtræder som bekendt mest karakteristisk i Forsommeren ved Skridningstid og giver sig senere til Kende ved mangelfuld Skridning og Kærneudvikling; sammenholdt med Stubbens Udseende, graalig-grøn Farve, fedtet Overflade og kraftig Genvækst giver dette ogsaa nu Sikkerhed for Sygdommens Tilstedeværelse. Angreb forekom i Tønder Egnen og i Vendsyssel, hvor nogle Lokalteter er Østervraa, Ørum, Asaa, Gjæraa (O. Bachmann-Olesen). Det sidste Omraade er nyt for Sygdommen. Blaastensbehandlingen giver stadig gode Resultater og et Sted i Sydvestjylland, hvor Sygdommen aabenbart har været meget ondartet til Stede, har Virkningen endog været saa iøjnefaldende: „at Ejeren paatænker at købe Blaasten for de Penge, han før har købt Salpeter for“.

Meldrøjer (*Claviceps purpurea*) omtales fra 5–6 Steder, men kun paa et enkelt af disse er Angrebet af alvorlig Karakter, 6rd Byg angribes stærkere end 2rd.

Fodsyge og sammen med denne *Straa-* og *Aksfusariose* er uhyre udbredt i Aar og foraarsager store Tab. Sæden bliver nødmoden eller i særlig alvorlige Tilfælde helt svang. Sygdommen omtales fra alle Landets Egne og kun faa Steder angives det, at den forekommer pletvis og ikke videre alvorlig (Aalborg og Vejle-Egnen, Mors).

Fodsygen skyldes i Hovedsagen Angreb af forskellige *Fusarium*-Arter, af hvilke *F. culmorum* synes at være den almindeligste og den kraftigste Parasit. *Fusarium*-Arterne findes som Mycel i næsten al Agerjord, mange Steder kun sparsomt, men andre Steder i stor Mængde. Alvorlige Angreb udvikler sig, naar 1) rigeligt Smittemateriale er til Stede, hvad enten dette forud fandtes i Jorden eller udsaaes med smittet Sæd; det første Tilfælde synes at være det almindelige, idet man næsten aldrig ser Udslag til Gunst for afsvampet Saasæd; rigeligt Smittemateriale findes i Jorden, hvor f. Eks. Forfrugten for Hvede var Byg eller Frøgræs eller hvor Byg følger efter Hvede, idet Svampene da findes i stor Mængde i Stubbene af Forfrugten. 2) Forsommeren har jævnt fugtigt Vejrlig, der giver Myceliet Lejlighed til rigelig Vækst mellem den tætte og bladrige Afgrøde. 3) Straaenes Modstandsevne forringes ogsaa under fugtige Vejrforhold, idet Forvedning og Styrkevævsdannelse hæmmes. 4) Varme og vekslende Fugtighed er fremherskende fra Skridningen og senere; der foregaar da Sporedannelse hos Svampene, og Sporer og Mycel inficerer Straa og Aks. Svampene dræber Straaet ved Basis eller andre Steder og forhindrer derved Vand- og Stoftransporten gennem det; ofte knækker Straaene over ved de angrebne Steder.

Hvad de heftige Fodsyge-Angreb betyder i Pengeværdi, er det næppe muligt at skønne over i Øjeblikket; men naar Hveden mange Steder kun giver 12–15 Fold, hvor der havde været Grund til at vente 20–25 og Bygget kun 14–15 i Stedet for 18–20, forstaar man let, at det ikke drejer sig om Smaasummer. — Bekæmpelsen af denne Sygdom er ikke nogen simpel Sag, da saa mange Forhold er medvirkende. Det synes i Øjeblikket mest lønnende at fæste sig ved Sædsiftet og søge dette ændret, thi selv om der vel foreligger enkelte Iagttagelser om alvorlige Angreb i Hvede efter Helbrak er det dog ganske tydeligt, at Chancerne for ødelæggende Angreb er stærkt forøgede, hvor Byg er Forfrugt for Hvede; man bør ændre Sædsiftet saaledes, af to Straaafgrøder ikke følger efter hinanden. Harvning af Vintersædmarkerne om Foraaret vil sikkert ogsaa have gavnlig Virkning.

Sortrust (*Puccinia graminis*) er fundet paa Hvede ved Ladelund (V. Eriksen), paa Havre ved Grenaa (V. Eriksen), paa Hvede ved Ubby (A. M. Frederiksen) og paa Rug og Havre ved Dalum (L. P. Jensen); intet af Stederne var Angrebet alvorligt; Berberisbuskene efterlyses!

Stinkbrand (*Tilletia caries*) er iagttaget et Par Steder, men spiller ingen større Rolle nu, da Afsvampningen af Saahveden efterhaanden bliver et fast Led i Landbrugets Praksis. Langt mere udbredt er *Rugens Stængelbrand* (*Urocystis occulta*), som man endnu ikke synes at være tilstrækkelig opmærksom paa; 3–5–10 pCt. angrebne Planter er ikke sjældent. Sæderugen bør afsvampes regelmæssigt med Tillantin C eller Germisan.

Rodfrugter. Afgrøderne er gennemgaaende sunde og i god Vækst; dog har Angrebet af Krusesyge med efterfølgende *Hjerteorraadnelse* (Bakteriose) været generende adskillige Steder; undertiden dræbes Halsen helt, men ofte formaar dog Knopperne fra de nedre Blades Grund at skyde og danne nye Blade. Erfaringer om Bakteriosens Forhold under Opbevaringen foreligger næppe, men sandsynligvis kan den brede sig noget i Kulerne, og det er sikkert det klogeste at opfodre de angrebne Kaalroer saa tidligt som muligt.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) er udbredt, men kun sjældent ødelæggende; den synes ikke at interessere Landmændene synderligt for Tiden; paa stærkt inficeret Jord hævder Herning- og Studsgaard-Stammerne sig ved deres større Modstandsevne.

Brunbakteriose (*Pseudomonas campestris*) og *Hvidbakteriose* (*Erwinia carotovora*) forekommer lokalt, men er uden større Betydning; Brunbakteriosen synes at være hyppigere i Jylland end paa Øerne.

Tørforraadnelse (*Phoma betae*) har begyndt at vise sig i Roemarkerne; det er mest Bladangrebet, brunligesortrandede Pletter paa de ældre Blade, der er iagttaget.

Mosaiksyge i Runkel- og Sukkerroer er udbredt; et Par Steder i Jylland fandtes i Roemarkerne Pletter,

hvor Roerne havde Mosaiksyge-Symtomer, men hvor der er Sandsynlighed for, at Fænomenet rettest betegnes som *Lyspletsyge*.

Gulerodssvamp (*Phoma Rostrupii*) fandtes i adskillige Frømarker; Angrebene omfattede i flere Tilfælde over 50 pCt. af Planterne (A. S. Andersen).

Kartofler. *Bladrullesygen* optræder i Aar omtrent som i tidligere Aar og nævnes derfor kun sjælden i Indberetningerne. I Sydsjælland synes Angrebene at være særlig alvorlige, op til 100 pCt. forekommer (M. Bakman). Fra Sorøegnen meddeles det, at Juli, Askebladede og Mg. bonum angribes mest, mens „Athene“, „St. Malo“ og King Edward gennemgaaende holder sig sunde (H. Gram).

Et ualmindeligt ondartet Angreb af *Skurv* blev indberettet fra Taastrup; praktisk talt hele (Knoldens) Kartofflernes Overflade var skorpet; Jorden var paa dette Sted stærkt gruset, og der havde i ca. 10 Aar ikke været Kartofler i den.

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*) er opdaget paa nye Lokalteter i Sønderjylland (Døstrup v. Tønder og Ballum); begge Steder stammer Sygdommen sikkert fra tyske Kartofler, der er blevet indført under Krigen; Knoldene fra Døstrup var tillige angrebne af *Pulverskurv* (*Spongospora subterranea*) (R. Saaby-Laursen).

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*), der allerede begyndte at vise sig i Slutningen af Juni, bredte sig i Løbet af Juli og Begyndelsen af August med rivende Fart og i Slutningen af August stod praktisk talt alle Kartoffelmarker i Landet med død og visnen Top; selv i de nordligste Dele af Jylland, hvor Skimmelen ellers ofte er ret godartet, havde Angrebet et akut Forløb; kun meget faa Steder har man sprøjtet og er da ikke sjælden kommet for sent med Behandlingen, som derfor ikke har ydet fuld Virkning; men ofte har Skimmelen vist bredt sig med saa stor Kraft, at en enkelt Sprøjtning ikke har kunnet holde den helt nede; hvor Sprøjtningen er udført omhyggeligt og hvor der er sprøjtet 2 Gange, er Kartoffeltoppen endnu grøn og frisk. Ødelæggelsen af Toppen bevirker, at Kartoflerne mister 1–2 Maaneders Voksetid, og at dette sætter dybe Spor i Udbyttet er let forstaaeligt.

Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia solani*), hvis Angreb i Forsommeren var iøjnefaldende ved den deraf forårsagede slette Spiring af Læggeknoldene, ses nu mest kun som en graahvid Belægning omkring Stænglernes Basis; Smitten af de nye Knolde er meget almindelig og ses let paa de sorte Sclerotier paa Overfladen. Afsvampning af Læggeknoldene bør forsøges. — Ejendommeligt nok bliver Kartofflen ret stedmoderligt behandlet i det danske Landbrug. Den kan ganske vist give noget Udbytte selv under meget uheldige Forhold, men for at opnaa en god Afgrøde kræver Kartoffeldyrkningen lige saa megen Omhu som Korn og Rodfrugter. Ligesom man anvender sortsren Saasæd bør man anvende sunde Læggekartofler, fri for Bladrullesyge, ligesom man afsvamper Saasæden mod Brand, bør man afsvampe Knoldene mod Rodfiltsvamp, og man bør sprøjte hvert Aar for at modarbejde Skimmelangreb.

Græsser. I en Hundegræs-Frømark, 3 Aar gammel, fandtes saa kraftige Angreb af Aksbakteriose (*Erwinia Rathayi*), at Nedpløjning maatte tilraades.

Frugtræer. *Æbleskurv* (*Venturia inaequalis*) er alvorlig over hele Landet; i den regnfulde Forsommer har Svampen faaet en udmærket Start. Angrebet findes baade paa Blade og Frugter. Fra Tystofte meddeles om et ejendommeligt Tilfælde, hvor en Graastener og en Cox' Orange, der staa fuldstændig overgroede af andre Træer intet fejler, medens der iøvrigt er meget Angreb i Haven (A. Feilberg). Fra flere Steder meldes om udmærket Resultat af Sommersprøjtning. Ved Svendborg er Bladene kun lidt angrebne og Frugterne slet ikke efter Sprøjtning med Svovlkalk. Paa Lolland har Bordeauxvædske virket godt (Fr. Køster). Ved Blangstedgaard er der fortrinlig Virkning af Hvid Bordeauxvædske (1 : 2 : 100), medens Svovlkalk har virket ringere.

Pæreskurv (*Venturia pirina*) er ondartet paa Frugterne, især af Charneu, Clara Frijs, Eyewood, Louise bonne og Napoleon (H. Gram).

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) er almindelig baade paa Æbler og Pærer og nogle Steder ses endnu visne Skud fra Foraarsinfektionen.

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) ses især paa Victoriablommer og mest, hvor der ikke er udtyndet. Resultatet af Foraarsinfektionen paa Kirsebær, især paa Van der Nat og Skyggemorel, ses nu i mange Haver i en saadan Grad, at det ser ud til, at Træerne næppe kan reddes (H. Gram).

Coniothecium chomatosporium er fundet paa Høve Reinet indsendt fra Sorø. Svampen er ikke tidligere iagttaget her i Landet. Æblerne har Revner og paa de forkorkede Sider af Revnerne findes Svampen. Svampen kan være tilført Haven med Gødning, idet der er gødet med Staldgødning købt hos en Købmand, der handler med udenlandsk Frugt. Angrebet ses især paa bækformede Snortræer (H. Gram).

Frugtbusse. *Stikkelsbærdræberen* (*Sphærotheca mors uvae*) synes at være ret ondartet i Aar. Mange Steder, f. Eks. ved Kolding regner man dog *Skivesvampen* (*Gloeosporium ribis*) for en meget alvorligere Snylter paa Stikkelsbærbuskene end Stikkelsbærdræberen. Buskene mister Bladene saa tidligt paa Grund af dette Angreb, at Bærrene udvikles daarligt, og Buskene hæmmes i Væksten. I Planteskoler kan Angrebet paa de unge Buske være saa stærkt, at de gaar ud. I et Sortsforsøg ved Spangsbjerg viser Red Jacket og Houghton sig ret modstandsdygtige mod dette Angreb. Alle Bladene under syge Buske bør fjernes eller nedgraves omhyggeligt til Vinter og Buskene sprøjtes flere Gange i Forsommeren med Bordeauxvædske.

Paa Ribs og Solbær ses ogsaa meget Bladangreb, som enten skyldes ovennævnte Svamp eller *Gloeosporium curvatum*. I et Sortsforsøg med Ribs ved Hornum Forsøgsstation viser det sig, at alle Sorter, der hører

til *Ribes vulgaris* har kastet Bladene, medens Sorter hørende til *Ribes rubrum* og *R. petraeum* har de fleste Blade i Behold (H. Sørensen).

Filtrust (*Cronartium ribicola*) er iagttaget ved Charlottenlund, Lyngby og Kolding.

Køkkenurter. *Kartoffelskimmel* (*Phytophthora infestans*) er almindelig paa usprøjtede Tomater paa Friland, hvorimod Tomater, der er sprøjtet med Bordeauxvædske eller Kobbersodavædske paa passende Tidspunkt, er sunde. Ved Lyngby er der fundet svage Angreb af *Fløjlsplet* (*Cladosporium fulvum*) paa Frilands-tomater og ret stærkt Angreb af *Ascochyta* (*Ascochyta lycopersici*).

Gummiflod (*Cladosporium cucumerinum*) er almindelig og ofte ondartet paa Frilandsagurker. — *Meldug* (*Erysiphe cichoriacearum*) er ligeledes almindelig, men har ofte først bredt sig, efter at Størsteparten af Frugterne var høstede (H. Gram). Almindelige er ogsaa de Bladpletter paa Frilandsagurker, som skyldes *Sporidesmium macosum* var. *pluriseptatum*.

Storknoldet Bagersvamp (*Sclerotinia sclerotiorum*) er ved Tystofte og i Omegnen der almindelig paa Melon og har nogle Steder ødelagt omtrent Halvdelen af Frugterne.

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) er usædvanlig almindelig og alvorlig i Aar. Der ses godt Resultat af Bortfjernelse af de syge Blade og Sprøjtning med Bordeauxvædske.

Septoria petroselini forårsager Bladpletter baade paa Blade af Rod- og Kruspersille i Lyngby.

Mosaiksyge er ved Sorø alvorlig baade paa Stang-Snittebønne og Ærten: Non plus ultra. Paa de angrebne Planter misdannes Bælgene. *Bønnesyge* (*Glomerella Lindemuthiana*) har bredt sig en Del i det fugtige Vejr.

Andre Planter. Ved Kolding er *Coniothyrium hellebori* ret alvorlig paa Juleroser. Sammesteds er *Hvidtjørnrust* (*Gymnosporangium clavariiforme*) almindelig paa Tjørnehækkene og paa Rødtjørn i en Planteskole. Den anden Værtplante, Enebær, er blevet fjernet. *Mahoniarust* (*Puccinia mirabilissima*) er fundet flere Steder ved Kolding samt i en meget isoleret beliggende Have ved Varde. *Syrensvamp* (*Phytophthora syringae*) er alvorlig i en Planteskole ved Kolding og tillige fundet ved Rødby.

Et ret stærkt Angreb af *Meldug* paa Hortensia er ved Charlottenlund nogenlunde bekæmpet ved Svovlfordampning (J. Irgens-Møller). Endvidere er iagttaget *Stokroserust* (*Puccinia malvacearum*) mange Steder i Landet; *Stregbakteriose* (*Bacillus lathyrus*) ved Lyngby, og paa Elmebladene findes mange Steder paa Bagsiden Belægning af Svampen *Septogloeum ulmi* (E. Gram).

Lyngby, den 8. September 1926.

C. A. Jørgensen.

Korn. *Fritfluen* (*Oscinis frit*) nævnes kun fra et Par Steder: I Dronninglund Herred har den i Aar været usædvanlig ondartet. I de tidlige saaede Marker er der dog, bortset fra enkelte Hvidaks, intet Angreb observeret; men alle de sent og sidst saaede Marker er stærkt medtaget. Man har fundet Larver hele Sommeren igennem — dog ikke i den sidste Tid (Bachmann-Olesen). I Vindblæs ved Varde har der været en Del Angreb i Kærnerne (A. Pedersen).

Bygfluelarven (*Chlorops taeniopus*) har gjort megen Skade i Horsens- og Dronninglundegnen: fra det sidstnævnte Sted omtales en Bygmark, hvor næsten hver eneste Plante var angrebet. I sentsaaet Byg og i Byg i Blandsæd har der i det hele været talrige Angreb (Bachmann-Olesen).

Alliker (*Corvus monedula*) har i Moseforsøgene ved Herning de første Dage i Maanedens optraadt ret ødelæggende i Byg- og Havremarker, navnlig i de førstnævnte. De kom i store Flokke og slog sig ned i Marken, mest i Udkanten, hvor de afpillede meget af det knapt modne Byg og fik det ret stærkt liggende Korn til at gaa helt ned til Jorden. I Havren pillede de en Del af Havretoppene af og lagde dem i Dynger langs Markens Sider, men aad tilsyneladende ikke ret meget af Havren. Fugleskræmsler hjalp ikke ret meget, hvorimod Skydning ret hurtigt jog dem bort (A. Kirkegaard).

Spurve (*Passer* sp.) har gjort megen Skade i en Havremark i Lunde (A. Pedersen).

Runkel- og Sukkerroer. *Bedelus* (*Aphis papaveris*) har ikke gjort nogen større Skade i Aar. Assistent A. S. Andersen, D. L. F. Røskilde, skriver herom: „Jeg har været rundt paa et stort Antal Runkelroerfrømarker her paa Sjælland. Disse tegner alle ret lovende, Bladlusene har ikke forårsaget nogen Skade. De fleste Avlere har kun sprøjtet en enkelt Gang, og flere har slet intet foretaget overfor dem“. Fra Mors skrives ligeledes, at Angreb i Aar har været meget sjældne (Niels A. Olesen).

Knoporme (*Agrotis segetum*) har i Grenaaegnen været paa Færde i Kaalroer og Runkelroer: ved at skrabe lidt i den tørre Jord umiddelbart opad Roden fandtes ved hver Roe 2–5 Knoporme i forskellig Størrelse. Roden bar tydelige Mærker af deres Gnav, men Planterne synes ikke at lide under Angrebet. Muligvis vil dette dog ved indtrædende fugtigt Vejr begunstige Infektion af Bakteriose (V. Eriksen). Ved Kvistgaard var der ondartet Angreb paa Rødbeder, hvis overjordiske Del var i den Grad fornavet, at de er ganske værdiløse (Grytzmejer).

I Moseforsøgene ved Herning har Larven af *Kaalugten* (*Mamestra brassicae*) optraadt ret ondartet paa

Runkelroer og gennemhullet Bladene ret stærkt (A. Kirkegaard). Ved Struer og Statens Moseforsøg ved Tylstrup har Larver af *M. oleracea* og i mindre Grad *M. pisi* optraadt paa lignende Maade i 1. og 2. Aars Runkelroer og Rødbeder.

Kaalroer, Turnips og Kaal. *Kaallus* (*Aphis brassicae*) er iagttaget mange Steder; men fra alle Sider hedder det, at deres Optræden er sparsom og uden praktisk Betydning. I Brønderslevengen var de de første Dage af Maanedene talrigt paa Færde, og Angrebet saa ud til at blive ondartet, men Regnen og Kulden fik Bugt med dem (Viggo Kristensen).

Jordlopper (*Phyllotreta* sp.) nævnes fra Lyngby og Oringe. Det førstnævnte Sted fandtes de (*Ph. atra* og *Ph. nigripes*) i stor Mængde paa de gamle Majroeplanter (H. Øhlens). Ved Oringe optraadte de i Begyndelsen af Maanedene i utrolige Mængder paa et mindre Stykke Kaal, men er nu næsten forsvundet (N. Hansen).

Skulpe-Snudebiller (*Ceuthorrhynchus assimilis*) og *Kaal-Galmuggens* Larve (*Cecidomyia brassicae*) har i Sønderjylland gjort stor Skade i korsblomstrede Frøafgrøder (Jens Gjelstrup).

Kaalmøl (*Plutella cruciferae*) omtales fra de fleste Egne af Landet, men gennemgaaende har Larveangrebet været uden Betydning. Fra Pjedsted hedder det dog, at der har været mange Angreb i Kaal og navnlig i sentsaaede Kaalroer (M. Olsen). Ved Kvistgaard (Grytzmejer) og Dronninglund (Bachmann-Olesen) var der ved Midsommertid stærkt Angreb; det førstnævnte Sted (paa Kaal) endte det hurtigt og brat, som det havde begyndt, sandsynligvis som Følge af Kulden. Ved Brønderslev var Kaalmøl ligesom *Kaallus* talrigt paa Færde i Begyndelsen af August, men forsvandt som disse senere (Viggo Kristensen).

Knoporme (*Agrotis segetum*) har i Aar været paa Færde i utrolig Mængde ved Kvistgaard og bearbejdet de unge Kaalplanter i Forsommertiden og Sommeren igennem alle Slags Rodurter (M. Grytzmejer).

Larven af *Kaaluglen* (*Mamestra brassicae*) har ved Aalborg været slem ved Kaalen, særlig er det gaaet ud over Blomkaalshovederne (O. Hein).

Kaalorme (*Pieris brassicae* og i mindre Grad *P. rapae*) er talrigt paa Færde, særlig i Jylland og paa Lolland-Falster. Fra Tranbjerg skrives, at Hvidkaalen i Haven er et vrimlende Liv af Larver; paa mindre Arealer piller man dem af, paa større Arealer sprøjtes der med Nikotin eller Saltvand, men altfor mange Steder lader man det hele passe sig selv. Hvad Krusesyge-Galmuggens Larve har levnet, tager da Kaalormene (Hartvig Larsen). Ved Aalborg fandtes de i utrolig Mængde paa et Parti Rødkaal (3000 Stkr.). Der er nu sprøjtet med Blyarsenat med meget god Virkning (O. Hein).

Om *Krusesyge*, forårsaget af *Krusesyge-Galmuggen* (*Contarinia nasturtii*) berettes der ogsaa i denne Maaned rundt omkring fra Landet. I flere Egne er den fremdeles af ingen eller dog mindre Betydning: Sorø (Haver), Ladelund, Ribe, Varde, Herning, Viborg, Aalborg, Brønderslev. Paa Mors, hvor næsten alle Kaalroer marker i Sommer var stærkt hjemsoget af Krusesyge synes denne ikke at have efterladt sig slemme Spor (Niels A. Olesen). I Sydsjælland, hvor Bakteriosen indfandt sig paa et tidligt Tidspunkt, er Angrebet standset, og en Mængde af de Planter, der havde Hjærteforraadelse, har sat ny Skud og bliver stærkt flerhalsede (det samme omtales fra Tranbjerg, se nedenfor). En Mængde Planter, navnlig saadanne, der tillige har været angrebet af „Kaalfluellarve-Forraadelse“ fra Rodspidsen, er imidlertid gaaet til Grunde (M. Bakman). Ved Dalum aftog Angrebet i den første Halvdel af Maanedene; i den sidste Tid har der nogle Steder vist sig Tegn til en ny Generations Optræden. „Faar denne nogen større Betydning, vil Kaalroeaflen mange Steder blive meget ringe“ (L. P. Jensen). Ved Tranbjerg er tredje Generation paa Færde; Larverne fandtes i Slutningen af Maanedene talrigt, særlig i de unge Sideskud, som Roerne har skudt ud fra Rodhalsen, efter at der har dannet sig en indtørret Fordybning under den raadne Del (Hartvig Larsen). Flere Steder har Forraadelsen først begyndt (Ny Solbjerg, Samsø) eller har bredt sig i denne Maaned (Tranbjerg, Grenaa, Hadstenegnen, Holstebro, Uggelhus). Fra Odder foreligger Meddelelse om et Angreb paa Turnips; Marken var aabenbart saaet tidligt, da alle Roerne var Stokløbere. I samme Egn er Bakteriosen i Halsen paa Kaalroerne meget udbredt; i enkelte Marker er der fundet over 25 % (O. Kirketerp-Nielsen). - Ved Tystofte har Krusesygen været slem ved de forskellige Kaalsorter, naar undtages Grønkaalen. Værst er Angrebet i sildig Blomkaal (Frankfurter), der er saa godt som ødelagt, medens tidlig Blom- og Spidskaal, der var tjenlig til Brug fra Begyndelsen af Juli til midt i August, intet fejlede (A. Feilberg). Fra Oringe meddeles, at Angrebet, der i Begyndelsen var meget udbredt paa Hvidkaal, Rødkaal og Blomkaal, nu er ophørt; men det har sat Planterne meget tilbage i Vækst; en Del synes dog at ville udvikle Hoveder, men de vil vist blive meget smaa og for en Del noget løse (N. Hansen). Paa Lolland-Falster er Kaalen alle Steder mere eller mindre ødelagt af Krusesyge og Bakteriose (Fridlev Køster).

Kaalfluellarven (*Chortophila brassicae*) omtales kun fra Næstved og Borris.

Agersneglen (*Agriolimax agrestis*) har et Par Steder i Vejleegnen været slem ved Kaalroeblandene. Flere Favne ind fra Grøft og Græsmarker har Bladene til Dels været ædt (Bagger).

Gulerødder. Ved Aalborg og Statens Moseforsøg (Tylstrup) har Larven af *Mamestra oleracea* optraadt i uhyre Masser og bl. a. bearbejdet Gulerødder (O. Hein og N. Abildgaard).

Larven af *Gulerodsfluen* (*Psila rosae*) har ved Hammel været paa Færde i Persille (J. Jakobsen). Ved Tystofte, hvor Larverne fuldstændig ødelagde første Udsæd (Slutningen af Marts), prøvedes der med Eftersaaning sidst i Maj; Gulerødderne er nu tjenlige og fejler intet (A. Feilberg).

Bælplanter. *Lucerneaaalen* (*Tylenchus devastatrix*) har Sommeren igennem bearbejdet den fra Foråret angrebne Lucernemark ved Tranbjerg (omtalt i tidligere Maanedesberetninger), saa de bare Pletter er blevet større og større (Hartvig Larsen).

?

Bladrandbiller (*Titona lineata*) er ved Rødning gaaet fra en Ærtemark, der lige er slaaet, over i Kløver og Lucerne, hvor 10–15 m langs Ærtemarken er fuldstændig opædt, og de næste 10 m stærkt afgravidet, saa der næsten ikke er andet tilbage end Stænglerne. Man har nu forsøgt at slaa Billerne ihjel med Schweinfurtergrønt (E. Gram).

I Rødkløver til Frøavl har der ved Ladby (Fyn) været stærkt Angreb af *Spidsmus-Snudebiller* (*Apion apricans*); da Frøkløveren var høstet, bredte Angrebet sig ind over den op hertil stødende Udlægsmark (J. Nørgaard Offersen).

Ved Statens Moseforsøg, Tylstrup, viste de første store Sværme af *Stankelben* (*Tipula paludosa*) sig lidt før Midten af August (ca. d. 12.) (N. Abildgaard).

Kartofler. Ved Aalborg har Larven af *Mamestra oleracea* optraadt i Massevis og bl. a. bearbejdet Kartoffelfolde stærkt.

Frugttræer og Frugtbuske. *Bladhvepselarver* (*Eriocampoides limacina*) har afribbet Pærebladene stærkt i flere Haver i Nordsjælland (Hørsholmegnen, Hvidovre, Valby) (Hans Gram).

„*Rødt Spind*“ (*Paratetranychus pilosus*) har været talrigt paa Færde paa Æbletræer i Landbohøjskolens Have og forårsaget stort Bladfald (E. Gram).

I en Hindbærplantage ved Viborg har der været stærkt Angreb af *Hindbær-Snudebiller* (*Anthonomus rubi*) (V. Spange).

Mider (*Bryobia pratensis*) har i Haver rundt omkring paa Sjælland, særlig i en Have ved Usseø, bevirket for tidligt Bladfald af Stikkelsbærbuskene, saa Skuddene ikke er modnet tilstrækkeligt (Hans Gram).

Fra Rudkøbing foreligger en Meddelelse om *Skjoldlus* paa Vinstok (Joh. H. Sylvest).

Urtehaven. Fra Odense klages der over Angreb af *Tæger* (*Lygus pabulinus*) paa Bønner.

I forskellige Haver paa Sjælland ses der hist og her stærke Angreb af *Porremøllens* Larve (*Acrolepia assectella*) (Hans Gram); ogsaa fra Odense klages der herover. Ved Lyngby begyndte Angrebet de første Dage i August og breder sig stadig (H. Øhlers).

Knoporme (*Agrotis segetum*) har ved Kvistgaard været meget talrigt paa Færde og Sommeren igennem gnavet stærkt paa alle Slags Rodurter og Skatletter (M. Grytzmejer). Ved Valby har der været ondartet Angreb i Jordbær (Aage Nielsen).

Løgfiuelarver (*Hylemyia antiqua*) optræder hist og her i Porrer ved Lyngby (H. Øhlers).

Muldvarpen (*Talpa europaea*) har ved Kvistgaard afstedkommet store Ødelæggelser: hele Porreplantninger er aldeles gennemrodet fra Ende til anden; værst er det dog gaaet ud over Frøbedene; ligegyldigt hvor et saadant har været anlagt, er det straks omrodet og undermineret. „Den amerikanske Saks har i de senere Aar ikke kunnet fange Muldvarpe; vi har iagttaget, at en M. er gaaet 3 Gange igennem Saksen paa een Dag og paa samme Sted. Saksen har hver Gang været smækket sammen Efter mit Skøn er Afstanden mellem Saksens to Kæbeapar for stor“ Ogsaa Udlægning af Regnorme, dyppet i Stryknin, har været uden Resultat (M. Grytzmejer).

Paa **Træer og Prydplanter** er der bl. a. iagttaget: *Cikader* (*Typhlocyba* sp.) paa Ælmetræer (Løgum Kloster), *Knoporme* (*Agrotis segetum*) i Nelliker og Stedmoderblomster (Kvistgaard, Helsingør), *Snegle* (*Agriolimax agrestis*) paa Kaprifolium, *Polygonum baldschuanicum*, Solsikke og *Aristolochia* (Holte), *Muldvarpe* (*Talpa europaea*) i nysaaede Bede med Nelliker, Forglemmigej og Stedmoder (Kvistgaard).

Hertil skal føjes en foreløbig Meddelelse om vore Forsøg med 1) nogle Sorter Larvelim, 2) Karbolineum og Sprøjteolie.

Höchst's Larvelim var god og blød og meget let at paasmøre (kunde nok være lidt mere sejg og klæbrig); den holdt sig klæbrig i 8–10 Uger.

Krimpen 1925 var ikke saa god som Prøven fra 1924. Den var meget sejg og næsten umulig at smøre paa kold; naar den blev opvarmet, kunde den smøres tyndt paa, men tørrede da hurtigere end ved tykkere Paasmøring.

Ichneumin og Tellers Tropelim modtoges først paa et sent Tidspunkt og blev derfor først paasat d. 22/12. De var begge gode, den sidste holdt sig klæbrig i godt 2 Maaneder, den første langt hen paa Sommeren og løb ikke, selv i den stærkeste Varme.

Carbokrimp og i noget mindre Grad A. K. I. Frugttrækarbolineum har ved Vintersprøjtning virket godt overfor *Frostmaalere*, *Bladlopper*, *Bladlus*, *Kirsebærmøl* og *Stikkelsbærmider*.

Carbokrimp. *Bladlus* og *Bladlopper*: 5, 7,5 og 10 pCt. udmærket Virkning. *Kirsebærmøl*: 7,5 pCt. meget tilfredsstillende. *Stikkelsbærmider*: 5 pCt. meget tilfredsstillende. *Frostmaalere*: Virkning i stigende Grad fra 5–10 pCt. Den synes ogsaa, navnlig i 10 pCt. Styrken at have nogen Virkning paa *Knopviklere*.

A. K. I. Frugttrækarbolineum. *Bladlus*: 5, 7,5 og 10 pCt. virkede temmelig tilfredsstillende. *Bladlopper*: 7,5 og 10 pCt. meget tilfredsstillende. *Kirsebærmøl*: 7,5 pCt. temmelig tilfredsstillende. *Stikkelsbærmider*: 5 pCt. meget tilfredsstillende. *Frostmaalere*: 10 pCt. meget tilfredsstillende, 5 og 7 pCt. en Del ringere. Overfor *Knopviklere* synes der ogsaa at have været nogen Virkning, særlig af 10 pCt. Styrken. For begge Karbolineum-Sorterne gælder det, at 12, 15 og 20 pCt ikke virkede stort bedre end 10 pCt., selv 20 pCt. dræber ikke alle Frostmaaleræggene.

Gargoyle Sprøjteolie virkede temmelig tilfredsstillende (varierende Virkning) overfor Mider paa Frugttræer ved Vintersprøjtning med 10, 15 og 20 pCt. Opløsning, samt ved 2 Gange Sprøjtning med 10 pCt. Sommersprøjtning med 2 pCt. havde i 1925 nogen Virkning. *Stikkelsbærmider*: meget tilfredsstillende Virkning af Vintersprøjtning med 6 pCt. og Sommersprøjtning med 2 pCt. (1925). *Skjoldlus* (*Leecanium*): 5 pCt. meget tilfredsstillende Virkning i et Forsøg med Fersken, i et andet Forsøg kun temmelig tilfredsstillende; 2 pCt. paa forskellige mere haardføre Planter i Væksthus temmelig tilfredsstillende. *Bladlus*: 2 pCt. + 1 pCt. Sæbe-dræbte (1925) de fleste Bladlus paa mange forskellige Planter. Gennemgaaende var Virkningen dog ikke saa god som af Nikotin + Sæbe.

København, d. 5. September 1926.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXLVI. Landbrugsafgrøder. September 1926.

Alle de indkomne Beretninger melder om *Fodsygens* alvorlige Optræden; navnlig Hveden har ofte været stærkt angrebet.

Roemarkerne er gennemgaaende af fortrinligt Udseende; navnlig gælder dette Runkel- og Sukkerroer, der har haft gode Vækstforhold det meste af Sommeren. Den rigelige Nedbør har holdt *Tørforraadnelsen* nede. Dog er *Bederust* og *Bedeskimmel* stedvis udbredt. — Kaalroer og Turnips er ikke saa gode; *Bakteriose* efter Krusesyge og *Kaalbrok* er mange Steder alvorlig.

De tidlige og stærke Angreb af *Skimmel* i Kartofflerne, som hurtigt slog Toppen helt ned og standsede Væksten, betinger ogsaa, at Optagningen kan finde Sted allerede nu, og maaske endog være tilendebragt adskillige Steder. Udbyttet er lille, men synes at være af god Kvalitet; ofte er der kun faa Skimmelpletter paa Knoldene. — Derimod findes *Rodfildsvampens* sorte Sclerotier overordentlig almindeligt.

Knoporme har et Par Steder i Frederiksborg Amt optraadt ondartet i Turnips, udlagt til Frøavl, og Kartoffler.

Kaalorme har været paa Færde i Kaalroemarkerne flere Steder paa Sjælland.

Krusesygen er nu for største Delen ophørt, og Roerne er efter den megen Nedbør kommet i god Vækst. Følgerne af den og Bakteriosen ses dog endnu mange Steder, saa der er Fare for, at det vil gaa ud over Roernes Holdbarhed.

Snegle har i Aabenraaegnen optraadt i store Mængder i Turnips til Frøavl og pletvis afgrødet Planterne helt.

LXXVI. Havebrugsafgrøder. September 1926.

Kærnefrugtskimmel er almindelig og ses saavel ude som paa Lagrene, hvor mange Frugter bliver til „Mumier“.

Æbleskurv har især angrebet Bismarck, Cox' Orange, Graastener og Hawthornden, men ogsaa mange andre Sorter har lidt stærkt af Skurv i Aar. *Pæreskurv* er ligeledes alvorlig.

Frugtbuskene, især Stikkelsbær- og Solbærbuske har mange Steder mistet Bladene alt for tidligt paa Grund af Angreb af *Skivesvamp* og *Bladpletsyge*.

For at indskrænke Mængden af Smitstof, som overvintrer i nedfaldne Blade og Frugter, bør der anvendes megen Omhu paa Efteraarsrengøringen i Frugthaven. Bedst er det at samle og brænde alle nedfaldne Blade og Frugter, før Jorden graves, og denne Rensning bør ikke foretages, før alt Løvet er faldet af Frugtræerne og Frugtbuskene.

Hindbærrust har angrebet Fajstrup stærkt, medens Superlativ og Marlborough paa samme Lokalitet var fri for Rust.

I Køkkenhaven ses god Virkning af Sprøjtning med Bordeauxvædske mod *Kartoffelskimmel* paa Kartoffler og Tomater og *Bladpletsyge* paa Selleri.

Larven af *Frugttræ-Bladhvæpsen* har flere Steder skeletteret Bladene paa Pære, Blomme og Lind.

Uglelarver og *Kaalorme* har stedvis afribbet Kaal og Bortfeldske Roer.

Krusesygen i Kaal synes nu for største Delen ophørt. Følgerne af Angrebet viser sig flere Steder, navnlig i Blomkaal ved Mangel paa Hoveddannelse, Flertoppethed eller smaa Hoveder.

Larven af *Selleri-Minerfluen* har i Koldingegnen optraadt meget ondartet. Det meddeles, at Sprøjtning med Nikotinopløsning (0,2 pCt. Nikotinindhold virker godt).

Meget almindelige er Klager over Sygdom i Chrysanthemum og Begonia; Angrebet gaar almindeligt under Navn af *Chrysanthemum- og Begoniasvamp*, men skyldes Nematoder, henholdsvis *Chrysanthemum- og Begoniaaal*. Sygdommen er meget smitsom. Smitten kan spredes med Jorden, der derfor bør desinficeres, med de syge Plantedele, der maa tilintetgøres og ikke komme i Kompostbunken, med Urtepotter, Redskaber o. l., der maa desinficeres.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for September indkommet 21 Beretninger, deraf 10 fra Jylland og 11 fra Øerne.

Korn. Tærskningsresultater foreligger nu fra hele Landet. De bekræfter i det store og hele det Billede af *Fodsygens* Hærgen, som tegnedes i forrige Maanedtsberetning paa Grundlag af et sparsommere Materiale.

Rugen har kun været i ringe Grad angrebet og mangelfuld Kærnesætning skyldtes som Regel uheldigt Vejr under Blomstringen. Paa Havren fandtes mere Sygdom, navnlig i Jylland, men endnu langt værre var Fodsygen dog i Byg og Hvede. Paa Bygget var Kærnerne ofte ret veludviklede, men for faa i Antal og ofte misfarvede, enten rødlig af *Fusarium* eller brunlig-sort af *Pleospora teres* og andre Svampe. Hveden er gennemgaaende daarligt udviklet, Kærnerne smaa og rynkede og af daarlig Kvalitet; ofte har Hveden givet 30–40 pCt. for lidt i Udbytte. — Det fremgaar atter af de modtagne Indberetninger, at Hvede efter Byg lider megen Skade, men Hvede efter Helbrak ofte er næsten sund (Bagger, L. P. Jensen, V. Kristensen). Kvik med *Sortrust* er indsendt fra Sydsjælland.

Rodfrugt. Runkelroerne og Sukkerroerne er gennemgaaende sunde og veludviklede; *Tørforraadnelse* findes kun sparsomt og godartet, idet den nedbørsrige Sommer har forhindret Udviklingen af alvorlige Angreb. Bladpletter ses dog almindeligt i Roemarkerne; de skyldes undertiden *Phyllosticta betae*, oftere *Ramularia betae* og sjældnere *Cercospora beticola*.

Bederust (*Uromyces betae*) og *Bedeskimmel* (*Peronospora Schachtii*) er ret udbredt, men Angrebene har kun sjælden en alvorlig Karakter. Undtagelser danner dog Steder, hvor der findes Frømarker i umiddelbar Nærhed og det gælder da for begge Sygdomme, at de er værst nærmest Frømarken, hvorfra Smitten kommer (Hartvig Larsen, M. Ølsen).

Paa sortplettede Roeblade er fundet *Ascochyta beticola* (E. Gram).

Mosaiksyge og *Gule Pletter* findes hist og her; et enkelt Tilfælde af Misfarvning synes at være *Lyspletsyge*.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) optræder mange Steder ondartet. Uagtet man ved simple Midler (Mergling, Afvanding, ikke smittet Staldgødning) let kan holde denne Sygdom Stangen, synes den snarest at brede sig. Dyrkning af en modstandsdygtig Stamme (f. Eks. Herning) er en Foranstaltning, som har fundet ret vid Udbredelse, men da disse i Udbytte staar tilbage for de 1. Kls. Stammer, er denne Udvej jo ikke helt tilfredsstillende.

Bakterioser af forskellig Type forekommer ret udbredt i Kaalroer og Turnips. — Efter Krusesyge udvikler der sig meget ofte en lokaliseret Bakterieforraadnelse, der ødelægger Marven i Roens Hals; men kun sjælden, naar *Erwinia carotovorus* findes mellem Bakterierne, fremkommer typisk *Hvidbakteriose*; et stærkt Angreb af denne Sygdom i Turnips angives fra Nordsjælland; hvor flere Stammer dyrkes Side om Side og kan sammenlignes, synes Angrebet at tiltage i Rækken: Fynsk Bortfelder, Østersundom, Yellow- og White Tancard, Maj-Turnips og Greystone; den sidste bliver meget angrebet (H. E. Jensen).

Kartofler. Som omtalt i forrige Maanedtsøversigt var Kartofflerne allerede da slaaet ned af *Skimmelangreb* i de fleste Egne af Landet. Hvor Sprøjtning er udført i Tide, og udført omhyggeligt har den vist god Virkning; Pudring synes ikke at være videre formaalstjenlig (N. Svaneborg). Som Følge af den tidlige Standsning af Væksten er Knoldene kun smaa og Udbyttet under Normalen, men Kvaliteten synes mest at være god. — Paa Tylstrup Forsøgsstation steg Udbyttet af Magnum bonum efter 2 Gange Sprøjtning med 2 pCt. Bordeauxvædske fra 220 hkg. pr. ha til 305 hkg. Mindre modtagelige Sorter som f. Eks. Deodara giver ikke nær saa stort et Udslag. God Virkning af Sprøjtning meldes ogsaa fra Aarhus-Egnen (Hartvig-Larsen).

Rodfiltsvampen (*Rhizoctonia solani*) er almindelig paa Kartoffelknoldene. Denne Svamp ser ret uskyldig ud, Knoldene misprydes ikke videre og Holdbarheden forringes ikke, men kan dog blive en alvorlig Fjende, som netop den forgangne Sommer har vist os, idet dens Mycel, der fremkommer af Sclerotierne omtrent samtidig med, at Kartofflerne skyder, kan svække eller dræbe mange Spirer, naar deres Vækst hæmmes af lav Temperatur og overvættes Fugtighed. Afsvampning af Læggekoldene kan sikkert virke forebyggende, men endnu foreligger der ikke tilstrækkelige Undersøgelser som Grundlag for en almindelig Anvendelse af en saadan Foranstaltning.

Skurv (*Actinomyces scabies*) er udbredt paa svære eller nykalkede Jorder. I Kalkningsforsøg paa Tylstrup er Knoldene fra ukalket eller svagt kalket helt eller næsten fri for Skurv, men Knoldene fra de stærkest kalkede Parceller (16.000, 32.000 kg Kalk) er meget stærkt angrebne og giver endda mindre Udbytte end ukalket.

Ondartet Skurv (*Spongospora subterranea*) er fundet ved Tranbjerg (Hartvig Larsen).

Bælgplanter. *Kløverens Skivesvamp* (*Pseudopeziza trifolii*) er udbredt i 1. Aars Lucerne ved Skævinge og findes ogsaa i Kløver og Sneglebælg.

Frugthaven. *Kærnefrugtskimmel* (*Sclerotinia fructigena*) er mange Steder ondartet, især paa Cox' Pomona, Filippa, Frogmore, Høve Reinet samt paa Clara Frijs og Grev Moltke. Ikke alene paa Træerne, men ogsaa paa Lagrene bliver mange Frugter til „Mumier“ (H. Gram).

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) angriber især Victoriablommer og Oullins Reine Claude, hvor Frugterne ikke har været godt udtyndede (H. Gram).

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) er alvorlig. Bismarck, Cox' Orange, Graastener og Hawthornden nævnes fra mange Steder som haardt angrebne, men ogsaa talrige andre Sorter er angrebne. Ved Store Restrup er Cox' Pomona glimrende de Steder, hvor der er gennemført Vinter- og Sommersprøjtning, men ellers elendig (K. Balle).

Pæreskurv (*Venturia pirina*) er mange Steder saa alvorlig, at der paa de mest modtagelige Sorter f. Eks. Bonne Louise, næppe findes en sund Frugt.

Gitterrust (*Gymnosporangium sabinae*) optraadte ret stærkt paa enkelte Pætræer i Holte.

Frugtbuſke. Mange Steder har især Stikkelsbær- og Solbærbuskene mistet Bladene alt for tidligt paa Grund af Angreb af *Skivesvamp*: *Gloeosporium ribis*, *Gloeosporium curvatum* og *Bladpletsyge*: *Septoria ribis*. Ved Tystofte er det især de ældre Buske, som angribes af *Skivesvamp* (A. Feilberg). Det tidlige Bladfald synes særlig at have svækket Stikkelsbærbuskene, saaledes at Sommerskuddene flere Steder ikke bliver modne, men ligefrem visner (H. Gram).

Ved Tystofte synes *Bladrandsyge* paa Ribs ikke at have været nær saa udbredt som den plejer at være, omend enkelte Buske er stærkt angrebne (A. Feilberg).

Krongalle (*Pseudomonas tumefaciens*) har ved Sorø angrebet næsten alle de fjorgamle Skud af armenisk Brombær, ca. 25–50 cm over Jorden; nogle Skud er helt visne, andre har baaret lidt, men kun smaa Bær. Paa andre Sorter i Nærheden er der endnu ikke fundet Angreb (H. Gram).

Hindbær-Stængelsygen (*Didymella applanata*) ses mange Steder paa Aarsskuddene. I den forløbne Sommer har Vækstbetingelserne været saa gunstige for Hindbær, at angrebne Skud har kunnet bære ret godt.

Hindbær-rust (*Phragmidium rubi-idaei*) synes at være stærkt bundet til Sorterne, saaledes er f. Eks. Superlativ flere Steder fundet helt sund ved Siden af stærkt angrebne Fajstrup. Marlborough synes heller ikke at være modtagelig.

Køkkenhaven. *Kartoffelskimmel* (*Phytophthora infestans*) er de fleste Steder alvorlig paa TOMATER, hvor der ikke er sprøjtet med Bordeaux- eller Kobbessodavædske. *Ascochyta* (*Ascochyta lycopersici*) og *Storknoldet Bægervamp* (*Sclerotinia sclerotiorum*) har dræbt mange Planter rundt om i Haverne (H. Gram).

Bladpletsyge (*Septoria apii*) optræder almindeligt og ondartet paa Selleri. Sprøjtning har været af god Virkning. Man kan se forskellige Sorter, der er plantet jævnsides være meget uens angrebet (H. Gram). *Selleriskurv* (*Phoma apii*) er nogle Steder slem, værst synes den at være paa Prager Kæmpe (O. Hein).

Bederust (*Uromyces betae*) har angrebet Rødbeder stærkt i en 1. Aars Mark ved Vejle.

Skærmpanteskimmel (*Plasmopara nivea*) har optraadt ondartet ved Lyngby.

Andre Planter. Et stærkt Angreb af *Chrysanthemumrust* (*Puccinia chrysanthemi*) er iagttaget ved Stige, der var stor Forskel paa Sorterne (Kn. C. Hansen). Ved Kolding og Vejle findes stærke Angreb af *Nellike-Ringplet* (*Heterosporium echinulatum*), særlig paa Chabaud-Sorter (Kn. C. Hansen). *Pilerust* (*Melampsora salicina*) er meget udbredt ved Hjørring især paa *Salix lanceolata* (P. Chr. Andersen). Palmeblade med Angreb af Brandsvampen *Graphiola phoenicis* er indsendt fra Kolding og Nexø.

Lyngby, den 7. Oktober 1926.

C. A. Jørgensen.

Kaalroer, Turnips og Kaal. *Roeaalen* (*Heterodera Schachtii*) er ved Statens plantepatologiske Forsøg i Lyngby iagttaget i ret stor Mængde ved Opgravningen af Blomkaalsstokke i Afdelingen med vedvarende Dyrkning af samme Planter (5. Aars Blomkaal). Der var fuldt af Cyster i Jorden.

Ørentvisten (*Forficula auricularia*) har ved Tystofte i Forbindelse med Kaalorme gjort de fleste af de af Krusesygen levnedes Planter ubrugelige (A. Feilberg).

Kaaluglelarver (*Mamestra brassicae*) har ved Aalborg ligesom i forrige Maaned ødelagt den sildige Blomkaal (O. Hein).

Knoporme (*Agrotis segetum*) har paa en Gaard ved Fredensborg pletvis fuldstændig afgravid et Areal med Turnips (udlagt til Frøavl). Pletterne eftersaaedes, men Bestanden afgravedes paany (H. E. Jensen).

Kaalorme (*Pieris brassicae*) har været paa Færde flere Steder paa Sjælland. Ved Præstø afribbedes en lille Mark med Kaalroer fuldstændigt. I Sydsjælland var der i et Par Kaalroemarker pletvis stærkt Angreb. Fra Oringe, Tystofte og Lyngby omtales mindre Angreb paa forskellige Kaalsorter og førstnævnte Sted tillige paa Bortfelder-Roer.

Krusesyge, forårsaget af *Krusesyge-Galmyggen* (*Contarinia nasturtii*) er nu standset de fleste Steder, — fra Dalum hedder det dog, at Krusesygen i Marker, hvor den har været slem tidligere paa Forsommeren, ogsaa er fortsat i September, men dog gennemgaaende knap saa ondartet som tidligere (L. P. Jensen). — Følgerne er for en Del ved at fortage sig, idet Roerne efter den rigelige Nedbør er kommet i kraftig Vækst (Hartvig Larsen). Ved Fredericia tegner Afgrøderne, hvor Angrebene ikke har været alt for længe, til at give nogenlunde godt Udbytte. Den med Krusesygen følgende Bakteriose har dog ikke sjælden holdt sig (Frederiksborg Amt, Dalum og Omegn og Vejle Amt), saa der er Fare for, at det kan gaa ud over Roernes Holdbarhed. Fra Vejle skrives: Krusesygen og Bakteriosen er udbredt i enhver Kaalroemark og viser sig, som var der traadt lige oven i Roen. Forraadnelsen strækker sig ud i Bladstilkene og ned i Rodhalsen, dog sjælden ret dybt, i de fleste Tilfælde ikke dybere end, at det angrebne Parti, naar Roerne aftoppes paa normal Maade, afskæres, og derfor næppe vil have nogen særlig Betydning for Opbevaringen. Den kan dog ogsaa gaa ned i Roen og betyder da sikkert meget mere med Hensyn til Opbevaringen (Bagger).

Paa Agersø ved Skelskør iagttoges d. 8. September 10 ret stærkt angrebne Kaalroemarker, hvoraf 5 pCt. ogsaa var angrebet af Bakteriose (E. Gram).

I Aalborg-Egnen, hvor Krusesygen ellers ikke har vist sig, er en Del Planter i et Parti Frankfurter-Blomkaal, angrebet (O. Hein). Ved Tystofte er Halvdelen af Blomkaalsplanterne — den eneste Kaalsort, der har været angrebet — ødelagt (A. Feilberg). Ved Oringe, hvor der ingen ny Angreb har været, ses Følgerne i flere Kaal- og Roesorter: dels smaa Hoveder, dels Flertoppethed, dels slet ingen Hoveddannelse (N. Hansen).

Kartofler. Ved Skævinge har der været stærkt Angreb af Knoporme i et Stykke Kartofler, de mindre Knolde er ofte helt udhulede (L. Larsen).

Snegle (*Agriolimax agrestis*) har ved Aabenraa fuldstændig afædt en 3 ha stor Mark med Turnips. Til Frøavl, udsaaet efter d. 15. August efter Rajgræsfrø. Marken blev omsaaet d. 1. September, men Resultatet blev det samme. Et Forsøg med Udstrøning af et tykt Lag Kalk nær op til Planterækkerne virkede godt; men Antallet af Snegle var saa overvældende, at man ikke kunde faa Bugt med dem. Langs med Hegnet, hvor Træerne har trukket Fugtigheden til sig, staar Planterne fortrinligt. Sneglene opgives ogsaa at være paa Færde flere Steder, hvor Turnipsfrøet er saaet efter Korn (J. Gjelstrup). I Vejle Amt optræder Sneglene stedvis talrigt i Roemarken, der grænser til Grøfter eller Græsmarker (Bagger).

Frugttræer og Frugtbuske. Larven af Frugttræbladhvæpsen (*Eriocampoides limacina*) har i flere Haver i Hornsherred og paa Fanø skeletteret Bladene af Pære, det førstnævnte Sted tillige af Blomme (Hans Gram, M. Sørensen).

Solbær- og Hasselmider (*Eriophyes ribis* og *E. avellanae*) har, navnlig i Hornsherred, ødelagt mange Knopper paa Solbær- og Hasselbuske (Hans Gram).

Urtehaven. Larven af *Selleri-Minérfluen* (*Acidia heraclei*) har flere Steder i Nærheden af Kolding optraadt meget ødelæggende; et enkelt Sted, hvor der ingen Bekæmpelsesmidler anvendtes, var Bladene helt ødelagt. Sprøjtning med 0,2 pCt. Nikotinopløsning hjælper godt (Knud C. Hansen).

Snegle (*Agriolimax agrestis*) har ved Aalborg gnavet en Del af de Tomatfrugter, der hænger nærmest ved Jorden, ellers har de ikke gjort større Skade (O. Hein). Ved Lyngby har de været paa Færde — dog ikke særlig ondartet — i forskellige Køkkenurter og nedfaldne Frugter (H. Øhlens).

Paa **Træer og Prydplanter** er bl. a. iagttaget: *Chrysanthemumaal* (*Aphelenchus Ritzema-Bosi*) paa *Chrysanthemum* (Københavns Omegn, Aabyhøj, Aarhus, Vejle), *Begoniaaal* (*A. olesistus*) (Københavns Omegn), *Rodaal* (*Heterodera radicola*) paa *Cyclamen* og *Begonia* (Roskilde), *Uldlus* (*Pseudococcus* sp.) paa *Begonia* og *Julekaktus* (Esbjerg), *Frugttræ-Bladhvæpsens Larve* (*Eriocampoides limacina*) paa Lind (Hornsherred), Larven af en Natsommerfugl, *Maaneplet* (*Phalera bucephala*) paa Blodbøg (Vildbjerg), *Bænkebidere* (*Oniscidae*) paa *Adiantum* (Vanløse).

Endnu skal tilføjes, om Schachts Larvelim, *Brunonia*, en foreløbig Meddelelse, som er faldet ud af Beretningen for August:

Brunonia var blød og god at paasmøre og tilpas klæbrig; efter 6 Ugers Forløb begyndte den at blive tør. En Prøve, der først var paasmurt d. 20. Oktober, holdt sig dog klæbrig i 7 Uger.

København, d. 6. Oktober 1926.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXLVII. Landbrugsafgrøder. Oktober 1926.

Hjerteforraadnelse eller *Hjertebakteriose* efter Krusesyge er almindelig i Kaalroerne. Oftest er Forraadnelsen begrænset til Marven i Roens Hals. De angrebne Roer bør saa vidt muligt frasorteres og opfodres først.

Kaalbrok er meget udbredt i Aar, særlig i Jylland og i Dele af Sjælland. Der bør agiteres kraftigt for Bekæmpelse af denne Sygdom. Den kan bekæmpes ved en ringe Ulejlighed.

Skimmelangreb paa Kartoffelknoldene er temmelig udbredt. Knoldene bør sorteres, da de syge Knolde let giver Anledning til udbredt Forraadnelse i Kulerne.

Gaasebillelarver har været paa Færde i Rugmarker i Aalborgegnen.

Angreb af *Smælderlarver* i Vintersæden, særlig i Hvede omtales kun fra Svendborgegnen.

Ved Slangerup er der iagttaget et meget stærkt Angreb af *Roeaalen*.

Knoporme har i Svendborgegnen foraarsaget betydelig Skade i en Sukkerroemark.

LXXVII. Havebrugsafgrøder. Oktober 1926.

Frostmaalerhanner begyndte at sværme i Slutningen af Maaneden. Den 29. fandtes en Hun af Den store Frostmaaler (*Hibernia defoliaria*) i et Limbælte.

Mider har ved Stensved ødelagt en hel Kultur af Skalotteløg.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Oktober indkommet 17 Beretninger, deraf 7 fra Øerne og 10 fra Jylland.

Korn. Alle Indberetningerne melder om fortræffelig Spiring af Vintersæden. Den sentsaaede er spiret ret langsomt paa Grund af det kølige Vejr i Maanedens sidste Del, men Spiringsprocenten er upaaklagelig. Der synes ikke at være Udslag for Afsvampning mod Spiringsfusariose at se, i Sammenhæng med at Sæden, selv fra meget fodsyge Marker, gennemgaaende næppe er videre stærkt smittet med *Fusarium*. Og desuden udvikler Spiringsfusariose sig kun alvorligt, selv paa stærkt smittet Sæd, naar særlig uheldige Vejrforhold træder til.

Roer. *Mosaiksyge* i Runkelroer omtales endnu i denne Maaned af enkelte Indsendere; dog har Angrebene ikke været af alvorlig Art.

Ramularia betae, der fremkalder runde, tørre, graahvide Pletter paa Bladene af Runkel- og Sukkerroer, har været meget udbredt i Aar. Ved at ødelægge en betydelig Del af Bladmassen, som derefter ikke kan assimilere, kan Sygdommen bevirke, at man ikke faar fuldt Udbytte af Roemarken. Roens Kvalitet paavirkes ikke af Svampen.

Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia violacea*) og *Bederust* (*Uromyces betae*) er iagttaget nogle Steder (H. Bagge, M. Greve, H. Hansen).

Tørforraadnelse (*Phoma betae*) har kun vist sig sporadisk og som Regel godartet i den forløbne Sommer; hertil har det fugtige Vejr i høj Grad bidraget. I enkelte Egne har Sygdommen dog været udbredt, f. Eks. i Sydjylland og Sydfyn, men selv i disse Egne kun sjældent ondartet (A. Pedersen, N. P. Kristensen).

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) optræder som vanligt pletvis og kun alvorligt, hvor Frømarker findes i umiddelbar Nærhed (P. O. Overgaard).

Bladpletter paa Turnips, forårsaget af *Alternaria brassicae*, er indsendt fra Ladelund (V. Eriksen).

Hjerteforraadnelse eller *Hjertebakteriose* i Kaalroerne, en Sygdom, der er Krusesygens trofaste Følgesvend, omtales af adskillige Indsendere. Bakterierne er som Regel ikke udpræget pathogene eller specifikke Former, men Forraadnelsesbakterier af forskellig Art, der fra de overfladiske Gnavsaar, som Myggelarverne frembringer (Bakterierne er muligvis først til Stede i Larvernes Ekskrementer), trænger ind i Marven i Roelegemets Hals og øvre Del. Kun meget sjældent udvikles der Hvidbakteriose i direkte Tilslutning hertil. Forraadnelsen er som Regel begrænset, men kan naturligvis under uheldige Nedkulingsforhold brede sig videre. Man bør uden Tvivl sortere de stærkest angrebne Roer fra og fodre dem op først.

Hvidbakteriose (*Erwinia carotovora*) og *Brunbakteriose* (*Pseudomonas campestris*) forekommer sporadisk, navnlig i Midtjylland og Nordsjælland.

Paa Studsgaard er der fundet *Tørforraadnelse* (*Phoma napobrassicae*) i Kaalroerne i Stammeforsøget.

Kaalbroksvampen (*Plasmodiophora brassicae*) er ret fremtrædende i Aar, ja har endogsaa været ødelæggende mange Steder. Alvorlige Angreb meldes fra Struer-Egnen, Holstebro-Egnen, Aarhus-Egnen, Samsø og Københavns-Egnen. Denne Sygdoms Biologi og Bekæmpelse er saa velkendt, at det ikke er nødvendigt at skildre den her. Den burde ikke være saa almindelig som Tilfældet er, og det tilkommer Konsulenterne at søge denne Sygdom bekæmpet; den er saa at sige færdigbehandlet af Plantepatologerne.

Kartofler. Det viser sig nu ved Optagningen, at mange Knolde er angrebne af *Skimmel* (*Phytophthora infestans*) og delvis raadne. Som sædvanlig er Up to date forholdsvis stærkt medtaget, navnlig hvor den samtidig lider af *Skurv* (*Actinomyces scabies*) (Sv. Svendsen). Richters Imperator er gennemgaaende mindre angrebet. Det er ikke sjældent, at de reneste Knolde findes under sprøjtede Toppe, og om nævneværdig Eftersmitte bliver der næppe Tale.

Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia solani*) er meget almindelig som nævnt i forrige Maanedsberetning. Her er der kun Grund til at nævne et Par Afsvampningsforsøg, som Konsulenterne P. O. Overgaard og O. Bachmann-Olesen har udført. Afsvampning med Sublimat (1 pro mille i 1 Time) har praktisk talt kunnet fjerne Sygdommen, hvor Jorden ikke var stærkt inficeret, men til Gengæld blev ogsaa Udbyttet lidt forringet, sandsynligvis fordi Afsvampningen i begge Tilfælde var udført om Foraaret lige før Lægningen. Spirerne skadedes da lidt af Sublimat.

Kløver. *Bægersvampen* (*Sclerotinia trifolii*) har endnu ikke vist sig i Udlægsmarkerne, der er meget frodige.

Frugttræer. Til de i tidligere Maanedsberetninger givne Oplysninger kan nu føjes, at ogsaa de sildige Æble- og Pæresorter er stærkt angrebne af henholdsvis *Æbleskurv* (*Venturia inaequalis*) og *Pæreskurv* (*Venturia pirina*). Blandt Æblerne er navnlig Boiken, Bellefleur de France og Bismarck medtagne, af Pærerne Charneau og Napoleon (Hans Gram).

Frugtbuske. Paa indsendt Materiale af Hindbær fandtes Knuder paa Rødder og Stængelbasis. Mange anser dette Angreb for fremkaldt af Bakterien *Pseudomonas tumefaciens*, hvad andre betvivler. Det er aldrig lykkedes nogen at isolere Bakterien fra Knuderne, og Spørgsmaalet trænger til nærmere Prøvelse.

Køkkenurter. *Selleribladpletsygen* (*Septoria apii*) er vedblivende alvorlig. Flere Indsendere mener at have konstateret Forskel paa de forskellige Sorter med Hensyn til Modstandsevne; men her i Lyngby har en saadan Forskel ikke været at se. Man bør være ret forsigtig med sine Slutninger, da Frøet, hvormed Smitten overføres, kan være inficeret i forskellig Grad.

Frilandstomaterne har mange Steder lidt meget under *Kartoffelskimmels* Angreb, og Sprøjtning med Bordeauxvædske har givet smukt Merudbytte.

Paa Hvidkaal er Bladpletter almindelige; de skyldes oftest *Alternaria brassicae*; undertiden forekommer ogsaa *Botrytis cinerea*, der er mere ondartet, fordi den trænger dybere ind i Hovederne.

Aspargesrust (*Puccinia aspargi*) er fundet ved Tystofte og har bredt sig ret stærkt i den sidste Maaned (A. Feilberg).

Andre Planter. Fra Begoniaplanker, hvis Stængler raadnede i Jordoverfladen, kunde Svampene *Rhizoctonia solani* og *Fusarium* sp. isoleres; begge er sikkert pathogene, i dette Tilfælde vel mest den første.

Thuja med visnende Grene er indsendt; paa Naalene fandtes en *Phoma*-Art; den er dog næppe pathogen (E. Gram).

Lyngby, den 3. November 1926.

C. A. Jørgensen.

Vintersæd. *Gaasebillelarver* (*Phyllopertha horticola*) optraadte i September i flere Rugmarker i Aalborgegnen (J. Chr. Andersen-Lyngvad).

Smælderlarver (*Agriotes* sp.) er i Svendborgegnen fundet i Rug- og Hvedemark; der var, særlig i en Hvedemark, ret store Pletter; Spiringkraften synes imidlertid at være saa stor, at Angrebet ikke kommer til at betyde stort (N. P. Kristensen).

Paa Undervisningsmarken ved Landbohøjskolen har der været stærkt Angreb i Rug og Hvede af *Aksløberens Larve* (*Zabrus gibbus*).

Runkel- og Sukkerroer. Ved Slangerup er der iagttaget et meget stærkt Angreb af *Roeaalen* (*Heterodera Schachtii*). Kun de smaa Hjerteblade var friske og grønne, de store Blade var døde og sorte.

Knoporme (*Agrotis segetum*) har foraarsaget betydelig Skade i en Sukkerroemark i Svendborgegnen (N. P. Kristensen).

Kaalroer, Turnipe og Kaal. Ved Studsgaard har der været ualmindelig stærkt Angreb af *Kaalorme* (*Pieris brassicae*) i alle Kaalsorter, Rød-, Hvid- og Rosenkaal (J. Nestén).

Om *Krusesygen*, foraarsaget af *Krusesyge-Galmyggen* (*Contarinia nasturtii*), hedder det fra Dalum, at det ser ud, som om de Kaalroer, der er saaet meget tidligt (Midten af April og før den Tid), er sluppet bedst over Sygdommen (L. P. Jensen).

Bælgplanter. Ved Slangerup er der nu sent paa Efteraaret iagttaget et pletvis stærkt Angreb af *Lucerneaal* (*Tylenchus devastatrix*) i en 2. Aars Lucernemark (Oluf Jensen).

Frugttræer. *Frostmaalerne* (*Cheimatobia brumata*) begynder at vise sig: de sidste Aftener i Maaned har man i Lyngby set Hannerne sværme. Hunnerne har derimod endnu ikke vist sig, hvorimod der d. 29. fandtes en Hun af *Den store Frostmaaler* (*Hibernia defoliaria*) i et Limbælte.

Urtehaven. *Mider* (*Rhizoglyphus echinopus*) har ved Stensved helt ødelagt en Kultur af Skalotteløg. Ved Optagelsen i August fejlede de tilsyneladende intet; først i Slutningen af Oktober blev man opmærksom paa Angrebet (H. Frederiksen).

Snegle (*Agriolimax agrestis*) omtales kun fra Jernved, hvor der har været betydelig Angreb i Kaal og et mindre paa Tomater i Mistbænke (P. Nygaard).

Paa **Prydplanter** er bl. a. iagttaget: *Chrysanthemumaal* (*Aphelenchus Ritzema-Bosi*) paa *Chrysanthemum* (Svendborg) og *Blærefodder* (*Thrips*) paa *Araucariagrener* (Holbæk).

København, d. 2. November 1926.

Sofie Røstrup.

